

0301_Az_Qiyabi_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 0301 Azərbaycan tarixi

1 E.ə. 713-cü ildə Mannaya yenidən yürüş təşkil edən II Sarqon:

Hakimiyyətə Uallini gətirdi və Assuriyadan asılılığı bərpa etdi.

Assuriyanın siyasi müstəqilliyini tanımaqdan imtina etdi, Mannada öz hakimiyyətini gücləndirdi.

- Ullusunudan xərac alıb Midiya torpaqlarına daxil olur və burada dağıntılar törədir.
- Sübi vilayətində baş vermiş üsyanı amansızlıqla yatırır və qənimət almaqla geri qayıdır.
- Babilistanla bağladığı müqaviləyə əsasən əldə etdiyi qənimətin bir hissəsini ona verməli oldu.

2 Aranilər sülaləsinin nümayəndələri 1) Urnayr 2) Kozis 3) Mirhavan 4) Satoy 5) Oroys 6) Zober 7)Asay

- 2,4,5
- 2,5,6
- 1,4,7
- 1,2,5, 6
- 3,4,5

3 Midiya hökmdarı Kiaksara aid olanları müəyyən edin: 1)Ordunu oxatanlar, nizəçilər və qulamla böldü. 2)Özlərini şah adlandıran xırda vilayət hakimlərini mərkəzi hakimiyyətə tabe etdi. 3) Şahlar şahı rütbəsini daşımışdır. 4)Cənub-şərqdə farsların ölkəsini də Midiyaya tabe etdi. 5)Egey dənizinə çıxmaq üçün Lidiyaya qarşı müharibə etməklə Babilistanı işğal etdi. 6)Harran vilayətinə görə qonşu Babilistan ilə münasibətləri kəskinləşdirdi.

- 2,3,4
- 2,4,6
- 1,3,5
- 1,2,3
- 3,4,5

4 Xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1) Albaniya dövlətinin yaranması 2) əhmənilər dövlətinin süqutu. 3) Atropatın İsgəndər tərəfindən satrap təyin olunması 4) Atropatenanın müstəqil dövlətə çevrilməsi 5) Cancal döyüşü

- 2,3,4,5,1
- 5,2,3,4,1
- 5,3,2,4,1
- 5,4,3,2,1
- 1,2,5,4,3

5 1117- ci ildə baş vermişdir:

Şəddadilərin Səlcuqlarla birləşmiş qüvvələri Bizans, gürcü və erməni xristian bulokunun hücumunun qarşısını aldı.

- I Demetrinin başçılığı ilə hücum keçən gürcü qoşunu Şirvanda şəhər və kəndləri çapıb-taladı, külli miqdarda hərbi qənimət və əsir ələ keçirərək geri qayıtdı.
- Sultan Mahmud öz qoşunu ilə Şirvana gəldi,Şirvanı tutdu və onun hüzuruna gələn III Mənuçöhrü həbs etdi.
- IV Davidin başçılığı ilə hücum keçən gürcü qoşunu Güllüstan qalasını tutdu və xeyli miqdarda hərbi qənimət və əsir ələ keçirərək geri qayıtdı.
- Səlcuq sərkərdəsi Çağrı bəy Bizansdan kəşfiyyat yürüşündən qayıdaraq Naxçıvanı işğal etdi.

6 Quba xanı Fətəli xanın cənub xanlıqlarında möhkəmlənə bilməməsinin əsas səbəbləri:

- Cənub xanlıqlarının güclü müdafiə olunması
- Dağıstan feodallarının birləşmiş quvvələrinin Dərbəndi ələ keçirməsi
- Qarabağ xanlığının Quba üzərinə yürüşü
- Şimal – şərq Azərbaycanında vəziyyətin qeyri – sabit olması

- Dağıstan feodallarının arxadan onu hədələməsi və Rusiyanın narazılığı

7 Hacı Çələbinin Azərbaycanı vahid xanlıq şəklində birləşdirə bilməməsinin əsas səbəbi:

- qonsu çarlıqların Azərbaycan ərazisinə intensiv müdaxiləsi
- Şəki xanının şəxsi nüfuzunun aşağı olması
- xanlığın qoşununun yetərli sayda olmaması
- ölkədə siyasi birləşmə üçün iqtisadi əsasın olmaması
- bəzi güclü xanlıqların bu prosesə mane olması

8 Verilmiş cavabların hansı qubalı Fətəli xanın Dərbəndi işğal siyasətini düzgün əks etdirir?

- Şəhər sənətkarları , kiçik feodal əyanlar və tacirlər onu müdafiə edirdi
- Dərbənd hakiminin qızı ilə evləndi
- Dağıstan feodalları ilə saziş bağladı
- Quba xanı şəhəri ələ keçirmək üçün digər azərbaycan xanları ilə ittifaqa girdi
- Yerli əhalinin müqavimətinə rast gəldi

9 Hansı xanlıqların əhalisi Quba xanı Fətəli xanın himayəsinə sığınmaq istəyirdilər?

- Qarabağ, Sərab, Urmiya
- Təbriz, Ərdəbil, Gəncə
- Bakı, Dərbənd, Şəki
- Ərdəbil, Meşkin, Qaradağ
- Naxçıvan, Xoy, Qaradağ

10 Pənahəli xan hansı Azərbaycan xanlıqlarını ələ keçirməyə çalışırdı ?

- Şamaxı, Naxçıvan , Şəki , Xoy
- Gəncə, İrəvan, Naxçıvan, Ərdəbil
- Naxçıvan , Ərdəbil, Sərab, Quba
- Şəki , Naxçıvan, Quba , Şamaxı
- Urmiya , Quba , Şəki, İrəvan

11 Hacı Çələbinin Kartli və Kaxetiya çarlarına qarşı mübarizəsində hansı xanlıq və sultanlıqlar ona kömək etmişdi ?

- İrəvan, Naxçıvan , Qaradağ, Gəncə, Qazax
- Naxçıvan, Borçalı , Qazax, Urmiya, Qarabağ
- Qazax , Şəmşəddil, Borçalı, İrəvan, Gəncə
- Qaradağ , Borçalı, Qazax , Qarabağ, Gəncə

12 Quba xanı Fətəli xan Salyanı Qubaya birləşdirdikdən sonra gələcəkdə dayaq yaratmaq məqsədilə hansı tədbir gördü?

- Ərazidə inzibati islahat keçirdi
- İbrahim xanı Salyana hakim təyin edərək, onun Qubaya birləşməsinə təmin etdi
- Salyana əlavə qoşun göndərdi
- cənub xanlıqlarından əhali köçürməklə xanlığın əhalisini artırdı
- Vergilərin sayını azaldaraq əhalinin rəğbətini qazanmağa çalışdı

13 Quba xanlığı İrana və Osmanlı Türkiyəsinə qarşı birgə mübarizə aparmaq üçün hansı ölkə ilə ittifaqa girdi?

- Xoy xanlığı ilə
- Naxçıvan xanlığı ilə
- Gürcüstan çarlığı ilə
- Bakı xanlığı ilə
- Qarabağ xanlığı ilə

14 Quba xanı Fətəli xan öz sərhədlərini möhkəmləndirmək məqsədilə:

Qonşularla dostluq münasibətlərini inkişaf etdirdi
Rusiyanın təbəliyinə keçdi
Osmanlı dövlətinin Rusiya qarşı ittifaq təklifini qəbul etdi
Gürcüstanla hərbi saziş bağladı

- Cəngavər şahsevənlərin bir hissəsini xanlıq ərazisinə köçürdü

15 Xanlıqlar dövründə hansı məhkəmə idarələri mövcud olmuşdur ?

əyalət və kənd məhkəmələri
şəhər və divan məhkəmələri

- divan, şəriət və əsnaf məhkəmələri
qazi və əsnaf məhkəmələri
silki məhkəmələr

16 1775- ci ildə Quba xanı Fətəli xanın Rusiya tabeliyinə keçməsi ilə bağlı təklifi niyə rədd edildi?

Rusiyada daxili vəziyyət sabit deyildi
Rusiya bu dövrdə Cənubi Dağıstanın işğalı ilə məşğul idi

- Rusiya Türkiyə ilə bağladığı Kiçik Qaynarça sülhünü pozmaq istəmirdi
Rusiya yalnız Qubanı deyil, Cənubi Qafqazı tamamilə ələ keçirməyə çalışırdı
Rusiyanın Avropada başı bərk qarışmışdı

17 Urmiya xanı Fətəli xan əfşarın 1760 – cı ildə Qarabağa hücümünün nəticəsi?

Fətəli xan Qarabağı işgal edərək onun bütün ərazisinə sahib olmuşdu
Pənahəli xan Urmiya xanlığına qarşı Şəki xanı ilə müqavilə bağladı
Pənahəli xan qalib gələrək Urmiya xanlığı ilə sulh imzalamışdı
Fətəli xan məğlub olmuş ,qoşununu geri çəkmişdi

- Pənahəli xan oğlu İbrahimxəlil xanı girov göndərərək Şuşanı mühasirədən azad etmişdi

18 İbrahimxəlil xanın Gürcüstanla münasibətləri hansı bənddə düzgün əks olunub?

Gürcü çarı II İrakli İbrahimxəlil xana qarşı digər xanlıqlarla sazişə girmişdi
İbrahimxəlil xan gürcü çarları ilə dostluq edir, hətta bu çarlıqla müqavilə bağlamışdı

- İbrahimxəlil xan Qarabağı gürcü çarlarının hücumlarından qorumağa çalışırdı
Qarabağ xanı Gürcüstana səfərlər təşkil edir , ərazinin işğalına çalışırdı
Qarabağ və Gürcüstan arasında hərbi ittifaq mövcud idi

19 Bakı xanlığının Quba xanlığı üçün əsas əhəmiyyəti nədən ibarət idi ?

cənub xanlıqlarını ələ keçirmək üçün mühüm hərəkət meydanı idi
öz təhlükəsizliyini təmin etmək

- Qubanın iqtisadi əlaqələrinin inkişafına şərait yaratması
iqtisadi cəhətdən mühüm əhəmiyyət daşıması
Rusiya ilə hərbi siyasi vəziyyətini möhkəmləndirmək

20 Şeyx əli xanın dövründə hansı xanlıqlar Quba xanlığının asılılığından çıxdılar?

Qaradağ, Şəki, Dərbənd

- Şəki, Bakı, Şamaxı
Qarabağ,Ərdəbil, Bakı
Naxçıvan, Sərab,Şamaxı
Salyan, Meşkin,Ərdəbil

21 Qubalı Fətəli xanla Şəki xanı Hüseyn xan arasında müqavilə imzalanmasından neçə il sonra Ağa Məhəmməd Şah Qacar Şuşanı işğal etdi?

- 34
- 36
- 17
- 21
- 28

22 Qubalı Fətəli xanla Şəkili Hüseyn xan arasında 1769-cü ildə bağlanmış müqaviləyə görə:

- Hüseyn xan Şamaxının işlərinə qarışmamağı, Fətəli xana hərbi qüvvə, lazım olduqda qoşun verməyi öhdəsinə götürdü.
Ağsu ərazisindən vergi toplamaq Şəki xanlığının ixtiyarına keçdi
Quba və Şəki xanlıqları Şamaxı ərazisində iki hakimiyyətliliyi saxladılar
Fətəlixan Salyan və Dərbənd ərazisindən öz qoşununu çıxarmağı öhdəsinə götürdü.
Şəki xanı Gürcü və Dağıstan feodallarından kömək almayacağını bildirdi

23 Quba xanı Fətəli xanın Gurcu xanı II İrakli ilə ittifaqının əsasını xarici mudaxilələrdən qorunmaqla yanaşı daha hansı məqsədlər təşkil edirdi?

- cənub – qərb torpaqlarını işğal etmək
Vahid mərkəzləşmiş dövlət yaratmaq
Azərbaycanın şimal ərazilərini əlində saxlamaq
- Öz hakimiyyətini cənub xanlıqlarına yaymaq
qonşu xanlıqlarla dostluq münasibətləri saxlamaq

24 Xanlıqlar dövründə divan, şəriət və əsnaf məhkəmələri kimlərin mənafeyini müdafiə edirdi?

- din xadimləri və sənətkarların
maaf və elatların
azad və icmaçı kəndlilərin
rəiyyət və rəncbələrin
- xan və feodalların

25 Orta tunc dövründə cəmiyyətin həyatında baş vermiş dəyişikliklər? 1) əhalinin oturaq həyata keçməsi. 2) Siklopik qalaların inşa edilməsinə başlanması. 3) İkinci ictimai əmək bölgüsünün baş verməsi 4) İlk səhər mədəniyyətinin təşəkkülü 5) Ayaqla hərəkətə gətirilən dulus çarxı ixtira olunması

- 3,4
- 2,5
- 2,4
- 1,3
- 1,4

26 Azərbaycanda son Tunc və ilk Dəmir dövrünə aid olan mədəniyyəti müəyyən edin: 1. Kür-Araz 2. Mustye 3. Xocalı-Gədəbəy 4. Quruçay 5. Talış-Muğan

- 3,5
- 2,5
- 1,3
- 1,5
- 1,4

27 III Tiqlatpalasar Mazamua vilayətini tutduqdan sonra apardığı köçürmə siyasəti nəticəsində:

- samiləri, kassiləri, elamları, naqabiləri, sanqilləri, buştuları, budiləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı.
lulluları, kutiləri, turukkiləri, mükləri, buştuları, budiləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
kutiləri, sovdələri, buştuları, budiləri, naqabiləri, sanqilləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
- kutiləri, sanqibutləri, budiləri, naqabiləri, sanqilləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
naqabiləri, sanqilləri, lulluları, kutiləri, turukkiləri, buştuları başqa ərazidə məskunlaşdırdı

28 Urartu hökmdarı II Sarduri e.ə. 745-ci il Mannaya yürüşlərinin təsvir edildiyi yazılı daş abidə:

Sərab-Miyanə rayonu ərazisində aşkar edilmişdir

Müasir Ziviyə ərazisində aşkar edilmişdir

Mianduabın şimal-şərqində Taştəpə adlanan yerdə aşkar edilmişdir

- Cənubi Azərbaycanın Qaraca Dağ vilayətinin Varzakan dağlıq rayonu ərazisində aşkar edilmişdir
- Saqqız şəhəri yaxınlığındakı Qaplantu təpəsində aşkar edilmişdir

29 Urartu hökmdarı II Sarduri e.ə. 747-ci ildə 1) Urmiya gölünün şimalından keçərək indiki Qaradağ ərazisinə soxuldu 2) Puluadi ölkəsini tutdu 3) Hökmdar Kadiavı məğlub etdi 4) Gilzan vilayətini ələ keçirdi 5) Qızılıbunda ölkəsini tutdu 6) Zamuanın Nikdiara şəhərini ələ keçirdi

1; 4; 3

2; 4; 5

1; 6; 3

- 1; 2; 3

6; 3

30 Şumer şəhərlərində şərəfinə yazılar tərtib olunan Kutı hökmdarları: 1) Laharab 2) Yarlaqanda 3) Sium 4) Assara 5) İmta

1; 5

2; 5

3; 4; 5

- 1; 2; 3

3; 4; 5

31 Ummamanda və Kutı hərbi dəstələrinin başında dayanan Küti hökmdarı:

Sarlaq

İmta

Elulumeş

- Enridavazir

İnqeşauş

32 Kutı hökmdarı Tirikana qarşı usyan qaldıran qüvvələr 1) Uruk əhalisi 2) Dubrum əhalisi 3) Utuhenqal 4) Sium 5) Aşşarlaq

3;4;5

2;5

1;2

- 1;3

1;4

33 Kutı hökmdarı Tirikanın iqamətgahı yerləşirdi:

Şubaruda

Urukda

Ur şəhərində

- Dubrum şəhərində

Şuşarra (indiki Şemşara) vilayətində

34 Qədim Azərbaycanın Andiya vilayəti yerləşirdi:

İndiki Daşti Batvani. Aşağı Zab çayı üzərində

Urmiya gölündən xeyli cənubda, Sinabir dağı ətrafında

Urmiya gölündən cənub-qərbdə, Diyala çayının yuxarı axarına doğru

- Urmiya gölündən şərqdə, Xəzər dənizinə yaxın

Urmiya gölünün cənubunda

35 Assur hökmdarı I Tiqlatpalasar qədim Azərbaycanın hansı vilayətlərini işğal etmişdir: 1) Andiabe 2) Şinibirni 3) Kurti 4) Sanqibutu 5) Puluadi

1; 4; 5

1; 5

4; 5

● 1; 2

2; 3

36 Annubaninin öz siyasi nailiyyətlərini həkk etdirdiyi daş piltə-sütun aşkar edilib:

Müasir Zivyə yaxınlığında Saqqız şəhəri yaxınlığında Qaplantu təpəsi adlanan yerdə

Qaraca dağ vilayətinin Varzakan dağlıq rayon mərkəzinin yaxınlığında

Diyala çayının (cənubda) yuxarı axarında müasir Zəncan yaxınlığında

● Diyala çayının orta axarında Kirmanşaha gedən yol üstündə, Zohab şəhəri yaxınlığında Sirapul adlanan yerdə.

37 Annubanının Daş sütunu nda adı çəkilən ilahələr:

İnanna (məhsuldarlıq ilahəsi), Anahit (su ilahəsi), Lama (torpaq və təbiət ilahəsi), İştər (məhəbbət ilahəsi), Anum (Səma allahı), Şamaş (Günəş allahı)

Anahit (su ilahəsi), İnanna (məhsuldarlıq ilahəsi), İştər (məhəbbət ilahəsi), Sin (Ay ilahəsi), Anum (Səma allahı),

İnanna (məhsuldarlıq ilahəsi), İştər (məhəbbət ilahəsi), Sin (Ay ilahəsi), Şamaş (Günəş allahı)

● Anum (Səma allahı), İştər (Bərəkət və məhəbbət ilahəsi), Sin (Ay ilahəsi), Şamaş (Günəş allahı)

Lama (torpaq və təbiət ilahəsi), Anahit (su ilahəsi), İnanna (məhsuldarlıq ilahəsi), İştər (məhəbbət ilahəsi), Sin (Ay ilahəsi), Anum (Səma allahı)

38 Xırda hökmdarları mərkəzi Lullubum dövlətinə tabe etdi və Qaynaqlarda Lullubi ölkəsinin padşahlar padşahı adını aldı

Laharab

Satuni

Annubani

● İmmaşqun

39 . Antik müəlliflərin məlumatlarına uyğun olaraq udin və ud tayfaları məskun idilər: 1) Albaniyanın şimal-şərqində Xəzər dənizi sahilində 2) həm Atropatena, həm Albaniya ərazisində 3) Albaniyanın şimal-qərbində 4) Göyçə gölü hövzəsində, Uduri-Etiuni ərazisində 5) Albaniyanın Arsax vilayətində

5;4

2;3;4

1;3;5

● 1;2;3

2;4;5

40 Doğru olmayan variantı qeyd edin: E.ə.714-cü ildə II Sarqonun Mannaya yürüşü zamanı keçdiyi Manna vilayəti:

● Karalla

Zikirtu

Messi

Surikaş

Andia

41 Düzgün olmayan variantı seçin E.ə.714-cü ildə II Sarqonun Mannaya yürüşünün məqsədi:

● Mannaya qarşı çıxan Andia və Zikirtu canişinlərini cəzalandırmaq idi

Mannada mərkəzdən ayrılma hallarına son qoymaq idi

Assuriyanın mövqeyini Mannada möhkəmlətmək idi

Urartu təcavüzündən və təsirindən Mannanı tamamilə azad etmək idi

Xəracın vaxtılı-vaxtında Assuriya xəzinəsinə göndərilməsini təmin etmək idi

42 II Sarqon e.ə.616-cı ildə Mannaya yürüşü zamanı aşağıdakı şəhərləri tutaraq yandırdı: 1) İzibia 2) Armed 3) İzirta 4) Lubluini 5) Uihika 6) İrkuini

1;2;3

● 1;2

2;3;4

2;3

1;2;3;4;5

43 e.ə.713-cü ildə II Sarqonun Mannaya yürüşü zamanı 1) Karalla vilayəti üsyan qaldırmışdı 2) Ullusundan xərac almışdı 3) Midiya torpaqlarına daxil olmuşdu 4) Uauş dağında Manna müxalifətçilərini məğlubiyyətə uğratmışdı 5) Zikirtu və onun paytaxtı Pardu yandırılmışdı

2;3

● 1;2;3

1;4;5

4;5

1;2;3;4;5

44 Azaya qarşı sui-qəsdə iştirak edən Manna canişinləri: 1) Uışdış vilayətinin hakimi Baqdatti 2) Zikirtu vilayətinin hakimi Metatti 3) Andi vilayətinin hakimi Şarukin 4) Buştu vilayətinin hakimi Asay 5) Gilzan vilayətinin hakimi Upu

1;3

● 1;2

2;3

3;4;5

2;4;5

45 Assur hökmdarı III Salmanasar e.ə.856-cı ildə Mannanın Zamua Vilayətinə soxulduqdan sonra hansı əraziləri özünə tabe etdi? 1) Gilzan 2) Messi 3) Buştu 4) Qızılbunda 5) Arzizu

1; 3; 4

● 1; 2; 3

1; 2; 3; 4; 5

2; 5

1; 2; 3

46 Kutu hökmdarı Enridavazir: 1) Şərəfinə Nippur şəhərində mixi yazılı abidə qoyulur 2) Ummamanda ordusuna rəhbərlik edir 3) İkiçayarasında kutilərin hakimiyyətini bərqərar edir 4) Akkad dövlətinə tez-tez yürüşlər edir 5) Şərəfinə Umma şəhərində yazı tərtib olunur

1;3

● 1;2

2;3

2;4

3;5

47 1941-ci ildə M.ə.Rəsulzadə ilə Almaniya hökuməti arasında danışıqlarda Azərbaycan tərəfinin mövqeyini əks etdirən 12 maddədən ibarət memorandumun şərtlərinə daxil idi:

Azərbaycanlı əsirlərin ancaq yeyinti və yüngül sənaye sahələrində işlədilməsi

Alman qoşunlarının Bakıya girəcəyi zaman Azərbaycanlı milli ordusunun əsgərləri ehtiyata buraxılmalı idi.

● Azərbaycanlıların yalnız Şərq cəbhəsində vuruşacağı

Onların maddi təminatı və müharibədən sonrakı həyatlarına zəmanət verilməsi

Azərbaycanlı əsirlərin kimyavi məhsul istehsal edən zavodlarda işlədilməməsi.

48 Azərbaycan Respublikası DQMV - nin statusunu ləğv etməsindən neçə il əvvəl RSFSR və Azərbaycan SSR-nin arasında hərbi-iqtisadi ittifaq haqqında müqavilə bağlandı?

- 64 il
- 71 il
- 69 il
- 67 il
- 73 il

49 Daha əvvəl baş vermişdir:

- Gəncədə alüminium zavodu istifadəyə verildi
- Mingəçevir su elektrik stansiyasının tikintisinə başlanmışdır.
- Daşkəsəndə filizsaflaşdırma kombinatı tikilib istifadəyə verilmişdi
- Dünyada ilk dəfə olaraq açıq dənizdə neft - mədən estakadaları quruldu
- Qaradağ sement zavodu tikilib istifadəyə verildi

50 Xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1) DQMV-də Xüsusi İdarəetmə Komitəsi ləğv edildi 2) SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti Bakı şəhərində fəvqəladə vəziyyət tətbiq edilməsi haqqında fərman verdi. 3) Azərbaycan SSR Ali Sovetinin sessiyasının qərar ilə ölkə Azərbaycan Respublikası adlandırıldı. 4) Azərbaycan SSR-in suverenliyi haqqında Konstitusiyaya qanunu qəbul edildi.

- 2,1,4,3
- 1,2,3,4
- 4,2,1,3
- 2,4,3,1
- 4,1,2,3

51 SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti Azərbaycan SSR-in DQMV-də Xüsusi idarəçilik formasının tətbiqi haqqında qərar qəbul etməsindən neçə il əvvəl Azərbaycan SSR tərkibində Naxçıvan Muxtar SSR yaradıldı?

- 69 il
- 65 il
- 59 il
- 63 il
- 61 il

52 Məhkəmə quruculuğu, mülki cinayət və məhkəmə məəcəllələrinin qəbulunun Azərbaycan respublikasının öz ixtiyarına verilməsindən neçə il əvvəl sovet rejimi əleyhinə başlamış Gəncə üsyanına rəhbərlik etmək üçün general Cavad bəy Şıxlınskinin, Məhəmməd Mirzə Qacarın, Cahangir bəy Kazımbəyovun və başqalarının iştirakı ilə hərbi şura yaradıldı?

- 42 il
- 46 il
- 49 il
- 23 il
- 36 il

53 1989-cu ilə aid olanları müəyyən edin. 1) DQMV - dəki idarə və müəssisələr Azərbaycan SSR - in tabeliyindən çıxarıldı 2) Dağlıq Qarabağda vəziyyəti normal hala salmaq üçün Xüsusi İdarəetmə Komitəsi ləğv edildi. 3) SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti DQMV və başqa rayonlarda fəvqəladə vəziyyət elan etdi. 4) Azərbaycan SSR Ali Soveti Ermənistanla sərhəd boyu fəvqəladə vəziyyət elan etdi

- 1,4
- 2,3
- 2,4
- 1,2
- 1,3

54 1960 - cı ilə aid olanı müəyyən edin:

- Bakı - Tblisi - Erevan qaz kəməri ("Dostluq" kəməri) istifadəyə verildi

Yevlax - Bərdə - Ağdam dəmiryol xətləri işə salındı
 Bakı - Krasnovodsk bərə yolu istifadəyə verilmişdi.
 Azərbaycan Neft Sənayesi Nazirliyi ləğv olundu.
 Gəncə alüminium zavodu işə salındı

55 XX əsrin 60 - cı illərinə aid olanları müəyyən edin: 1) Təbii qaz kondensatı istehsal edən Azərbaycan qaz emalı zavodu istifadəyə verildi 2) Əli-Bayramlı Dövlət rayon elektrik stansiyası istifadəyə verilmişdir. 3) Bakı şın zavodu istifadəyə verildi. 4) Yevlax - Bərdə - Ağdam dəmiryol xətləri işə salınmışdı 5) Bakı poladərilmə zavodu istifadəyə verildi 6) Azərbaycan Neft Sənayesi Nazirliyi ləğv edildi

- 2, 4, 6
- 1,2,5;
- 1,2, 4
- 1, 3, 5
- 1,3, 6

56 Göstərilənlərin hansı hökmdara aid olduğunu müəyyən edin: 1) Xəlifə onu Azərbaycan və erməniyə canişini , 2) Habelə Rey, Qəzvin, Zəncan valisi təyin etdi, 3) O, bunun müqabilində hər il xəzinəyə 500 min dinar xərac verməli idi.

- Əbu Sac Divdad
- Yəzid ibn Məzyəd
- Yusif ibn Əbu Sac
- Mərzuban ibn Məhəmməd
- Heysəm ibn Xalid

57 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin? 1) Usta Bəndərin başçılığı ilə Gəncə üsyanı 2) Dərbəndilər sülaləsinin hakimiyyətə gəlməsi 3) Qızıl Orda xanı Özbəyin Azərbaycana yürüşü 4) Qazan xanın islahatı 5) Azərbaycan, eləcə də Ön Qafqaz ərazisinin Ali Monqol xaqanının təyin etdiyi canişinlər tərəfindən idarə olunması

- 2, 3, 5, 4, 1
- 1, 5, 4, 3, 2
- 1, 3, 5, 4, 2
- 4, 3, 2, 5, 1
- 1,2, 4, 5, 3

58 Müxtəlif dövrlərdə müxtəlif şəkildə olmuşdu, hansı məbləğdə və formada alınmasından asılı olmayaraq bu vergi kəndlilər üçün ağır yük idi:

- Tamğa vergisinin məbləği və onun toplanma qaydası
- Sərkəllə vergisi və onun toplanma qaydası
- Dəhyek və ulafa vergilərinin məbləği və toplanma qaydası
- Bəhrə vergisinin məbləği və toplanma qaydası
- Xəracın məbləği və toplanma qaydası

59 Alan tayfalarının, qonşu feodal dövlətlərin və xüsusilə səlcuq türklərinin basqınlarından qorunmaq üçün tədbirlər gördü, Gəncənin ətrafında xəndək qazdırıb hasar çəkirdi, 1063-cü ildə Şirvana bir neçə yürüş təşkil edərək onlardan 40 min dinar xərac alan hökmdar:

- Məhəmməd ibn Şəddad
- Yusif ibn Əbu Sac
- Əbüləsvar Şavur
- III Fəzlun
- Mənsur Vəhsudan

60 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin: 1. əsirlikdən qaçan Mərzban ərəbdə hakimiyyəti ələ keçirdi 2. Şəddadilər dövlətinin yaranması 3, Rəvvadilərin daxili müstəqilliyi səlcuqlar tərəfindən tamam ləğv edildi 4.

Usta İbrahim tərəfindən Gəncənin qala qapıları hazırlandı 5. Şəddadilər dövlətinin varlığına Səlcuqlar son qoydular

- 1,2,4,3,5
- 1,2,3,4,5
- 2,1,3,4,5
- 3,1,2,4,5
- 2,4,1,5,3

61 IX-XI əsrlərdə Azərbaycanda ən böyük olan kəndlilər iki hissədən ibarət idi:

- rəiyyət, rəncbər
- uluc, azad
- rəiyyət, əkər
- patrik, azad
- rəncbər, dehqan

62 XI əsrin 60-cı illərinin əvvəllərində Şirvanda, Təbrizdə, Salmasda, Xoyda xalq kütlələrinin feodal zülmünə qarşı baş vermiş çıxışları bununla əlaqədar idi:

- Səlcuqların yürüşləri
- Slavyanların işğalçı yürüşləri
- Səlcuqların Şirvanşahlar dövlətini özlərinə tabe etməsi
- Xəracın məbləği və toplanma qaydası
- Gürcülərin işğalçı yürüşləri

63 Şirvanşah Axsitana aid olanları müəyyən edin: 1) Dənizdə hərbi donanmanı, quruda ordunu xeyli gücləndirdi 2) Alimləri, filosofları, şairləri himayə edirdi 3) Kür çayından torpaqları suvarmaq üçün Şamaxıya kanal çəkirdi. 4) Monqolların I yürüşü zamanı əlaqə yaratmaq üçün 10 nəfərdən ibarət elçi göndərdi 5) Atasından fərqli olaraq Atabəylərə düşmənçilik edirdi.

- 1, 4
- 2,4
- 3,5
- 2,5
- 1,2

64 XI əsrin əvvəllərində səlcuq türkləri əvvəlki türk axınlarından fərqli olaraq hansı yolla gəlmişlər?

- Ölkənin qərbindən İrəvan yolu ilə
- Qərbdən Osmanlı yolu ilə
- Ölkənin cənubundan İran yolu ilə
- Şimaldan Dərbənd yolu ilə
- Gürcüstan yolu ilə

65 X əsrin ortalarında və ikinci yarısında Salari hökmdarı Mərzban ibn Məhəmmədə sonra isə onun varisi İbrahimə tabe olub, xərac ödəyirdi:

- Şirvanşah Heysəm ibn Xalid
- Sacilərin hökmdarı Deysəm
- Əbülheyca Rəvvadi
- Rəvvad-əl-Əzdi
- Şirvanşah Fəriburz

66 X əsrin 50-ci illərinə aid olan tarixi hadisəni müəyyən edin

- Ruslar 38 gəmidə Bakı sahillərinə gəldilər
- Şirvanşahlar Salarilərə tabe edildi
- Mərzban ibn Məhəmməd 951-ci ildə Mosul hakimini məğlub etdi

- Məhəmməd ibn Şəddad Dəbili tutdu və özünü müstəqil elan etdi
Ərdəbildə Sacilər üsyan qaldırıb hakimiyyəti ələ aldılar

67 Azərbaycan ərazisində Səlcuqların hücum və təzyiqləri nəticəsində fəaliyyətlərini dayandırmağa məcbur olmuş dövlətləri müəyyən edin:

Sacilər, Rəvvadilər

Şirvanşahlar, Sacilər

- Şəddadilər, Rəvvadilər
Salarilər, Rəvvadilər
Salarilər, Şəddadilər

68 Rəvvadi hakimi Vəhsudanın səlcuqların vassal asılılığını qəbul etməsindən neçə il sonra Səlcuqlar Rəvvadilərin daxili müstəqilliyini tamam ləğv edərək Təbrizə səlcuq əmiri təyin etdilər?

21 il

24 il

27 il

15 il

- 11 il

69 IX- XI əsrlərdə əmlakı xasse torpaq mülkiyyəti mənsub idi: 1. Hökmdarın şəxsi qvardiyasında xidmət edənlərə 2. Hökmdara və onun sülaləsinə 3. İnaqlara (hərbi məsləhətçilərə) 4. Bukaula 5. Bəlarğuçiyə

- 2
5
1
3
4

70 Eyni ildə baş verən hadisələri müəyyən edin: 1) Gəncə üsyanı 2) Monqolların II yürüşü 3) Qazan xanın islahatı 4) Monqolların əhalini siyahıya alınması 5) Monqolların Rey və Həmədan şəhərlərini tutması

- 1, 3, 4
1, 3, 5
1, 4, 5
1, 2, 3
1, 2, 5

71 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin: 1. Salarilər dövlətinin süqutu. 2. Ktesfon döyüşü. 3. Rəvvadilər dövlətinin yaradılması. 4. Şəddadilər dövlətinin yaradılması. 5. Sacilər dövlətinin süqutu.

- 2,5,4,1,3
1,2,4,3,5
5,2,1,3,4
2,5,1,3,4
2,5,3,1,4

72 Şirvanşahlar, Sacilər, Salarilər, Şəddadilər və Rəvvadilər dövlətlərindən hansıları ara müharibələri və daxili mübarizə nəticəsində süqut etmişdir?

Şirvanşahlar, Rəvvadilər

Sacilər, Şəddadilər

- Sacilər, Salarilər;
Şirvanşahlar, Sacilər
Salarilər, Şəddadilər

73 I Pyotrun yürüşü ilə bağlı hadisələrin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. Bakının ruslar tərəfindən işğalı 2. I Pyotrun Azərbaycan torpaqlarına yürüşünün başlanması 3. Rus qoşunlarının Dərbəndi işğal etməsi

- 2, 1, 3
- 1, 3, 2
- 3, 2, 1
- 2, 3, 1
- 1, 2, 3

74 Göstərilən şərtlər hansı müqaviləyə aiddir: 1. İrəvan, Gəncə, Şirvan torpaqları Osmanlıda qaldı və Araz çayı iki dövlət arasında sərhəd elan olundu 2. Kirmanşah, Həmədan, ərdebil və Təbriz Səfəvilərə qaytarıldı

- 1732-ci il Rəşt müqaviləsinə
- 1724-cü il İstanbul sülh müqaviləsinə
- 1733-cü il Bağdad müqaviləsinə:
- 1732-ci il Kirmanşah sülh müqaviləsinə
- 1727-ci il Nabur sülhünə

75 1735-ci ildə baş vermiş hadisələri göstərin: 1. Gəncə müqaviləsinə əsasən rusların Azərbaycan torpaqlarından çıxarılması 2. Osmanlı ilə Səfəvi arasında Kirmanşah müqaviləsinin imzalanması 3. Osmanlı ilə Səfəvi arasında Bağdad müqaviləsinin bağlanması 4. Osmanlı qoşunlarının Azərbaycan torpaqlarından çıxarılması

- 1, 3
- 2, 4
- 2, 3
- 1, 2
- 1, 4

76 I Pyotrun ölümündən sonra Rusiya hökumətinin Xəzəryanı bölgələri qaytarmaq fikrinə düşməsinin səbəbləri: 1. Osmanlı təzyiqinə davam gətirməməsi 2. Buradakı ordunun saxlanmasına çəkilən xərcin götürülən gəlirdən 4 dəfə sox olması 3. İngiltərənin Hindistanın şərq sərhədlərindən Rusiyanı çıxarmaq üçün gördüyü tədbirlər 4. Rus əsgərlərinin iqlimə uyğunlaşmaması

- 2, 4
- 1, 3
- 1, 2
- 2, 3
- 1, 4

77 I Şah Abbasın 1604-1607-ci illərdə osmanlılara qarşı apardığı müharibə nə ilə nəticələnmişdir?

- Bütün Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstan, qismən Dağıstan Şah Abbas tərəfindən tutuldu
- Cənubi Azərbaycan səfəvilərin əlinə keçmişdi
- I Şah Abbas Bağdad daxil olmaqla Ərəb İraqına nail oldu
- Səfəvilər birinci mərhələdə Ərdəbil, Meşkin, Qaracadağa sahib oldular
- Şimali Azərbaycan və Cənubi Azərbaycan, bütün Dağıstan osmanlılarda qaldı

78 1. Xəzər sahilindəki vilayətlər istisna olmaqla Azərbaycanın demək olar ki, bütün ərazisi Osmanlıların hakimiyyəti altına keçdi 2. Şirvanın Osmanlının himayəsində yarımüstəqil xanlıq statusu təsdiq olundu Göstərilənlər aiddir:

- 1723-cü il Peterburq sülhünə görə
- 1555-ci il Amasiya müqaviləsinə görə
- 1618-ci il Mərənd sülhünə görə
- 1724-cü il İstanbul müqaviləsinə görə
- 1639-cu il Qəsri-Şirin müqaviləsinə görə

79 1612-ci il Sərab sülhünün şərtləri hansı bənddə düzgün əks etdirilmişdir?

- Araz çayı sərhəd olmaqla tərəflər arasında sülh imzalandı
- Şimali Gücistan və Azərbaycanın böyük hissəsi osmanlılara verildi

Şirvan istisna olmaqla, Səfəvilər bütün Azərbaycanı və Gürcüstanın bir hissəsinə yenidən sahib ola bildilər. Şimali və Cənubi Azərbaycan hər iki tərəf arasında bölündü və Səfəvilər Osmanlı dövlətinə ildə 300 yük ipək verməli idilər.

- Osmanlı dövləti Azərbaycanın, qismən Ermənistan və Gürcüstanın, habelə Kürdüstanın Səfəvilərə keçməsinə tanıdı.

80 Səfəvi dövlətinin iqtisadi tənəzzülünün səbəbi deyildir:

Fasiləsiz müharibələr və saray çəkişmələri
Ticarət və sənətlə məşğul olan əhəlinin şəhərləri kütləvi halda tərk etməsi
Dövlət aparatında fındıqçılıq və rüşvətخورluğun yüksək səviyyəyə çatması
Əkin sahələrinin azalması və su təchizatının zəif olması

- Azərbaycanda istehsal olunan mallara Avropada tələbatın azalması

81 Səfəvi imperatorluğunun bilavasitə şah sarayının hakimiyyəti altında olan daxili vilayətlərindən əldə edilən gəlir çatdırılırdı:

Xanlara
Vilayətlərin maliyyə idarə-lə-rinə
Bəylərbəyilərə
● Birbaşa şah sarayına
Sultanlara

82 1639-cu il Qəsri-Şirin sülhünün şərtləri. 1. Azərbaycan torpaqları Səfəvilərin tərkibində qalırdı. 2. Ərəb İraqı Bağdad da daxil olmaqla Osmanlılara keçirdi. 3. Azərbaycan torpaqları iki dövlət arasında bölündü. 4. Rusların tikdiyi Terek qalasının Osmanlılar tərəfindən dağıdılmasına Səfəvilər mane olmamalı idilər.

2, 3
● 1, 2
2, 4
1, 3
3, 4

83 I Şah Abbasın osmanlılarla 1603-1607-ci illərdə apardığı müharibənin nəticəsi:

- Bütün Azərbaycan torpaqları osmanlılardan geri alındı
Səfəvilər məğlub oldular
Təbriz, Ordubad şəhərlərindən başqa digər ərazilər Osmanlıların əlində qaldı
Cəbhə xəttində heç bir dəyişiklik baş vermədi
Osmanlılar tutduqları torpaqlarda daha da möhkəmləndilər

84 I Şah Abbasın hakimiyyətə gəldiyi sosial-siyasi şərait və beynəlxalq vəziyyətin səciyyəvi cəhətlərini göstərin. 1. Daxildə Qızılbaş əmirləri arasında hakimiyyət uğrunda gərgin mübarizə gedirdi, Şərqdən Şeybanilər sıxışdırırdı. 2. Osmanlı dövləti tərəfindən Azərbaycanın böyük hissəsi ələ keçirilmişdi. 3. Ölkə daxilində sabitlik, şərq və qərb sərhədlərində əmin-amanlıq hökm sürürdü. 4. Beynəlxalq vəziyyət əlverişli idi, daxildə sabitlik hökm sürürdü.

- 1, 2
2, 4
2, 3
3, 4
1, 3

85 I Şah Abbasın keçirdiyi hərbi-inzibati islahatlara aiddir: 1. Paytaxtın Təbrizdən Qəzvinə köçürülməsi. 2. Qızılbaşlarla bərabər başqa tayfalara da qoşuna daxil olmaq hüququnun verilməsi. 3. Tayfa başçılığında irsilik qaydasının tətbiq edilməsi. 4. Qoşunun tayfa müxtəlifliyi prinsipi əsasında təşkil edilməsi.

1, 3
1, 4
3, 4

1, 2

● 2, 4

86 Hansı hökmdara aid olduğunu müəyyən edin: 1. Xalqdan toplanan vəsait indi ayrı-ayrı adamlar tərəfindən mənimənilmiş, xəzinəyə daxil edilirdi 2. Şirvan əhalisindən xəzinəyə müəyyən edilmiş vergidən əlavə 150 min tuman, Gəncə və ətraf kəndlərin sakinlərindən isə 3 min tuman vergi tələb etdi. 3. Xorasana Tiflis, İrəvan, Naxçıvan və Qafqazın başqa şəhərlərindən zorla çoxlu sənətkar ailəsi köçürtdü. 4. Yürüş zamanı onu 130 mirzə müşayət edirdi, onların çoxu dövlət maliyyəsini hesablamaqla məşğul idi.

I Şah Abbasa

Şah I Təhmasibə

Cahan Şaha

● Nadir Şaha

Uzun Həsənə

87 I Pyotrün Azərbaycana 1722-1723-cü illər yürüşünün məqsədini göstərin: 1. Xəzərsahili vilayətləri ələ keçirmək 2. Şirvanı Osmanlı işğalından azad etmək 3. Bölgənin sərvətlərinə yiyələnmək və ticarətini ələ keçirmək 4. əfqanlara qarşı mübarizədə Səfəvilərə köməklik göstərmək

2, 3

2, 4

● 1, 3

1, 4

3, 4

88 XVIII əsrin əvvəllərində Azərbaycan Səfəvi dövlətinin tənəzlünün əlamətlərini göstərin: 1. Maliyyə və pul böhranı 2. Vergilərin artırılması nəticəsində tez-tez üsyan və çıxışların baş verməsi 3. Osmanlı ilə qarşıdurmanın yaranması 4. Hörmüzün portuqallar tərəfindən ələ keçirilməsi

● 1, 2

2, 4

1, 4

2, 3

1, 3

89 1. Azərbaycan torpaqlarının bir hissəsi azad edildi. 2. Azərbaycanın Kürdən cənubda yerləşən Xəzəryanı vilayətləri Səfəvi imperatorluğuna qaytarıldı. 3. XVIII əsrin 30-cu illərində bağlanmış müqavilədir. Göstərilənlər aiddir:

Kirmanşah

Nabur

Sankt-Peterburq

İstanbul

● Rəşt

90 Səfəvi dövlətində xidmət müqabilində verilən tiyulun xüsusiyyətləri 1. Sahibi vergi toxunulmazlığına malik idi 2. Gəlirin bir hissəsi dövlət xəzinəsinə ödənilirdi 3. İrsən ötürülməsi üçün Şahın icazəsi lazım deyildi 4. İrsən ötürülməsi üçün hökmən Şahın icazəsi lazım idi

● 2, 4

1, 2

3, 4

2, 3

1, 3

91 Türkiyə casusu kimi damğalanmış azərbaycanlı akademik:

H.Hüseynov

● M.Dadaşzadə

M.Arif
M.Rəfili
M.İbrahimov

92 1934-cü ildə fəaliyyətə başlayan gizli Azərbaycan Milli Təşkilatı nın başında dururdu:

- Ə.Xanbulaq
- M.Qasimov
- R.Axundov
- M.Müşfiq
- B.Talıblı

93 İkinci dünya müharibəsi zamanı SSRİ Ali Baş Komandanlığı Azərbaycan SSR-də hərbi vəziyyət elan etdi:

- iyun 1941
- sentyabr 1942
- sentyabr 1939
- noyabr 1941
- yanvar 1940

94 1937-1938-ci illər repressiyalarına məruz qalmış Azərbaycan ziyalisini müəyyən edin və sıranı tamamlayın: 1. əhməd Cavad 2. Hüseyn Cavid 3. -----

- Məlik Məhərrəmov
- Mikayıl Abdullayev
- Ülvi Rəcəb
- Əzim Əzimzadə
- Səməd Vurğun

95 Məntiqi ardıcılığı müəyyən edin: 1. Cabbar Qaryağdı 2. Keçəçi Məhəmməd 3. -----

- Şuşalı Səfər
- Mirzəağa Əliyev
- Mir Mövsüm Nəvvab
- Sidqi Ruhulla
- Hacı Hüsü

96 Kommunist partiyası qolçomaq adlandırdığı varlı kənd təsərrüfatçılarını sıxışdırmaq siyasətindən onları bir təbəqə kimi ləğv etmək siyasətinə keçdi.

- 1931-ci il.
- 1932- ci ilin əvvəli.
- 1930- cu ilin sonu.
- 1929-cu ilin sonu.
- 1933- cü ilin əvvəli

97 Azərbaycan SSR MİK DQMV-nin yaranması haqqında dekret verdi:

- 1922-ci il apreldə
- 1923-cü il iyulda
- 1920-ci il mayda
- 1920-ci il noyabrda
- 1920-ci il iyulda

98 Azərbaycan SSR-in birinci Konstitusiyası nə vaxt qəbul edildi?

1924
1920

1927

1938

● 1921

99 Azərbaycanca yeni iqtisadi siyasətə nə vaxt keçildi.

1923.

1925.

● 1921.

1929.

1920.

100 Cənubi Azərbaycan lıların birləşdirən ədalət təşkilatı Hümmət dən ayrıldı:

1913-cü ildə

1912-ci ildə

1918-ci ildə

● 1917-ci ildə

1915-ci ildə

101 Naxçıvan Muxtar Sovet Respublikası elan olunmasından neçə il əvvəl ruslar tərəfindən Naxçıvan xanlığı işğal olundu?

● 97 il

102 il

95 il

111 il

94 il

102 1921-ci il mayın 6-da Bakıda keçirilən Azərbaycan SSR birinci sovetlər qurultayında:

Azərbaycan SSR Müvəqqəti İnkilab Komitəsi yaradıldı

M.C.Bağirov Azərbaycan Fövqəladə Komissiyasının sədri təyin edildi

ZSFSR-in yaradılması haqqında qərar qəbul olundu

Azərbaycan Neft sənayesinin Moskvaya tabe edilməsi qərara alındı

● Azərbaycan SSR-nin birinci Konstitusiyası qəbul olundu

103 1922-ci il dekabrın 30-da Birinci Sovetlər qurultayında yenidən köhnə Rusiya imperiyasını SSRİ adı ilə bərpa edən Lenin:

Yerlərdə xan-bəy torpaqlarını əvəzsiz olaraq kəndlilərə verilməsinə nail oldu.

yerlərdəki ixtisaslı kadrlara hörmətlə yanaşır, mərkəzdən asılılığı eləcə də bir-birindən asılılığı azaltmışdı.

yerlərdəki hakimiyyəti sosial-demokratlara verdi, onların bir-birindən asılılığını bərpa etdi.

● yerlərdəki hakimiyyəti daha da zəiflətməmiş və onların mərkəzdən asılılığını, eləcə də bir-birindən asılılığını artırmışdır.

Azərbaycanın Rusiyanın xammal bazasına çevrilməsinə, kənd təsərrüfatının yüksəlişinə nail oldu

104 Azərbaycan İnkilabi Komitəsinin torpaq haqqında dekretində nəzərdə tutulurdu:

Kəndlərdə otlaq sahələrindən istifadə üçün toplanan verginin ləğv olunmasını.

Ərzaq vergisinin ərzaq sapalağı ilə əvəz olunması.

Kəndlilərin artıq taxılının dövlət tərəfindən bəha qiymətə alınması.

● Vergi alınması müqabilində torpağın kəndlilərin istifadəsinə verilməsini.

Kəndlilərə suvarılan sahələrdə 3 desyatin torpaq verilməsini.

105 Azərbaycan SSR-də ərzaq vergisi pulla ödənilən vahid kənd təsərrüfatı vergisi ilə əvəz olunmuşdu?

1924.

● 1923.

1921.
1922.
1920.

106 Aşağıdakı tədbirlərdən hansı Hərbi kommunizm siyasəti dövrünə aiddir?

- Yeni iqtisadi siyasət.
- Planlı təsərrüfata keçid.
- Sənayeləşdirmə və kollektivləşdirmə.
- Ərzaq sapalağı .
- “QOELRO” planı.

107 1917-ci ilin aprelində Açıq söz qəzetinin nəşrinə 25 min manat vəsait vermişdi:

- H.Z.Tağıyev
- H.Ağayev
- M.Nağıyev
- M.Muxtarovni
- Ş.Əsədullayev

108 1920 – ci il aprel işğalı ərəfəsində Azərbaycanın siyasi həyatında ən ciddi hadisə:

- Ən ciddi hadisə ermənilərin Bakıda soyqırım törətməsi.
- I dünya müharibəsinin yekunu olaraq türk qoşunlarının Bakını tərk etməsi.
- Hökumət böhranının yaranması.
- Qafqaz cəbhəsindən qayıdan rus əsgərlərinin Bakı Sovetinin sərəncamına keçməsi.
- Rusiya ilə Bakı bolşeviklərinin, ermənilərin düşmənçilik aparması.

109 XX əsrin 20 – 30 – cu illərində Azərbaycanda sənayeləşdirmənin başlıca məqsədi:

- Neft hasilatını, emalını sürətləndirib Azərbaycan əhalisinin vəziyyətini yaxşılaşdırmaq.
- Neft hasilatını, emalını və Rusiyaya daşınmasını sürətləndirmək.
- Nefti sənaye üsulu ilə çıxarmaq, Balaxanı, Suraxanı, Bibiheybət rayonlarını birləşdirən neft kəməri yenidən qurmaq.
- Çıxarılan neftin vaxtında və itkisiz Bakı – Batum neft kəməri vasitəsi ilə daşınmasına nail olmaq.
- Dənizdə neft çıxarılmasını genişləndirib, ölkədə netfə olan tələbatı ödəmək.

110 Azərbaycanda yeni iqtisadi siyasətə keçildi.

- 1930- cu ilin payızında.
- 1918- ci ilin yazında.
- 1921- ci ilin yazında.
- 1920- ci ilin yayında.
- 1922- ilin yayında.

111 RSFSR və Azərbaycan SSR arasında hərbi iqtisadi ittifaq haqqında müqavilə bağlandı?

- 1923-ci il iyulun 10-da
- 1920-ci il sentyabrın 30-da
- 1921-ci il dekabrın 14-də
- 1922-ci il oktyabrın 25-də
- 1925-ci il sentyabrın 20-də

112 Alman kapitalistləri Təbrizdə Fars xalça şirkəti təsis etdi:

- 1912-cı ildə
- 1895-ci ildə
- 1901-ci ildə
- 1906-cı ildə

1909- cu ildə

113 Azərbaycan (Cənubi) Demokratik Partiyasının Bakı təşkilatı Azərbaycan adlı siyasi, ictimai, ədəbi qəzetin nəşrinə başlamışdı:

- 1918-ci ildə
- 1946-cı ildə
- 1919-cu ildə
- 1943-cü ildə
- 1920-ci ildə

114 Cənubi Azərbaycanda Səttarxanın başçılığı altında milli – Azadlıq hərəkatının başa çatmasından neçə il sonra Milli məclis Seyid Cəfər Pişəvərinin başçılığı ilə Milli hökumət yaratdı?

- 34
- 40
- 35
- 39
- 41

115 1920- ci il Təbriz üsyanı necə xarakter daşıyırdı?

- Vətəndaş müharibəsi.
- Demokratik hərəkat.
- Xalq hərəkatı.
- Milli Azadlıq hərəkatı.
- Konstitusiyalı monarxiya uğrunda mübarizə.

116 İranda Məhəmmədəli şahın devrildiyini, Sultan əhmədin şah elan olunduğunu bildirdi:

- “Əyalət əncüməni”.
- “Gizli mərkəz”.
- “Hərbi şura”.
- “Əncümən”.
- “Ali məclis”.

117 Cənubi Azərbaycanda inqilabi döyüşlərin əfsanəvi qəhrəmanına çevrilmiş Səttarxan anadan olmuşdur:

- Ərdəbildə.
- Urmiyada.
- Təbrizdə.
- Tehranda.
- Qaradağda.

118 Təbrizdə ilk teatr binasının tikilməsini İranda tənbəki üsyanının baş verməsindən neçə il ayırır?

- 25.
- 18.
- 24.
- 13.
- 32.

119 1907-ci il ingilis- rus sazişi İran hökuməti tərəfindən rəsmən qəbul edildi:

- 1911-ci ildə.
- 1910-cu ildə.
- 1909-cu ildə.
- 1908-ci ildə.
- 1912-ci ildə.

120 Türkmənçay müqaviləsindən sonra Təbriz əyalətində nizami qoşun hissəsinin başçısı necə adlanırdı:

- Əmir.
- Əmir-nizam.
- Sədr-əzəm.
- Əmir-əl-üməra
- Sahibi-divan.

121 Tehranın rəsmi dairələri tərəfindən fədailəri tərک-silah etmək məqsədilə:

- Culfadan İrana daxil olan rus qoşunlarının köməyindən səmərəli istifadə etdi
- 1814-cü il sazişinə görə ingilis qoşunlarını 1910-cu ilin fevralında Tehranda yerləşdirdi
- İran hökuməti Tehrandə inqilab əleyhinə “Əncümən-e məxfi (Gizli əncümən)” yaratdı
- Səttar xan və Bağır xanı 1910-cu ilin martın 11-də paytaxta dəvət etdilər
- 1911-ci ilin fevralında Səttar xana Təbrizdə sui-qəsd hazırladılar

122 Cənubi Azərbaycanın ticarət əlaqələrinin şimala yönəlməsinə şərait yaradan daha mühüm bir amil:

- Cənubi Azərbaycandan gətirilən məhsulların keyfiyyətinin daha da yaxşı olması
- satış bazarlarının yaxın və tələbatın geniş olması
- Rusiya və Avropa tacirlərinin bu məhsullara olan tələbatının artması
- Çar - Rusiyasının Avropa mallarının Qafqaza daxil olmasını məhdudlaşdırması
- Şimali Azərbaycandan başqa onun satış bazarının olmaması

123 Babın yeni yaradılacaq cəmiyyətdə istədikləri və görüşlərində ayrıca dəstəklənən təbəqə hansı idi?

- insanlar arasında bərabərlik, ədalət, şəxsiyyət toxunulmazlığı, seçkilərdə iştirak etməyi, vergidən azad olmağı istədiyini bildirir, əsasən kəndliləri dəstəkləyirdi
- İnsanlar arasında bərabərlik, ədalət, şəxsiyyət toxunulmazlığı yaratmaq istədiyini bildirir, görüşlərində ticarətə və tacirlərə ayrıca yer verilir, onların mənafeyi dəstəklənirdi.
- İnsanlar arasında bərabərlik, ədalət, şəxsiyyət toxunulmazlığı yaratmaq istədiyini bildirir, kəndlilər və sənətkarlar müdafiə edilir, dəstəklənirdi.
- Hakim sinfə qarşı nifrət, istismar olunan kütləyə hörmət istəyi bildirilir, sənətkarlar və din xadimləri dəstəklənirdi.
- İnsanlar arasında sülh, əmin-amanlıq, bərabərlik yaratmaq istəyi bildirilir, din xadimləri və sənətkarlar müdafiə olunur, dəstəklənirdi.

124 Ş.M.Xiyabaninin rəhbərlik etdiyi üsyanın hərəkətverici qüvvəsini təşkil edirdi:

- İstehsaldan əli çıxmış fəhlələr, şahdan narazı olan hərbiçilər və kəndlilər.
- İxtisara salınmış jandarm bölmələri, sənətkarlar, xırda tacirlər və kəndlilər.
- Vergiləri ödəyə bilməyən tacirlər, sənətkarlar və əhalinin əsasını təşkil edən kəndlilər.
- Emalatxanalarda çalışan sənətkarlar, fəhlələr, yoxsullar və xırda tacirlər.
- Sənətkarlar, kəndlilər, şahdan narazı olan din xadimləri və müflisləşmiş feodallar.

125 1917-ci ilin avqustunda Təbrizdə açılan İDP-nin əyalət komitəsinin konfransı:

- İran şahının istefa verməsi ilə Azərbaycana muxtariyyət verilməsini tələb etdi.
- İnqilabi demokratik hərəkətə rəhbərlik etmək üçün “Fövqaləddə şura” yaratdı.
- İşğalçı rus ordusunun İrandan çıxarılması üçün Sultan Əhməd şahı müraciət etdi.
- Cənubi Azərbaycanda inqilabi hərəkətə mane olan bütün xarici qüvvələrin İrandan çıxarılması tələbini irəli sürdü.
- Azərbaycan Demokratik Partiyasını müstəqil elan etdi, Xiyabani başda olmaqla onun Mərkəzi Komitəsinə seçdi.

126 XX əsrin əvvəllərində Cənubi Azərbaycanda cəmiyyətin narazı qrupları içərisində yeni yaranmaqda olan burjuaziya :

- Şimali Azərbaycana işləmək üçün kəsbkarlığa gedənlərin qarşısını almağa çalışırdı.
- Xüsusi mülkiyyətinin toxunulmazlığının hüquqi cəhətdən təmin olunmasına, vahid daxili bazar yaranmasına çalışırdı.
- Sənaye müəssisələrinin yaradılmasının qarşısını almaq üçün kütləvi nümayişlər törədirdi.
- Kömrük rüsumlarının azaldılmasına, bazarlarda qiymətlərin yüksəldilməsinə çalışırdı.

Xarici kapitalın ölkəyə daxil olmasına, borc-kredit banklarında ödəniləcək faizlərin artırılmasına qarşı mübarizə aparıldı.

127 Cənubi Azərbaycan, xüsusilə Təbriz:

İran ordusunu əlli faizdən çox canlı qüvvə ilə təmin edirdi.

Ölkədə seçki hüququndan məhrum edilmişdi.

- Dövlətin xarici siyasətində mühüm rol oynayırdı.

Müharibə zamanı dağıldığı üçün məhsul vergisini ödəməkdən 15 il müddətində azad edildi.

Dövlət xəzinəsinə toplanan verginin yarısından çoxunu ödəyirdi.

128 Cənubi Azərbaycanda 1917-1920-ci illər milli-Azadlıq hərəkatına hansı siyasi orqan rəhbərlik edirdi?

Azərbaycan Əyalət Komitəsi.

Azadlıq partiyası.

Milli hökumət.

İran Demokrat Partiyasının Əyalət Komitəsi.

- Azərbaycan Demokrat Partiyası.

129 Babilər hərəkatı zamanı Babin müddəalarında:

Kəndlərdən toplanan vergilərin miqdarını azaltmaq, tacirlərdən daha çox vergi toplamaq tələbi irəli sürüldü.

Məhkəmələrdə hakimlərin xalq tərəfindən seçilməsi tələbi irəli sürülürdü.

Ruhanilərin, feodalların və tacirlərin mövqeyini sarsıtmaq tələbi irəli sürülürdü.

İri tacirlərin üzərinə ağır vergi qoymaq və onların xarici ticarətdə mövqeyini azaltmaq tələbi göstərilir.

- Ticarətə və tacirlərə xüsusi yer verilir, onların mənafeyi ilə əlaqədar aydın tələblər irəli sürülürdü.

130 Z. Tağıyevin daimi sədri olduğu xeyriyyə cəmiyyəti olmuşdur?

Səadət

Nicat

- Nəşri-Maarif

İşıq

Xeyriyyə

131 Manat-milli valyuta Azərbaycan Respublikası ərazisində yeganə ödəniş vasitəsi elan olundu:

- 1994-cü ilin əvvəllərində
- 1995-ci ilin əvvəllərində
- 1992-ci ilin avqustunda
- 1995-ci ilin dekabrında
- 1993-cü ilin sonlarında

132 Azərbaycan Respublikası BMT – yə nə vaxt qəbul edildi?

15 iyul 1989.

18 oktyabr 1991.

- 2 mart 1992.

18 may 1990.

19 avqust 1991.

133 Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyi haqqında konstitusiyaya aktı nə vaxt qəbul edildi?

30 avqust 1991.

- 18 oktyabr 1991.

18 may 1990.

8 sentyabr 1991.

19 avqust 1991.

134 Azərbaycan SSR -in suverenliyi haqqında Konstitusiyaya Qanunu nə vaxt qəbul edildi?

20 dekabr 1989.

15 iyul 1989.

20 yanvar 1990.

● 23 sentyabr 1989.

18 may 1990.

135 Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı fəxri adı təsis olunmuşdur.

● 1992 mart.

1991 noyabr.

1993 iyun.

1993 oktyabr.

1992 oktyabr.

136 Azərbaycan Respublikası Avropa Şurasına üzv qəbul edildi:

2002 – ci il 17 noyabr.

2002 – ci il 14 iyun.

2001- ci il 17 noyabr.

2000 – ci il 12 yanvar.

● 2001 – ci il 26 yanvar.

137 Bakı – Tbilisi – Ceyhan neft kəməri istifadəyə verilmişdi:

sentyabr – 2004.

aprel – 2006.

iyul – 2005.

avqust – 2006.

● iyun – 2006.

138 Azərbaycan ziyalılarından təşkil olunan Milli Azadlıq Qərgahı yaradıldı:

1968-ci il yanvarın 15-də

1965-ci il oktyabrın 30-da

● 1962-ci il dekabrın 17-də

1969-ci il iyulun 31-də

1963-cü il avqustun 18-də

139 Azərbaycanda təhsilinin rus dilində aparılmasına geniş yer verən qanun verildi?

1952-ci ildə

1968-ci ildə

1972-ci ildə

● 1959-cu ildə

1945-ci ildə

140 1976-ci ildə Azərbaycanın üçrəngli bayrağını qaldıraraq sovet hökumətinə qarşı mübarizə aparan təşkilat adlanırdı?

Milli Azadlıq hərəkatı

● Azərbaycan Milli Demokrat İttifaqı

Müdafiə təşkilatı

Azərbaycan Federalistlər İttifaqı

Cəmiyyəti Xeyriyyə

141 Bakıda əsrin müqaviləsi imzalandıqdan neçə il sonra müqavilə üzrə ilkin neftin hasilatına başlandı?

5 il

12 il

- 3 il
- 8 il
- 6 il

142 Mart soyqırımından neçə il sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti H.Ə.Əliyev Azərbaycanlıların soyqırımını haqqında fərman imzalamışdır?

- 81 il
- 78 il
- 80 il
- 79 il
- 83 il

143 Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tabeçiliyindən çıxmasında növbəti addım oldu.

- Vilayətin rəhbərliyinin 1989- cu il yanvarın 12- də Moskvaya tabe xüsusi idarə Komitəsinə verilməsi. Xankəndində yerləşən 366-cı alayın hərbi əməliyyatları nəticəsində. Ermənistan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin qərarı. vilayət rəhbərliyinin 1989-cu il avqustun 25-də Ermənistana tabe xüsusi idarə Komitəsinə verilməsi. Mərkəzi hakimiyyətin ermənilərə himayədarlıq etməsi.

144 1993-cü il 29 iyulda BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi 853 sayılı qətnamənin məzmunu:

- Ermənilər tərəfindən işğal olunmuş Şuşa şəhərinin qeyri şərtsiz boşaldılmasını. Azərbaycana qarşı Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin pislənməsi. Azərbaycan Respublikasının ATƏM-in Yeni Avropa üçün Paris xartiyasına qoşulması. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair ATƏT-in rolunun müəyyənləşdirilməsi.
- İşğal olunmuş, Kəlbəcər rayonunun ermənilər tərəfindən qeyri-şərtsiz azad olunması.

145 1996- cı il 16 iyulunda qəbul olunan Torpaq islahatı haqqında qanuna görə:

- Kəndlilərə 0,5, fəhlə və qulluqçulara isə 0,25 ha. torpaq verildi. Kolxoz və sovxozlar ləğv olundu, torpaqlar dövlətin ixtiyarında qaldı. Əkinçiliklə məşğul olan sahibkarlara əvəssiz olaraq hər hektara görə 40 manat yanacaq pulu ödənilirdi.
- Torpaq sosial ədalət prinsipinə əsasən, pulsuz kənddə yaşayan vətəndaşların xüsusi mülkiyyətinə verildi. Kənd təsərrüfatında çalışan sahibkarlara istifadə üçün texniki avadanlıqlar verildi.

146 Azərbaycan Respublika DQMV-nin statusunu ləğv etdi:

- 1992-ci ildə
- 1991-ci ildə
- 1989-cu ildə
- 1990-cı ildə
- 1993-cü ildə

147 əsrin müqaviləsi nə əsasən ilkin neftin hasilatına nə vaxt başlandı:

- 1995-ci il iyunun 15-də
- 1998-ci il aprelin 2-də
- 1994-cü il sentyabrın 20-də
- 1999-cü il oktyabrın 16-da
- 1997-ci il noyabrın 12-də

148 Azərbaycanda ilk dəfə bələdiyyə seçkiləri keçirildi:

- 2000-ci ildə
- 1997-ci ildə
- 2001-ci ildə
- 1999-cu ildə

1998-ci ildə

149 Azərbaycan Respublikasında ölüm hökmünün ləğv olunması haqqında qanun verildi?

- 1995-ci ilin oktyabrında
- 1997-ci ilin sentyabrında
- 1998-ci ilin fevralında
- 1996-cı ilin dekabrında
- 1992-ci ilin martında

150 Azərbaycan Respublikasında latın qrafikalı əlifbanın bərpa edilməsi haqqında qanun nə zaman verildi?

- 2001-ci il avqustun 18-də
- 1992-ci il martın 2-də
- 2000-ci il sentyabrın 23-də
- 1995-ci ilin noyabrın 12-də
- 1991-ci il dekabrın 24-də

151 Azərbaycan Respublikası Müstəqil Dövlətlər Birliyinə daxil oldu:

- 1996-cı il noyabrın 23-də
- 1993-cü il sentyabrın 24-də
- 1994-cü il oktyabrın 15-də
- 1992-cü il yanvarın 18-də
- 1995-ci il dekabrın 5-də

152 ərəb qaynaqları hansı əraziləri Yuxarı Azərbaycan adlandırırdılar?

- Azərbaycanın Dərbəndə qədərki ərazilərini
- Araz çayından şimala doğru ərazilərini
- Cənubdakı Qəzvin və Zəncana qədərki ərazilərini
- Qərbdə İrəvan və Göyçə mahalı ərazilərini
- Araz çayından şimala doğru Tiflisə qədərki əraziləri

153 Erkən orta əsrlərdə Azərbaycan(Aturpatakan) canişini otururdu:

- Şizdə
- Zəncanda
- Qəzvində
- Dərbənddə
- Qazakada

154 Epiqrafik abidələr:

- Pəhləvi dilində yazı həkk olunmuş abidələrdir
- Antik dövrə aid abidə növüdür
- Piktoqrafik işarələrin olduğu abidə növüdür
- Daş, qala divarı üzərində həkk olunan yazıdan ibarətdir
- mixi yazılar həkk olunmuş abidələrdir

155 Pallolit dövründən fərqli olaraq neolit dövründə:

- sənətkarlıq meydana gəlmiş, metaldan istifadə edilmişdir
- toxa əkinçiliyi xiş əkinçiliyini əvəz etmişdir
- əhali oturaq həyata keçmiş, insanlar daş alətləri cilalamağı və deşməyi öyrənmişlər
- ictehlak təsərrüfatı yaranmış, insan ilk dəfə metalla tanış olmuşdur
- əhali orta q həyata keçmiş, bütün ev heyvanlarının əhilləşdirilməsi başa çatmışdır

156 Pallolit son mərhələsində:

təbiətin hazır məhsullarını mənimsəməkdən olanların bilavasitə istehsalına keçidin əsasını qoymuşlar
Quruçayın sakinləri Azıx mağarasında məskunlaşmağa başlamışlar
daşdan hazırlanmış alətlər üstünlük təşkil etmiş, cay daşlarından düzəldilmiş mikrolitlərdən də istifadə olunmuşdur

- iqlim mülayimləşmiş, bitki və heyvanat aləmində yaşayış üçün əlverişli dəyişikliklər baş vermişdir
Qobustan ərazisində yaşamış ibtidai əkinçilik və incəsənətlə məşğul olmuşlar

157 Üst poleolit dövründə Azərbaycan ərazisində:

Totem, ovsun, heyvanlara sitayiş kimi dini təsəvvür formaları da təşəkkül tapmışdı
İnsanlar II Kültəpdə və Qobustan ərazisində “Firuz” düşərgəsində yaşamışlar
Bütün əmək alətləri daşdan hazırlanmış, gil qablar düzəltməyi insanlar sadə şəkildə öyrənmişlər
insanlar daha geniş əraziyə yayılmış, Qobustanda ibtidai incəsənətin əsası qoyulmuşdur

- İbtidai icma quruluşunun ilkin pilləsi yaranmışdır

158 Azərbaycan ərazisində ibtidai icma quruluşunun təşəkkülü başlamışdır:

- Daş dövrünün ən qədim mərhələsindən
Quruçay mədəniyyəti dövründən
Orta poeolit mərhələsindən
Orta Aşel dövründən
Üst Asel mərhələsindən

159 Erkən Tunc dövründə yaylaq maldarlığının təşəkkülündə mühüm rol oynamışdır:

İnsanların daha məhsuldar olan çay vadilərində məskunlaşmaları.

- Əsası hələ Eniolit dövründə qoyulmuş atçılığın sürətlə inkişafı.
Maldarlıq məhsullarının saxlanması üçün saxsı qabların istehsalının genişləndirilməsi.
Əkinçiliyin maldarlıqdan ayrılması və təsərrüfatın bəzi sahələrində dəmirdən istifadə olunması.
Kür-Araz mədəniyyətinə uyğun olaraq, tuncla bərabər dəmir alətlərdən istifadə.

160 Azərbaycanda Eneolit dövründə:

daşdan hazırlanmış əmək alətləri üstünlük təşkil etdi, maldarlıq əsas peşəyə çevrildi.

qoşanıqahlı ailələrin meydana çıxması və möhkəmlənməsi istehsal vasitələri üzərində irəliyə doğru mühüm addım idi.

qoşanıqahlı ailələrin meydana çıxması ilə, misdən hazırlanmış alətlər daş alətləri istehsaldan çıxartdı.

- misdən geniş istifadə edilməklə, əmək alətləri təkmilləşdirilmişdi.
tunc əmək alətlərindən geniş istifadə edildi, sənətkarlıq əsas peşəyə çevrildi.

161 Azərbaycan üst paleolit dövründə:

insanlar əmək alətlərini təkmilləşdirməklə daha geniş əraziyə yayılmışlar.

maldarlıq əsas peşəyə çevrildi, ibtidai icma quruluşunun ilkin mərhələsi yarandı.

əkinçiliyin inkişafı təkmilləşdi, müasir insan tipi formalaşdı.

Əmək alətlərindən geniş istifadə edildi, əkinçilik əsas peşəyə çevrildi.

- Müasir insan tipinin formalaşması başa çatmış və ibtidai icma quruluşunun ilkin mərhələsi yaranmışdı.

162 əkinçilik və maldarlıqla yanaşı, Eneolit əhalisi:

Toxa əkinçiliyini inkişaf etdirmiş, tuncdan bəzək əşyaları düzəltmiş, oxradan dəfn zamanı istifadə etmişdir.

Əmək alətlərini təkmilləşdirmiş, xışdan istifadə etmiş, ərzağa olan tələbatı bütünlüklə istehsalla təmin edirdi.

Ön Asiya ilə əlaqə yaratmış, maldarlığı əsas peşəyə çevirmiş, ərzağın bir qismi balıqçılıq vasitəsilə təmin edilirdi.

Misi emal etmiş, toxa əkinçiliyini inkişaf etdirmiş, toxuculuğun əsasını qoymuş, maldarlığı əsas peşəyə çevirmişdir.

- Ərzağa olan tələbatın bir qismini ovçuluq və balıqçılıq vasitəsilə təmin edirdi.

163 Eneolit dövründə qədim tayfaların həyat tərzinə mühüm təsir göstərmişdir:

Mis emalına başlanması, əkinçilikdə xışın üstünlük təşkil etməsi.

Qan qohumluğu və insanların daha geniş əraziyə yayılması.

- Metalişləmənin və metallurgiyanın meydana gəlməsi və inkişafı.
Saxsı qablar hazırlamaq üçün gilənin tərkibinə saman qatılması.
Qoşa nigaha əsaslanan ailələrin yaranması, daşın cilalanmağa başlanması.

164 Mezolit dövründə:

Ox və kamanın istifadə olunub, insanlar oturaq həyata keçmişlər.

- Təbiətin hazır məhsullarını mənimsəməkdən onların istehsalına keçidin əsası qoyulmuşdur.
İnsanlar heyvanları uzaq məsafədən ovlaya bilib, istehsal təsərrüfatı formalaşmış.
Ox və kamanın kəşf olunub, əkinçilik əsas peşəyə çevrilib.
İnsanlar daşı deşməyi bacarmış, maldarlıq əsas peşəyə çevrilmişdi.

165 Qədim daş dövrü ilə orta daş dövrünün oxşar cəhətləri:

Qobustandan tapılmış əmək alətləri əsasında öyrənilməsi.

Hər ikisində toxma əkinçiliyinin mövcud olması.

Mənimsəmə təsərrüfatından istehsal təsərrüfatına keçidin başlanması.

- Hər ikisində əmək alətlərinin daşdan hazırlanması.
Ox və kamanın kəşfi, əmək alətlərinin daşdan hazırlanması.

166 Məhkəmə quruculuğu, mülki cinayət və məhkəmə məəcəllələrinin qəbulu respublikanın öz ixtiyarına verildi:

1991-ci ildə

1961-ci ildə

- 1956-cı ildə
1978-ci ildə
1963-cü ildə

167 Ukraynanın cənub rayonlarının, Kişinyovun azad olunmasında, Yassı-Kişinyov əməliyyatında fərqlənmiş Azərbaycan milli diviziyası:

- 223
77
402
416
271

168 Siyasi məhbuslar saxlanılan düşərgələrə rəhbərlik edən İslah əmək Düşərgələri Baş İdarəsi - QULAK ləğv edildi:

1953-cü ildə

1948-ci ildə

1964-cü ildə

1961-ci ildə

- 1956-cı ildə

169 1945-ci ildə təşkil olunmuş Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının ilk prezidenti oldu:

Y.Məmmədəliyev

Y.Məmmədəliyev

M.Topçubaşov

H.Hüseynov

Z.Xəlilov

- M.Mirqasımov

170 Sovet imperiyası dövründə idealizmdə, fanatizmdə, xan və bəyləri müdafiə etməklə günahlandırıldı:

M.M.Kazımbəy
Y.V.Cəmənzmənlı
Heydər Hüseynov
Molla Pənah Vəqif
● A.A.Bakıxanov

171 Cənubi Azərbaycanda 1945-1946- cı illər milli – Azadlıq hərəkatının əsas yekunu (21 Azər hərəkatı) nədən ibarətdir?

Vətəndaş müharibəsinə son qoyuldu.
Milli məclis yaradıldı.
Feodal zülmünü aradan qaldırdı.
● Milli hökumət təşkil olundu.
İngilis imperialistlərinin ağılığına son qoyuldu.

172 Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Rəyasət Heyətinin 1969-cu il 7 may tarixli qərarı ilə sərhəd rayonlarında 2 min hektardan çox Azərbaycan torpağının Ermənistanı verilməsi planını pozdu:

K.Bağirov.
V.Axundov.
M.C.Bağirov.
● H.Əliyev.
İ.Mustafayev.

173 Mərkəzin Bakını Azərbaycanın tərkibindən çıxarıb müstəqil inzibati vahid kimi birbaşa Moskvaya tabe etmək planını pozdu:

V.Axundov.
● İ.Mustafayev.
K.Bağirov.
N.Nərimanov.
M.C.Bağirov.

174 Berlində Reyxstaqın alınmasında böyük əsgəri rəşadə göstərən Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adını almış Azərbaycanlı:

A.Vəzirov.
● Y.Sadıqov.
Z.Bünyadov.
M.Abdullayev.
M.Məhərrəmov.

175 1941-1945-ci illər müharibəsi zamanı yenidən respublikada kompleksləşdirilmiş Milli diviziyası:

● 77.
416.
271.
223.
402.

176 Azərbaycan SSR-də 1948-1953-cü illərdə heç bir könüllülük prinsipi nəzərə alınmadan:

Pişəvərinin rəhbərliyi ilə başlamış azadlıq hərəkatının sağ qalan üzvləri sovet Azərbaycana köçürüldü
● Ermənistan SSR -dən 100 mindən çox azərbaycanlı zorla Azərbaycan SSR-yə köçməyə məcbur edildi
respublika ərazisində kəndlilərin bütövlükdə kolxozlara cəlb olunması başa çatdırıldı
iyirmi minə qədər Azərbaycanlı oğlan və qız Qazaxıstanda xam torpaqlara işləməyə göndərildi
Mildə, Muğanda bu əraziyə rusların köçürülməsi nəticəsində yerli əhalinin torpaqları əllərindən alındı

177 İkinci dünya müharibəsi illərində Azərbaycanda yaradılmış milli diviziyaları göstərin.

229-cu, 396-cı, 416-cı, 223-cü, 77-ci
402-ci, 223-cü, 416-cı, 229-cu, 312-ci
416-cı, 317-ci, 402-ci, 223-cü, 23-cü
● 402-ci, 223-cü, 416-cı, 271-ci, 77-ci.
416-cı, 227-ci, 396-cı, 312-ci, 229-cu

178 Almaniya hökuməti Bakı neftini ələ keçirməyi qiymətləndirirdi:

Bütün Qafqazın sahibi və şərqdə hegemon dövlət olacağı kimi.
Bakı neftinə sahib olmaqla Avropanı ucuz yanacaq təmin edəcəyinə inanırdı.
Qərblə Sərqin bərabər inkişaf edəcək plana tabe edilməsi kimi.
● Şərqdə istilaçılıq siyasətini reallaşdırmağın mühüm amili kimi.
SSRİ dövlətinin varlığına son qoyulması kimi.

179 1941-cı ildə Krımın müdafiəsi zamanı Ağ Manay rayonundakı döyüçdə şəxsi heyətinin çoxunu itirmiş Azərbaycan diviziyası:

- 77.
271.
402.
223.
416.

180 Çarizm Cənubi Azərbaycana qoşun yeritdi:

1909-cu ilin martında
1909-cı ilin fevralında
1909-cu ilin iyununda
1909-cu ilin mayında
● 1909-cu ilin aprelində

181 1908-ci il iyunun 23-də şahın göstərişi ilə məclisi tap atəşinə tutdu:

Rəhim xan
M.Hüseyn Haşimi
Kiçik xan
● rus polkovniki Lyaxov
daşnak Yefrem

182 1988-ci il 4 deabrda Azadlıq meydanında keçirilən mitinq:

- Azərbaycan SSRİ - nin tərkibindən çıxmasını sərəri saydı
Ermənistandan didərgin salınmış Azərbaycan türklərinin Dqağlıq Qarabağa köçürülməsi haqda qərar qəbul etdi
● Xalq hərəkatının birinci - kortəbii mərhələsinin zirvəsi idi
Azərbaycan Kommunis Partiyasının buraxılmasını tələb etdi
Azərbaycanın sərhəd bölgələrində ermənilərin fitnəkarlığının qarşısını almaq üçün könüllü birləşmələr yaratdı

183 SSRİ Nazirlər Sovetinin 1947 - ci il 23 dekabr tarixli qərarının mahiyyəti:

Azərbaycanda yaşayan ermənilərə və digər azlıqda qalan xalqlara öz ana dillərində orta məktəb açmaq hüququnun verilməsi
DQMV - də yaşayan ermənilərə xüsusi statusun verilməsi
İkinci Dünya müharibəsində əsir düşüb xalq düşməni adlandırılmış şəxslərin azad edilməsi
● Ermənistan SSR - dən kolxozçuların və başqa azərbaycanlı əhalinin Azərbaycan SSR - in Kür - Araz ovalığına köçürülməsi
DQMV - nin Ermənistanla birləşdirilməsi

184 Azərbaycanda 1941-ci ilin avqust və oktyabr aylarında təşkil olunmuş diviziyalar:

223-cü, 77-ci

- 402-ci, 77-ci
- 223-cü, 416-cı
- 402-ci,223-cü
- 271-ci,223-cü

185 Rozenberqin Qafqazın idarə olunması planı na aid olanı müəyyən edin:

- İlk zamanlar Azərbaycanda idarəedici orqan - komissarlıq yaradılmalı və o, iqamətgahı Tiflisdə yerləşəcək Qafqaz reyxkomissarlığına tabe edilməli idi
1941 –ci ilin qışına qədər alman ordusu Arxangelsk – Həştərxan xəttinə çıxmalı idilər
Bakı şəhəri Almanyanın əsas yanacaq bazasına çevrilməli idi
“ Edelveys” planının Azərbaycanda tətbiqinə 1943-cü ilin mayında başlanmalı idi
Yusif Məmmədəliyev tərəfindən kəşf olunmuş yüksək oktanlı benzinin Bakıdan daşınması qısa zamanda təmin olunmalı idi

186 Quruçay mədəniyyətinin birinci inkişaf mərhələsi əhatə edir:

- Son Aşel mərhələsini.
- Aşelə qədərki dövrü.
- Mustye dövrünü.
- Üst Aşelə qədərki dövrü.
- Erkən Aşelə qədərki dövrü.

187 Azərbaycan tarixi hansı qaynaqlar,mənbələr əsasında öyrənilir?

- qəbir abidələri, qayaüstü abidələr və yazılı abidələr
- fauna və flora qalıqları
- qədim yaşayış yerləri və qəbir abidələri
- arxeoloji və yazılı abidələr
- heyvan və bitki qalıqları, qayaüstü rəsmlər, qəbir abidələri, yaşayış yerləri

188 Toxa əkinçiliyi xış əkinçiliyi ilə əvəz olunur

- eneolit dövründə
- son tunc dövründə
- orta tunc dövründə
- neolit dövründə
- ilk tunc dövründə

189 Daş dövrünün axıncı mərhələsi neolit dövründə:

- İnsanlar qəbilə icması şəraitində yaşamış,ana xaqanlıqı hökm sürmüşdür.
Toxa əkinçiliyi genişlənmiş, ana xaqanlıqı hökm sürmüş, boyalı qablar istehsal olunmuşdur.
Qəbilə icması şəraitində yaşamış, yaylaq maldarlığı genişlənmiş, ana xaqanlıqı hakim mövqe tutmuşdur.
İnsanlar daşı cilalamış, ovçuluq əsas peşəyə çevrilmiş, ölümlər evin döşəməsi altında dəfn edilirdi.
İnsanlar Ön Asiya ilə ünsiyyətdə olmuş, metal əmək alətlərini mübadilə etmiş, daşı deşməyi öyrənmişlər.

190 Azərbaycan ərazisində məskunlaşan ən qədim tayfaları göstərin?

- Kassitlər, sabirlər, qarqarlar.
- Albanlar, mannalılar, utilər.
- Lullubəy, kuti, turukki, su.
- Atropotenlər, kadusilər, midiyalılar.
- Xəzərlər, hunlar, səlcuqlar.

191 Tərkibinə aşqarlar (sürmə, mərgümüş, nikel, qalay) qatılmış ərinti adlanırdı:

- Tunc.
- Sink.
- Platin.

Dəmir filizi.
Mis külcəsi.

192 Hansı dövrdə icma ağsaqqalları şurası cəmiyyətin həyatında mühüm rol oynayırdı:

- Eneolitdə.
- Üst Paleolit.
- Alt Paleolit.
- Neolit.
- Mezolitdə.

193 Quruçay mədəniyyətinin ikinci inkişaf mərhələsi əhatə edir:

- Üst paleolit
- Mustye
- Son Aşel
- Mezolit
- Erkən və orta Aşel

194 Azərbaycanda son Tunc və ilk Dəmir dövrü əhatə edir?

- e.ə. V-III əsrlər
- e.ə. XVI-XV əsrlər
- e.ə. XVII-XVII əsrlər
- e.ə. XIV-VIII əsrlər
- e.ə. XX-XIX əsrlər

195 Paleolitın son mərhələsi əhatə edir?

- e.ə. 5-3 minilliklər
- e.ə. 6-4 minilliklər
- e.ə. 100-40-cı minilliklər
- eramızdan 40-30 min il əvvəldən – e.ə. 12 –ci minilliyədək
- e.ə. 10-8 minilliklər

196 Xocalı-Gədəbəy arxeoloji mədəniyyətinin əhatə etdiyi dövr?

- E.ə. II minillik-I minilliyin əvvəlləri
- E.ə. XIV-VIII əsrlər
- E.ə. II minilliyin sonu
- E.ə. XIV-VII əsrlər
- E.ə. XV-VII əsrlər

197 II Sarqonun şərafinə abidə qoydurmuş Manna hökmdarı:

- İranzu
- Erisinni
- Ullusun
- Ualli
- Ahşeri

198 Mənbələrdə adı çəkilən ilk Manna hökmdarı

- Dayakku
- İranzu
- Uduri
- Ualli
- Udaki

199 Skitlərin Midiya ilə əlaqədar fəaliyyətindən, onların mənşələri ilə ünsiyyətindən bəhs edir:

Plini, Ptolomey

- Heradot, assur mixi yazıları
Heradot, Strobos
Strobos, Urartu mixi yazıları
Heradot, Manna mixi yazıları

200 Midiya skitlərin hakimiyyəti altına düşdü:

eradan əvvəl 630-614-cü illərdə

eradan əvvəl 694-672-ci illərdə

eradan əvvəl 620-605-ci illərdə

- eradan əvvəl 653-625-ci illərdə
eradan əvvəl 712-680-cı illərdə

201 Mannanın Gilzan, Zamua, Messi, Qızılunda vilayətləri assurlara vergi kimi göndərildilər:

döyüş arabaları

iribuynuzlu malqara

- döyüş atları
ticarət karvanları üçün dəvələr
doğuş atları

202 Urartu hökəmdarı I Rusa işğalcılıq siyasətini həyata keçirmək məqsədiylə:

Babilistanla Mannaya qarşı müharibə aparmaq üçün ittifaq yaratdı

II Sarqonla ittifaqa girərək Mazamiyyə vilayətini işğal etdi

Assuriyanın siyasi dağılıqlığından istifadə edərək Mannaya yürüş etdi

- Mannanın Zikirtu vilayətinin canişini və başqa şəhərlər ilə sazişə girdi
Manna ilə sərhəd olan qərb torpaqlarında bir neçə qolla inşa etdirdi

203 Roma senatının xüsusi qərarı ilə Şərqlə göndərildi:

Oktavian Avqust

- Lisini Lukul
Pompey
Antoni
Yuli Sezar

204 Adərbayqan Səlvəkilərdən asılı vəziyyətə düşüb:

e.ə.148-ci ildə

e.ə.190-cı ildə

e.ə. 65-ci ildə

53-cü ildə

- e.ə. 220-ci ildə

205 Manna hökəmdarlarının xarici siyasətdə Assuriyaya meyilli siyasəti:

- Ön Asiyanın bu qüdrətli dövlətini Mannanın havadarına çevirmişdi.
Urartu hökəmdarı II Sarqonun işğal etdiyi torpaqlar e.ə 745-ci ildə geri qaytarıldı.
Mannanın daxili müstəqilliyi qorundu, feodal özbaşınalığına son qoyuldu.
Assuriyanın xəzinəsinə xərac vaxtılı-vaxtında gətirildi,ənənəvi məbəd tikintisinə başlandı.
744-cü ildə Urartuya hücum edən İranlı itirilmiş Manna torpaqlarını geri aldı.

206 Qaynaqlarda Aratta ilə əlaqədar adı çəkilən, onun mühafizəkarı hesab olunan ilahə:

- Lama,

İştar,
Osiris,
Amon,
Inanna,

207 E.ə . 36 – cı ildə Parfiyaya qarşı başlayan yürüşə rəhbərlik etmiş Roma sərkərdəsi:

Pont.
Antiox.
Pompey.
● Antoni.
Lukul.

208 II Sarqonun yürüşü zamanı Mannalılar assur çarının qoşununu təmin etməli idilər

İsti geyimlə.
At, qoşqu vasitəsi ilə.
Döyüşçülərlə.
Silahla.
● Ərzaqla.

209 Strabonun məlumatlarına görə Albaniya

Qərbdə Sarmatiya ilə cənubda isə Aderbayqan ilə həmsərhəd idi
Şimalda İberiya ilə, cənubda isə Aderbayqan ilə həmsərhəd idi
Cənubda İberiya ilə, qərbdə isə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
● Düzgün cavab yoxdur
Sarmatiya ilə cənub-qərbdə , İberiya ilə şimalda həmsərhəd idi

210 Strabonun məlumatlarına görə Albaniya

- Düzgün cavab yoxdur
Cənub- şərqdə İberiya ilə, cənubda Aderbayqan ilə həmsərhəd idi
Şimalda İberiya şimal-qərbdə isə Dağıstanla ilə həmsərhəd idi
Qərbdə İberiya ilə, şimal-qərbdə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
Sarmatiya ilə cənub-qərbdə , İberiya ilə şimalda həmsərhəd idi

211 Suriya qaynaqlarına görə Albaniya ərazisi orta əsrlərdə necə adlandırılırdı

Alpan
Alovan
Aqvan
● Aran
Arran

212 E. ə. I əsrin sonlarında iberlərin albanlar ilə münasibətlərinin müharibə şəkli almasına səbəb:

- Romanın xalqları, bir- birinə qarşı qoymaq siyasəti.
Albaniyanın e.ə. 35–ci ildə iberlərin Armeniya və Parfiya ilə mübarizəsinə qoşulması ilə.
Ön Qafqazda ağalığ siyasəti.
Parfiya ilə Romanın ön Qafqazda işğalçılıq siyasəti.
Albaniya ilə Romanın yaxınlıq əlaqələri saxlamaları.

213 E.ə. 713 – cü ildə II Sarqonu Mannada hədiyyələrlə qarşılayan Ullusunu, Sarqon ölkədən çıxan kimi:

Manna ilə Assuriya arasında bağlanmış müqaviləyə qarşı üsyan qaldırdı.
Mannanın Assuriyaya bac verməsini dayandırdı, Midiya ilə yaxınlaşdı.
● Assuriyanın siyasi müstəqilliyini tanımaqdan imtina etdi, Mannada öz hakimiyyətini gücləndirdi.
Assuriyanın siyasi üstünlüyünü tanımaqdan imtina etdi, Babilistanla Assuriyaya qarşı ittifaq yaratdı.

Müstəqilliyini möhkəmləndirdi, Midiyadakı torpaqları tutmaqla Sarqona kömək etdi.

214 Herodotun məlumatına görə:

Skitlərin Urmiya sahilində yerli tayfaların əkinçilik və sənətkarlıq vərdilərinin formalaşmasına güclü təsiri olmuşdur.

I Daranın zamanında Əhməni dövlətinin ərazisi şərqdə Araz çayınadək olan ərazini əhatə edirdik.

Skitlər Urmiya gölünün şərqində və şimalında məskən salmışlar.

I Daranın zamanında Əhməni dövlətinin ərazisi quzeydə Kür çayına dək uzanırdı.

- Skitlər Asiyadan qaçan kimmerləri izləyərək Midiyaya soxuldular.

215 Selevkilər dövründə tərtib edilmiş sənəddə Tirikanın məğlubiyyət səbəbi:

Tirikanın ordusunun zəif olması

Günəş tutulması

Təbii fəlakətlərin baş verməsi

- Ayın tutulması
- İkiçayrası əhalisinin üsyan qaldırması

216 Albanları ən ucqar və naməlum xalqlar cərgəsinə daxil edir:

Yuli Solin

Plutarx

Pompey Troq

- Tit Livi
- Arrian

217 Hansı antik müəllifə görə albanlar özlərini əfsanəvi Yasonun nəslilə bağlayırdılar

Favstos Buzand

Arrian

Pompey Troq

- Yuli Solin
- Ammian Marsellin

218 Antik müəllif Pompey Troq albanların hansı ərazidən gəldiklərini söyləyirdi 1) Albus dağlarından 2) Fessaliyadan 3) Kilikiyadad 4) Şimali Yunanıstandan 5) Samur bölgəsindən

3;4

2;3

1;5

- 2;4
- 2;1

219 Erkən orta əsrlərdə Albaniyanın ərazisi gürcü qaynaqlarında necə adlandırılırdı

Albani

Alrani

Arani

- Rani
- Aqvan

220 Erkən orta əsrlərdə ərəb mənbələrində Albaniya ərazisi necə adlandırılırdı

Aqvan

Alban

Ağvan

- Arran
- Aran

221 Suriya qaynaqlarına görə Albaniya ərazisi orta əsrlərdə necə adlandırılırdı

- Alpan
- Alovan
- Aqvan
- Aran
- Arran

222 Strabonun məlumatlarına görə Albaniya

- Qərbdə Sarmatiya ilə cənubda isə Aderbayqan ilə həmsərhəd idi
- Şimalda İberiya ilə, cənubda isə Aderbayqan ilə həmsərhəd idi
- Cənubda İberiya ilə, qərbdə isə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
- Düzgün cavab yoxdur
- Sarmatiya ilə cənub-qərbdə , İberiya ilə şimalda həmsərhəd idi

223 Strabonun məlumatlarına görə Albaniya

- Düzgün cavab yoxdur
- Cənub- şərqdə İberiya ilə, cənubda Aderbayqan ilə həmsərhəd idi
- Şimalda İberiya şimal-qərbdə isə Dağıstanla ilə həmsərhəd idi
- Qərbdə İberiya ilə, cənub-qərbdə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
- Sarmatiya ilə cənub-qərbdə , İberiya ilə şimalda həmsərhəd idi

224 Naxçıvan mədəniyyəti:

- Kür-Araz mədəniyyətindən fərqli olaraq orta Tunc dövründə formalaşmış mükəmməl inkişaf səviyyəsinə çatmışdı
- Orta Tunc dövründə formalaşmış, son Tunc və ilk Dəmir dövründə yüksək inkişaf səviyyəsinə çatmışdı
- Son Tunc dövründə formalaşmış və inkişaf etmişdi
- Erkən Tunc dövründə formalaşmış, son Tunc və ilk Dəmir dövründə yüksək inkişaf səviyyəsinə çatmışdı
- E.ə. XIV əsrdə yaranmış və ilk Dəmir dövründə formalaşmışdı

225 Eneolit dövründə Azərbaycanda:

- Mis emalı genişlənməmiş, bununla əlaqədar Xocalı-Gədəbəy mədəniyyəti yaranmışdır
- Həm ictimai-sosial, həm iqtisadi, həm də mədəni həyatda mühüm dəyişikliklər və irəliləyişlər baş vermişdi
- Cənub hissədə İkiçayarası ilə sıx iqtisadi, social və mədəni əlaqələr mövcud olub
- Atdan qoşqu vasitəsi kimi istifadə edilib, ev heyvanlarının yeni növlərinin əhəlləşdirilməsinə başlanıb
- Xaçmaz rayonunda Sərkərtəpə yaşayış yerində ibadət evi və misin əridilməsi üçün kürə tapılmışdı

226 İskəndərin vəfatından sonar onun varisləri diadoxlar arasında hakimiyyət uğrunda mübarizə gedən zaman Albaniyada:

- Sasanilər tərəfinbdən 262-ci ildə Albaniya ərazisi işğal olundu
- Əhəminilər sülaləsinin hakimiyyətinə son qoyuldu
- Müstəqil dövlət fəaliyyət göstərirdi
- Zərdüştdini hakim dinə çevrildi
- Zərdüştdini qəbul etməyən əhalidən gezip vergisi alınır

227 Cancal döyüşündən sonra:

- Kadusilər, albanlar, saksinlər və midiyalılar III Daranın ətrafında birləşdilər
- III Dara keçmiş müttəfiqlərindən məhrum oldu və hec bir tayfa onun köməyinə gəlmədi
- Albaniya ərazisində Əhəmənilərə kömək üçün dəstələr yaradıldı
- Atropat eradan əvvəl 328-ci ildə satrap təyin edildi
- Atropat Midiyalı Bariaksı üsyançı kimi Makedoniyalı İskəndərə verməkdən imtina etdi

228 Assur meyilli xarici siyasət Manna dövlətini

Urartu hökmdarı II Sardorinin eradan əvvəl 750-ci ildəki hücumunun qarşısını almağa kömək etdi

- Urartu işğallarından xilas etmiş və ölkənini vahid mərkəzdə birləşdirilməsi üçün şərait yaratmışdı
Assur qoşunları Manna ərazisində yerləşdirildi, onun müdafiəsi möhkəmləndirildi
Assur ağalığını möhkəmləndirdi, xəracın xəzinəyə vaxtında göndərilməsi təmin edildi
II Sarqonun eradan əvvəl 716-cı ildəki yürüşü zamanı ona itaət göstərməyə məcbur etdi

229 E.ə. 547-ci ildə baş vermişdir:

II Kir orduda və vergi sistemində islahat keçirdi, dövləti daha da möhkəmləndirdi.

- II Kir Kiçik Asiyaya hücum edir və Lidiya hökmdarı Krezi məğlubiyətə uğradır.
II Kambiz Yunanıstanla müharibədə məğlub oldu, yeni qüvvə toplamaqla Misirin işğalına başlayır.
Kiçik Asiyaya hücum edən II Kir geri qayıdarkən massagetlərin hökmdarı Tomriz tərəfindən öldürüldü.
II Kirin oğlu II Kambiz Lidiyanı süquta uğratdıqdan sonra asanlıqla Misiri işğal etdi.

230 Mülahizələrə görə albanlar Qavqamel döyüşündə:

- Müstəqil yox, muzzdlu sifətilə Midiya ordusunun tərkibində çıxış edirdilər.
İsgəndərin tərəfinə keçərək Alban dövlətinin yaradılması prosesini sürətləndirdilər.
Ölkənin cənub sərhədlərini qoruyan ordunun əsasını təşkil etmişdi.
Atropatın rəhbərliyi altında Ktesfon şəhərini müdafiə edirdi.
Kozisin yaratmış olduğu kəşfiyyat qruplarında fəal iştirak etmişlər.

231 E.ə. VII əsrin birinci rübündə Qafqazdan gəlmiş kimmer-skit-sak tayfa birləşmələri məskunlaşmışlar:

Manna dövlətinin şimalı və şimali şərqində.
Mannanın qərb və cənub-qərb vilayətlərində.
Xəzər dənizinin şərq və cənub-şərqində.

- Urmiya gölünün şimal və qərb hissəsində.
Urartu dövlətinin şimal və şimal-şərqində.

232 İsgəndərin vəfatından sonra onun varisləri diadoxlar arasında hakimiyyət uğrunda mübarizə gedən zaman:

Albaniya Roma ilə dostluq münasibətləri saxlayır, Selevkilərə qarşı müharibə aparır, ölkəni yerli hökmdarlar idarə edirdi.

Albaniya Parfiya dövlətinin hakimiyyəti altında idi, Roma ilə düşmənçilik münasibətləri saxlayırdı.

Hakimiyyət Albaniyada artıq yerli hökmdarların əlində cəmlənmişdi, feodalizmin ilkin əlamətləri meydana çıxmışdı.

Albaniyada Hakimiyyət yerli hökmdarların əlində cəmlənmişdir, feodalizm cəmiyyəti inkişaf edir, Romaya qarşı mübarizə aparılırdı.

- Albaniyada müstəqil dövlət fəaliyyət göstərirdi.

233 Assurların hərbi müdaxilələri Manna hökmdarlarını:

ölkəni vahid mərkəzdə birləşdirməyə, Assuriyanı əsarət altına almağa vadar edirdi.

Ölkənin təsərrüfat həyatını, əkinçiliyi, maldarlığı və sənətkarlığı inkişaf etdirməyə sövq etdirirdi.

- Ölkəni vahid mərkəzdə birləşdirməyə vadar edirdi.
ölkədə assurlara qarşı mübarizə aparmaq üçün ordu yaratmağa məcbur edirdi.
assur dövləti ilə sülh bağlamağa vadar edirdi

234 Fars tayfaları birləşib Midiyaya qarşı müharibəyə başlayır və nəticədə:

fars tayfalarının rəhbəri II Kir Midiya hökmdarı Kiaksarı məğlub edir, onunla müqavilə bağlayır.

- e.ə. 550-ci ildə fars qoşunları Midiyanın paytaxtı Ekbatan şəhərini tuturlar, II Kir Əhəmənilər dövlətinin əsasını qoydu.
e.ə. 550-ci ildə fars qoşunları Midiyanın paytaxtı Ekbatanı tuturlar, I Kambiz özünü Midiya padşahı elan edir.
Fars qoşunları II Kirin rəhbərliyi ilə Kiaksarı məğlub edir, özünü Midiya padşahı elan edir.
e.ə. 550-cı ildə Midiya hökmdarı Astiaq II Kiri məğlub edir, fars tayfalarını özünə tabe edir.

235 Azərbaycan ərazisində kadusiləri tabe etmək üçün hərbi səfərə göndərilən II Kir:

Kadusilərlə birləşərək, e. ə. 605–ci ildə Assuriyanı məğlub etmişdi.

2002 – ci il 17 noyabr.

Astiaqla kadusilərin birləşmiş qüvvələrini skiflərə qarşı mübarizəyə qaldırdı.

Kadusilərlə Astiaq arasında birlik yaratmaqla Mannaya qarşı mübarizə aparmışlar.

- Kadusilərlə sazişə girmiş və onların köməyi ilə Astiaqa qalib gəlmişdi.

236 İlk dəfə alban adı qaynaqlarda işlədilməyə başlamışdır:

- e.ə.I-e.I əsrdə
- e.ə.V əsrdə
- e.ə.VIII əsrdə
- e.ə IV əsrdə
- II əsrdə

237 Qavqamela döyüşündə kaspi dəstələrinə başçılıq edirdi:

- Ariobarzan
- Fradat
- Madi
- Atropat
- Skunxa

238 Hakimiyyəti ələ keçirən kimi I Dara ilk növbədə yürüşlər təşkil edir :

- Hirkaniyaya qarşı
- Saqartiyaya qarşı
- skit-sak tayfalarına qarşı
- hurri tayfalarına qarşı
- Elama qarşı

239 I Kir Assuriya hökmdarı Aşşurbanipala qarşı ittifaqa girir:

- Urartu dövləti ilə
- Elam dövləti ilə
- Babilistanla
- Lidiya dövləti ilə
- kadusilərlə

240 Manna Hökmdarı Ullusunun dövründə mərkəzi hakimiyyətdən ayrılmağa cəhd göstərən canişinliklər: 1) Andia 2) Zikertu 3) Karalla 4) Alabria 5) Surikaş 6) Qizilbunda

- 1;3;6
- 1;2
- 2;3
- 1;4;5
- 1;2;3;4;5

241 I Rusanın fitnəsinə uyaraq Ullusunun hakimiyyətinə tabelikdən çıxan Manna canişini:

- Ursa
- Dayakku
- İtti
- Baqdatti
- Metatti

242 III Tiqlatpalasar Mazamua vilayətini tutduqdan sonra apardığı köçürmə siyasəti nəticəsində:

samiləri, kassiləri, elamları, naqabiləri, sanqilləri, buştuları, budiləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
naqabiləri, sanqilləri, lulluları, kutiləri, turukkiləri, buştuları başqa ərazidə məskunlaşdırdı

lulluları, kutiləri, turukkiləri, mükkləri, buştuları, budiləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı

- kutiləri, sanqibutiləri, budiləri, naqabiləri, sanqilləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
- kutiləri, sovdələri, buştuları, budiləri, naqabiləri, sanqilləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı

243 Ön Qafqazdan başqa Cənubda Anadolu yaylası, Şimalda Çeçen-İnquş və Şimali Osetiyaya qədər olan ərazilərdə hansı mədəniyyətin izlərinə təsadüf olunmuşdur?

Naxçıvan

Kültəpə

Talış - Muğan

Xocalı – Gədəbəy

- Kür – Araz

244 Assur qaynaqlarında Manna adı ilk dəfə yad edilir?

e.ə.II minillikdə

e.ə.VII əsrdə

e.ə.769-cu ildə

- e.ə.843-cü ildə

e.ə.XXIII əsrdə

245 Aratta dövlət qurumu meydana çıxıb?

e.ə.VI minillikdə

e.ə.II minillik və e.ə.I minilliyin əvvəlində

- e.ə.III minilliyin birinci yarısında

e.ə.IV minilliyin ikinci yarısında

e.ə.VI-V minilliklərdə

246 Mənbələrdə saf ənənələr ölkəsi adlandırılan dövlət qurumu:

Midiya

- Aratta

Lullubi

Kuti

Manna

247 748 – ci ildə Beyləqanda baş vermiş üsyana kim rəhbərlik edirdi :

- Vard ibn Səfyan

Əbu İmran

İsmə əl – Kürdi

Hatib ibn Sədəqi

İbbən ibn Mənsur

248 Sasani hökmdarı I Xosrov ənuşirəvanın apardığı hərbi inzibati idarə bölgüsünə əsasən Albaniya hansı canişinliyə (kustaka) aid edildi :

- şimal

cənub – şərq

qərb

şərq

cənub

249 Xilafətin hakimiyyəti illərində Azərbaycanda paytaxt şəhər adlanırdı :

Bərdə

Şamaxı

- Marağa

Arran
Təbriz

250 628 – ci ilin payızında Albaniya hansı dövlətin hakimiyyətini qəbul etdi :

- Mehranilərin
- Ərəblərin
- Sasanilərin
- Türk xaqanlığının
- Bizansın

251 Hansı Sasani hökmdarının ölümündən sonra Albaniya müstəqil xarici siyasət yürütmüşdür :

- I Yezdəgirdin
- Balaşın
- II Yezdəgirdin
- II Şapurun
- I Şapurun

252 Hansı xəlifənin zamanında verginin miqdarı suvarma texnikasından asılı olaraq məhsulun dördüdə birindən yarısına qədər müəyyən edildi?

- Xəlifə Müaviyyənin.
- Xəlifə Əli-ibn əbu Talibin.
- Xəlifə Osmanın.
- Xəlifə Əl-Mənsurun.
- Xəlifə Mehdinin.

253 Azərbaycan tarixinin qədim dövrünün öyrənilməsinə nə vaxtdan başlanmışdır?

- XIX əsrdən başlanmış, lakin tədqiqatlar ardıcıl aparılmamışdır
- A.Bakıxanovun “Gülüstani-İrəm” əsərinin yazılması ilə
- Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması ilə
- XX əsrin əvvəllərindən planlı şəkildə
- XVIII əsrdən başlanmış, lakin ardıcıl öyrənilməmişdir

254 ərəb əsarəti dövründə Azərbaycanda torpaq mülkiyyətinin əsas formalarını göstərin.

- Soyurqal, icma, vəqf, incu, xass.
- Soyurqal, tiyul, icma.
- Divani, mülk, tiyul, vəqf, icma.
- Divani, mülk, ikta, vəqf, icma.
- Divani, mülk, tiyul, vəqf.

255 Qaraqoyunlu Cahanşahın Şeyx Cüneydən dövlətin ərazisini tərk etməyi tələb etməsinin səbəbi:

- Səfəvilərin Qaraqoyunlulara qarşı torpaq iddiaları irəli sürdüyü üçün.
- Şeyx Cüneydin qüvvətlənməsindən ehtiyatlandığı üçün.
- Şeyx Cüneydin Şirvanşahlarla ittifaq yaratdığı üçün.
- Onun şiyə təriqətini Qaraqoyunlu ərazisində geniş yaydığından ehtiyat etdiyi üçün.
- Ağqoyunlu Uzun Həsənlə Qaraqoyunlulara qarşı ittifaq yaratdığı üçün.

256 Albaniya vilayətlərini vahid mərkəzdə birləşdirən Albaniya hökmdarı

- Mömin III Vaçaqan
- I Vaçaqan
- I Vaçe
- Urnaqr
- Sanatürk

257 E.ə.II əsrdə Albaniya hökmdarı Aranın idarə etdiyi ərazi

- Araz çayından Göyçə gölü hövzəsinədək
- Araz çayından İberiya səhəddinə kimi
- Araz çayından Xəzər dənizinə kimi
- Kürün sol sahil əraziləri
- Kür-Araz qovşağından Qafqaz dağətəklərinədək ərazini

258 603-cü ildə alban katalikosu Vironun üsyan qaldırmasının səbəbləri:

- II Xosrovun onu katalikos rütbəindən məhrum etməsi
- Xristian kilsə mərkəzinin Bərdə şəhərinə köçürülməsi
- Albaniyada xristianlığın təqib edilməsi
- Xəzərlərin hücumlarının qarşısını almaq üçün
- Bizansa yaxınlaşmaq məqsədilə

259 V əsrin sonu-VI əsrin əvvəllərində Albaniyada xristianlıq.

- dərin kök salır
- geniş yayılır
- ləğv olunur
- təqib olunur
- əhaliyə zorla qəbul etdirildi

260 Xəlifə iqtası torpaq mülkiyyət formaları içərisində hansı növə şamil edilirdi:

- icma torpaqları
- divan torpağı
- xəlifə torpağı
- bağışlanan iqta
- icarə edilən iqta

261 808 – ci ildə ərəblərə qarşı baş vermiş İsfahan üsyanına hansı şəhərlərdən ciddi dəstək gəlmişdi :

- Qəzvindən, Kirmandan ,Yəzddən
- Qumdan , Həmədan , Kaşandan
- Reydən , Həmədandan, Girədən
- Mərənddən ,Əhərdən , Xorasandan
- Reyden, Zəncandan , Urmiyadan

262 Azərbaycan ərazisində xilafətin əsas dayağı hesab olunurdu :

- əmirələr və yerli əyanlar
- yerli feodallar və hərbiçilər
- ərəb əyanları və silahlı qüvvələr
- mövlalar və ərəb əyanları
- feodallar və silahlı qüvvələr

263 Azərbaycanda islamın yayılması prosesi hansı ərazilərdə daha erkən baş vermişdi :

- Qəbələdə ,Qarabağda , Xəzər sahilində
- Kür və Araz çayları boyunda , Qarabağda , Xəzər sahilində
- Naxçıvanda , Mildə , Muğanda , Qarabağda
- Muğanda , Mildə , Xəzər sahilində , Kür və Araz çayları boyunda
- Arranda , Dərbənddə , Muğanda , Naxçıvanda

264 əməvilər sülaləsinin hakimiyyəti dövründə Azərbaycanın cənub sərhəddi hansı şəhərdə qurtarırdı :

- Həmədanda

Zəncanda
Kaşanda
İsfahanda
Marağada

265 əli ibn əbu Talib vergilərin toplanmasına dair ədalətli göstəriş verib əsas diqqəti yönəltmişdi:

- Xəracı yığmağa deyil torpağı səmərəli şəkildə əkib-becərməyə.
Toplanan vergilərin miqdar sasanilərdə olduğundan az olmalı və naiblər tərəfindən toplanılmasına.
Suvarılan əkin sahələrdən ödənilən vergilərin miqdarına.
Vergilərin ümumi torpaq sahəsinə görə deyil, toplanan məhsuldan alınmasına.
Toplanan xəracın məhsulla deyil, pulla ödənilməsinə.

266 Xidmətə görə iqta hansı torpaqlardan verildirdi:

- Boş qalmış bayrat, icma və sahibi ölmüş, vərəsəlik hüququ olmayan torpaqlardan.
Əsasən müharibələr zamanı ələ keçirilmiş torpaqlardan.
Sahibi ölüb boş qalmış və icma torpaqlarından.
Vəqf torpaqlarından, bəzən də icma torpaqlarından.
- Divan torpağından, bəzi hallarda hərbiçilərə vəqf torpağından.

267 əsarətə alınmış xalqların təzyiqi və ərəb cəmiyyəti daxilində mübarizənin kəskinləşməsi nəticəsində:

- Vəqf və iqta torpaq mülkiyyət formalarının sahəsi genişləndirilmiş oldu.
725-ci ildə Azərbaycanda əhali, mal-qara və torpaqlar siyahıya alındı.
752-ci ildə Şəmkirdə Ərəb ağalığına qarşı üsyan baş verdi.
Xürrəmilər hərəkatı baş verdi və Ərəb xilafətinin siyasi dayaqlarını sarsıtdı.
- Əməvilər sülaləsinin hakimiyyətinə son qoyuldu, Abbasilər sülaləsi hakimiyyət başına gəldi.

268 ərəb ağalığı dövründə Albaniya və Atropatenanın vahid dövlət tərkibində olmasının nə kimi əhəmiyyəti olmuşdur?

- Vahid dövlətin yaranması ilə nəticələndi.
Natural təsərrüfatın mövqeyi zəiflədi, Zərdüşti din xadimləri vergidən azad oldular.
Feodal münasibətlərinin meydana gəlib, inkişaf etməsinə şərait yaratdı.
Ölkənin şimalında Dərbənd Səddi çəkildi, xəzərlərin hücumlarının qarşısı alındı.
- Ölkənin şimal və cənub əyalətlərinin iqtisadi və mədəni cəhətdən daha da yaxınlaşması üçün şərait yarandı.

269 Bizansla İran arasında 629-cu ildə bağlanmış sülh müqaviləsinə əsasən:

- İşğal olunmuş Naxçıvan və Gəncə bütövlükdə Bizansın ixtiyarında qalır.
İberiya bütövlükdə, Albaniyanın isə şərq hissəsi Bizansa, qərbi isə Sasanilərə qalır.
Pont çayı sərhəd olmaqla Cənubi Qafqaz Bizansla İran arasında bölüşdürülür.
- Albaniya Sasanilərin hakimiyyəti altında qaldı
II Xosrov işğal etdiyi İberiya ərazisindən imtina edir.

270 624 – cü ildə Dvini keçən Bizans ordusu:

- Sakaşeni, sonra isə Girdimanı və Çolanı tutdu.
- Naxçıvanı, sonra isə Gəncəni tutdu.
Dərbəndi, Qəbələni işğal edib, Bərdəyə yaxınlaşdı.
Utini, Sakasyeni və Beyləqanı tutdu.
Paytakaranı, sonra isə Şəkini tutdu.

271 Albaniyada Mehranilər sülaləsinin hakimiyyəti başlayır?

VIII əsrdən
VII əsrin II yarısından
VI əsrin əvvəlindən

- VII əsrin əvvəlindən
VI əsrin II yarısından

272 Azərbaycanda xristianlığın hansı qolu daha çox yayılmışdı?

- pravoslav
- katolik
- monofizit
- nestorian
- xalkedon

273 İsfahanda xürrəmilərin ərəblərə qarşı güclü üsyanı başladı?

- 796-cı ildə
- 816-cı ildə
- 778-ci ildə
- 822-ci ildə
- 808-ci ildə

274 Məntiqi ardıcılığı müəyyən edin: 1) Cavanşir. 2) Varaz-Trdat. 3) . . .

- İsfəndiyar ibn Fərruxzad
- Şeruyə
- II Yezdəgird
- Əbu Duləf
- Xosrov Pərviz

275 ərəb işğalçılarına qarşı mübarizə aparmış Albaniya hökmdarı kim idi:

- Umayr
- III Yezdəgird
- Cavanşir
- II Vace
- Mehran

276 ərəblərin hücumu ərəfəsində Azərbaycan:

- 667-ci ildə xəzərlərin hücumuna məruz qaldı
- Sasanilərin hakimiyyəti altında qalmaqla şimal inzibati vahidinin tərkibində idi
- 646-cı ildə Ərdəbil əhalisi ərəblərlə müqavilə imzaladı
- Alban ordusu Cavanşirin rəhbərliyi ilə 636-cı ildə Kadusiyyə döyüşündə iştirak edib
- Cavanşir 654-cü ildə Bizansla müqavilə bağladı

277 İqtisadi və siyasi qüdrətini itirmiş Eldənizlər dövləti zamanında 1223-1225-ci illərdə Azərbaycana işğalçı səfərlər etmiş dövlətləri ardıcıl olaraq göstərin.

- Qıpçaqlar, Gürcülər, Monqollar
- Xəzərilər, Qıpçaqlar, Teymurilər
- Monqollar, Xarəzmşahlar, Qıpçaqlar
- Gürcülər, Monqollar, Xarəzmşahlar
- Qıpçaqlar, Gürcülər, Xarəzmşahlar

278 Rəvvadi hakimi əbülheycanın 987-ci ildə erməniyyəyə hücumu nəticəsində:

- Bizansla əlaqəsini kəsdi, 40 min dinar məbləğində bac aldı.
- Gürcüstanla ittifaqı pozuldu, cənub şərq torpaqları tabe edildi.
- Cənub-şərq əyalətlərini işğal etdi, qənimət ələ keçirməklə geri qayıtdı.
- Onu özünə tabe edib əhali üzərinə vergi qoydu və xərac aldı.
- Müqavimətə rast gələrək geri qayıdıb, Xoy və Urmu feodallarını özünə tabe etdi.

279 Səlcuq sultanı Məlikşahın öz sərkərdəsi Buğanı qoçunla Gəncəyə göndərməsinə səbəb:

Rəvvadi, Şirvanşahlar dövlətləri ilə Şəddadilərin ittifaqından ehtiyat edirdi.

Araz çay üzərində Xudafərin körpüsünü saldırıb şimala canubu birləşdirdiyi üçün.

Şirvanşahla qohum olub səlcuqlar üçün təhlükə yaratmışdı.

- Şəddadilərin daxili müstəqilliyini özləri üçün təhlükə hesab edirdilər.
- Bizansla Şəddadilər arasında yaradılmış ittifaqdan qorxaraq.

280 Salari hökmdarı Mərzuban ibn Məhəmmədin 948-ci ildə yürüş zamanı məğlub olub əsir düşməsi nəticəsində:

Məhəmməd ibn Şəddad ölkənin şimal hissəsini işğal edərək mərkəzi Gəncə olan Şəddadilər dövlətini yaratdı.

- Sacilər dövlətinin hakimi Deysəm Zəncanda, Azərbaycanın və Ərməniyyənin bir hissəsində hakimiyyətini bərpa etdi.

Mosul hakimi Azərbaycanın cənubunda Salmas şəhərinə basqın etdi.

Bundan istifadə edən ruslar Bərdə şəhərini işğal edib dağıtdılar.

Hakimiyyət uğrunda gedən mübarizədə oğlu İbrahim əmisi Vəhsudanı məğlub edərək hakimiyyətə gəldi.

281 Salari hökmdarı Mərzuban ibn Məhəmmədin zamanında toplanan vergilər:

Torpaq vergisi olan xərac və müsəlmanlardan alınan zəkat.

Cizyə və ölkənin tacir və sənətkarlarından toplanan xərac vergisi.

Torpaq vergisi xərac, cizyə, tacir və sənətkarlardan alınan bac

- Torpaq və əmlak vergisi asılı ölkələrin hakimlərindən alınan illik xərac
- Daşınmaz əmlakdan zəkat, daşınmaz əmlakdan xüms.

282 859 – cu ildə Məhəmməd ibn Yəzid Gəncəni bərpa etdirib öz iqamətgahını buraya köçürməklə:

Feodal dağınıqlığı artdı, əkinçilik və sənətkarlıq tənəzzül etdi.

Ərəblərlə mübarizə gücləndi, Məzyədilərin mövqeyi zəiflədi.

Qəbələ, Bərdə, Şabran və sonra Dərbəndi öz dövlətlərinə birləşdirdilər.

Məzyədilərin müstəqilliyi artdı, Bərdəni, Qəbələni və Dərbəndi öz ətrafında birləşdirdilər.

- Məzyədilərin müstəqilliyi artdı, onlar Azərbaycanda daha da möhkəmləndilər.

283 Müharibədə Şəddadi əbülhəsən Ləşkəriyə gücü çatmayan Salari hökmdarı İbrahim ibn Mərzuban:

- Onunla müqavilə bağladı və Şəddadilər dövlətini rəsmən tanımağa məcbur oldu.

Dəbil ərazisində mövqə tutaraq, Şirvanşahların köməyindən istifadə edərək qalib gəldi.

Şimalda Araz çayına qədər olan torpaqları yandırmaqla yararsız hala salmış oldu.

Mosul hakimindən kömək almaqla Şəddadiləri yenidən güclənməsinə imkan vermədi.

Yeni qüvvə toplayana qədər onun Dəbil ərazisində məskunlaşmasına razılıq verməyə məcbur oldu.

284 Məzdəkilər hərəkatının başlanmasından neçə il əvvəl Albaniya sasanilər tərəfindən işğal olunmuşdu?

- 219 il
- 254 il
- 261 il
- 243 il
- 198 il

285 Albaniyada sasanilərin birinci mərzbanlığının başlanmasından neçə il sonra məzdəkilər hərəkatı başladı?

- 13 il
- 43 il
- 28 il
- 31 il
- 18 il

286 Aşağıda göstərilənlərin hansı işğalçılara aid olduğunu müəyyən edin: 1) Bir-birinin ardınca Qəbələni, Şəkini, Şirvanı, Şabranı çapıb-taladı. 2) əhalini xərac və cizyə verməyə məcbur etdi. 3) Sonra Dərbəndə yetişdi.

- Xəzərlərə
- Monqollara
- Sasanilərə
- Səlcuqlara

- Ərəblərə

287 Cavanşirin birinci dəfə Şam şəhərinə gedərək ərəblərdən vassal asılılığını qəbul etməsindən neçə il sonra ərəblər Albaniyanın müstəqilliyinə son qiydular?

- 45 il
- 38 il
- 35 il
- 48 il
- 51 il

288 ərəblərin Bərdəyə yürüşü nəticəsində:

- Bərdə əhalisi də xərac və cizyə vermək şərti ilə ərəblərlə müqavilə bağladı
- II Bələncər döyüşünə qədər Bərdə müdafiə olundu
- Şəhər talan edildi
- Əhali xəzərlərdən kömək alaraq müqavimət göstərdilər
- Ərəblər Bərdəyə daxil ola bilmədilər

289 Muğanı işğal edən ərəblərin 642-ci ildə bağladığı müqaviləyə görə:

- Yerli əhali Bizansa qarşı müharibədə ərəblərə kömək etməli idi
- 17 yaşına qədər olan uşaqlar cizyə vergisindən azad olundular
- Əhalinin bütün əmlakı, mal-qarası siyahıya alındı
- Müqavilənin şərtlərini qəbul edənlərin əmlakı, dini, əmin-amanlığı qorunurdu
- Albaniya Ərəblərdən başqa heç bir dövlətlə əlaqə saxlaya bilməzdi

290 Bağışlanan (xüsusi) iqta verilir:

- Dövlətə xidmətdə fərqlənənlərə, şairlərə və xəlifənin şəxsi mirzələrinə
- Şairlərə, memarlara, orduda xidmət edənlərə və din uğrunda şəhid olanların ailələrinə
- Şairlərə, xüsusi istedadlı şəxslərə və dövlət qarşısında böyük xidmətləri olan adamlara
- Hökmdarın razılığı ilə dövlət məmurlarına, baş sərkərdələrə və mirzələrə
- Din uğrunda mübarizlərə, müqəddəs yerlərdə çalışanlara, şəhidlərin ailələrinə

291 Düzgün variantı müəyyən edin:

- Ağqoyunlu dövləti mərkəzləşdirilmiş dövlətə çevrildi- Uzun Həsənin zamanında
- Atabəylər dövləti süqut etdi- monqolların ikinci yürüşü nəticəsində
- Sacilər dövlətində sənətkarlardan alınır- haqq deyikən vergi
- Sasanilər dövründə Albaniyada əhalidən alınan ən ağır torpaq vergisi idi- cizyə
- Əməvilər sülaləsinə qədər birinci dörd xəlifənin dövründə vergilər xeyli yüngül idi

292 Sasani şahın II Şapurun hakimiyyəti illərində:

- 387-ci il müqaviləsinin bağlanması Umayr II Şapurun səlahiyyətli nümayəndəsi olmuşdu
- Umayr bir müttəfiq kimi ona qoşulmuş, xristianlığın yayılmasında II Şapura kömək etmişdi
- Albaniyanın ərazisi sasanilər tərəfindən işğal olundu
- Köçərilərin hücumlarının qarşısını almaq üçün Dərbənd səddi çəkildi
- Armeniya romalılar və farslar arasında bölüşdürüldü

293 Saları hökmdarı Mərzubanın oğlu İbrahimin hakimiyyəti dövrünə aiddir

Dərbənddə baş vermiş üsyan amansızlıqla yatırıldı

Azərbaycandan və onun tabeliyində olan ölkələrdən vergilər hesabına topladığı illik mədaxil qızılla üç milyon manata çatırdı

Əmin-amanlıq şəraitində ölkədə iqtisadiyyatın bütün sahələrində canlanma başladı

Xəzər dənizində ticarət gəmilərinin hərəkəti genişləndirildi

- Məzyədilər, Dərbənd və Gəncə vilayəti Salarilər dövlətinin tərkibindən çıxdı

294 Qaraulda dayanan hərbi və ya mülki dəstəni, yaxuda rəsmi şəxslər və onların atlarını yemlə təmin etmək üçün alınan vergi:

çopbaşı.

- ələf.
- nüzl.
- təhz.
- ulafa.

295 Atabəylər dövlətində üşr deyilən onda bir vergisi toplanırdı

müharibələr zamanı ələ keçirilmiş torpaqlardan

icma torpaqlarından və iqta sahiblərindən

- xass torpaqlarından və iqta sahiblərindən
- mülki feodallardan və iri ticarətlərdən
- xristian dininə xidmət edən iri və orta feodallardan

296 Atabəylər dövlətinin siyasi həyatında əsas rol oynayırdı

Aranın Eldənizə sadıq olan əsas iri mülki feodalları

Hökmdar nəslindən olan şahzadələr və sülaləyə yaxın olan iri feodallar

- İqta sahibi olan iri hərbi feodallar və ali təbəqədən olan müsəlman ruhaniləri
- Qızıl Arslan, Cahan Pəhləvan, İncə və digər şahzadələr
- Müharibələrdə qəhrəmanlıq göstərmiş, inanılmış və sülaləyə yaxın olan sərkərdələr

297 Şəmsəddin Eldəniz Sultan Məsudun asılılığından xilas oldu:

- Səlcuq Şahzadələri arasında gedən mübarizədən istifadə edərək 1161-ci ildə gürcü çarı III Georgini məğlub etdikdən sonar İraq sultanlığının məğlub edilməsindən istifadə edərək İraq sultanlığının məğlub edilməsindən istifadə edərək Cahan Pəhləvanı hacib, Qızıl Arslanı isə Sultan ordusunun baş sərkərdəsi təyin edərək Sultan II Toğrulun ölümündən sonar

298 Öz dəstəsi ilə qoşun hissələri cəkildikdən sonar döyüş meydanlarında, yurdlarda qalıb itkin düşmüş, azmış adamları, mal-qaranı və əşyaları toplayıb sahiblərinə catdırmalı idi:

Eşikağasının xüsusi atlı bölümü

Qorcubaşı öz kicik dəstəsi ilə

- Bəlarğuçi öz dəstəsi ilə
- Basakların atlı dəstəsi
- Qol əmirləri öz dəstəsi ilə

299 Səddadilər dövləti süqut edən zaman:

Şirvanşahlar Səlcuqlardan asılı vəziyyətə düşdü

Səddadi hökumdarı III Fəzlin öldürüldü

Şirvanşahların hücumuna məruz qalmışdı

Gürcüstan birləşmiş qüvvələri Gəncəni işğal etdilər

- Məlikşah Gəncəyə öz əmirini təyin etdi

300 Dərbənd İqta səklində İraq hakimiyyətinə bağışlandı:

- Sultan Mahmudun dövründə
- Sultan Alp Arslanın zamanında
- Sultan Məlikşahın dövründə
- Sultan Səncərin zamanında
- III Məmcöhrün vaxtında

301 Şirvanşah I Axsitanın atasının yeritmiş olduğu xarici siyasətində hansı dəyişikliyi etdi?

- Səlcuq türkləri ilə münasibətləri pozdu
- Şəddadilərlə dostluq münasibəti saxladı
- Səlcuq türkləri ilə dostluq münasibətlərini bərpa etdi
- Qıpçaq-türkləri ilə sülh müqaviləsi imzaladı
- Eldənizlər dövləti ilə bağlanmış müqaviləni ləğv etdi

302 1174-cü ilin yayında Eldənizin Gürcüstana növbəti yürüşü zamanı:

- Taun xəstəliyi orduya xeyli tələfat versə də o, Naxçıvana böyük qənimətlə qayıtdı. Gürcüstan qoşunları məğlub olaraq Dəbil və ətraf əraziləri tərk etdilər. Şəmsəddin Eldənizin qoşunları məğlub olsalar da, dövlətin sərhədlərində dəyişiklik baş vermədi. Üstünlüyü ələ alan gürcülər Gəncəyə qədər olan əraziləri qarət etdilər. Ciddi müqavimətə rast kələk geri qayıtmalı oldu.

303 Məzyədilər sülaləsinin hakimiyyətinin ilk dövründə Şirvanşahların sərhədləri.

- Cənubda Kür çayı, şimalda Dağıstan, Quba və Samur çayı, qərbdə Gəncə, şərqdə Xəzər dənizi ilə.
- Cənubda Araz çayı, şimalda Quba və Samur çayı, qərbdə Şamaxı, şərqdə Xəzər dənizi ilə
- Cənubda Kür çayı, şimalda Dərbənd və Samur çayı, qərbdə Göyçay və Şəki, şərqdə Xəzər dənizi ilə.
- Cənubda Kür çayı, şimalda Quba və Samur çayı, Bərdə, şərqdə Xəzər dənizi ilə.
- Cənubda Araz çayı, şimalda Dərbənd və Terek çayı, qərbdə Göyçay və Şəki, şərqdə Xəzər dənizi ilə.

304 Albaniya, Şirvanşahlar, Salarilər, Şəddadilər dövlətlərinin hökmdarları hansı bənddə düzgün göstərilib:

- Şeruyə, İbrahim, Əbüləsvər Şavur, Fəriburz
- Əbüləsvər Şavur, İbrahim, Fəriburz, Şeruyə
- Şeruyə, Fəriburz, İbrahim, Əbüləsvər Şavur
- İbrahim, Fəriburz, Şeruyə, Əbüləsvər Şavur
- İbrahim, Əbüləsvər Şavur, Şeruyə, Fəriburz

305 Uyğunluq pozulmamışdır: 1) ərəblər VII əsrin əvvəllərində - Albaniyanın müstəqilliyinə son qoydu 2) Cavanşir 658-ci ildə - Bizansla ərəblərə qarşı müqavilə bağladı. 3) Alban hakimi Şeruyə 705-ci ildə - ərəblər tərəfindən edam edildi. 4) Cavanşir 675-ci ildə - Xəlifə ilə görüşü zamanı vergilərin azalmasına nail oldu. 5) Birinci Bələncər döyüşündə - albanlar məğlub oldular.

- 1
- 5
- 3
- 2
- 4

306 ərəb ordusunun Valid ibn Ukbənin başçılığı ilə yenidən Azərbaycana hücum etməsindən neçə il əvvəl Atropatena dövləti yaranmışdı?

- 325 il
- 323 il
- 967 il
- 1028 il
- 969 il

307 Xəlifə əli ibn Talibin zamanında verginin miqdarının müəyyən edilməsində hansı dəyişiklik edildi?

- vergilərin miqdarı suvarma texnikasından asılı olaraq məhsulun dördü birindən yarısına gədər müəyyən edildi
- vergilərin həcmi ikiqat artırıldı
- cizyə vergisi ləğv edildi
- vergilər ancaq pulla ödənilməli idi
- torpağın əkilib-əkilməməsindən asılı olmayaraq vergilər artırıldı

308 Xürrəmilərin məğlubiyyət səbəblərinə aiddir? 1) Suriya və Misirdəki üsyançıların xürrəmilərlə əlaqəni kəsməsi 2) Babəkin öz məşhur sərkərdələrini itirməsi. 3) Üsyançılar arasında ixtilafların başlanması. 4) Yerli feodalların xəyanəti 5) Müharibə uzandıqca qüvvələr nisbətindəki fərqin ərəblərin xeyrinə dəyişməsi. 6) Xilafətin Bizansdan kömək alması

- 1,3,6
- 1,4,5
- 2,4,5
- 2,3,5
- 1,5,6

309 ərəblər Albaniyanın müstəqilliyinə son qoydular:

- Xəzərlərdən kömək almaqla VIII əsrin əvvəllərində 681-ci ildə Cavanşirin ölümündən sonra 705-ci ildə Varaz-Trdatın öldürülməsi ilə
- 705-ci ildə alban hakimi Şeruyə və ona yaxın adamların öldürülməsi ilə. Hilat şəhəri yaxınlığında xəzərləri məğlub etməklə

310 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində X-XI əsrlərin yadigarı olan və şifahi xalq yaradıcılığının ana dilində qələmə alınmış hələlik ilk ən böyük ədəbi abidəsidir:

- “Dədə Qorqud” dastanı
- “Koroğlu” dastanı
- ”Əsli və Kərəm” dastanı
- “Aşıq Qərib” dastanı
- “Şah İsmayıl” dastanı

311 Monqollar dövründə yeni yaranan vergi forması?

- Tamğa
- Uc
- Bəhrə
- Xərac
- Məlcəhət

312 Hülakilər səltənətini mühafizə etmək bəhanəsi ilə aparılan mübarizələrdə iştirak edən feodal qruplarına aid deyil?

- Cəlairilər
- Çobanilər
- Şirvanşahlar
- Qaraqoyunlular
- Xorasan əmirləri

313 Hülakülər dövləti getdikcə tənəzzülə uğradı və müxtəlif hissələrə paralandı:

- Canibəyin 1357-ci ildə Azərbaycana yürüşü nəticəsində
- Əbu Səidin ölümü ilə
- Məlik Əşrəfin ölümü ilə
- Məhəmməd xanın zamanında

Həsən Çobanın ölümündən sonra

314 Hülakilər dövlətində üstünlük verilirdi

- dövlətin inzibati-idarəetmə məhkəmə sisteminə
- dövlətin təsərrüfat idarəetmə sisteminə
- dövlətin hərbi idarə sisteminə
- dövlət torpaq mülkiyyət formalarının idarə olunması sisteminə
- divan-vergi siyasəti sisteminə

315 Hülakü və Abaqa xanın zamanında:

- Mövcud vergilərlə yanaşı qopçur və tamğa vergiləri tətbiq olundu.
- Monqolların torpaq və vergi siyasəti nisbətən müəyyənləşdi və mərkəzi idarə sistemi yarandı. Torpaq islahatı keçirildi, kəndli torpağa təhkim edilməklə qismən də olsa da təsərrüfatda dirçəliş baş verdi. Cənubi Qafqaz Ali Monqol xaqanı tərəfindən təyin edilmiş canişinlər vasitəsi ilə idarə olundu. Zaqafqaziya ərazisi bütövlükdə işğal olunmaqla Qızıl Orda xanlığından ayrıldı.

316 Qazan xan yeni islahatlar keçirməklə:

- İslam dinini yaymaq.
- Vahid pul sistemi tətbiq etməklə qonşu dövlətlərlə ticarət əlaqələrini möhkəmləndirməyə çalışırdı.
- Dövlətin gəlirini artırmaq, orduda xidmət edən sərkərdələrə və əsgərlərə daha çox torpaq sahəsi verməyə çalışırdı.
- Əhalinin istismarını nizama salmaq və dövlət gəlirlərinin mütəmadi axınını təmin etmək məqsədini güdüdü. Müvəqqəti olaraq iqtisadiyyatı və hakimiyyəti möhkəmlətmək, Qızıl Orda xanlarının hücumlarına son qoymağa çalışırdı.

317 Monqol əsarəti dövründə Muğanda çağrılmış qurultayda Ön Qafqaz ərazisi bölündü:

- Hülakü xan tərəfindən 5 ulusluğa.
- Xan tərəfindən idarə olunan 4 ulusluğa.
- 110 nəfər monqol noyonu arasında .
- Canışinlər tərəfindən idarə olunan 100 mahala.
- 86 bahadur tərəfindən idarə olunan əyalətlərə.

318 Aşağıda göstərilənlərin Məzyədilər sülaləsinin hansı nümayəndəsinə aid olduğunu müəyyən edin: 1) Xilafətdə bir sıra hərbi- inzibati vəzifələr icra etmiş 2) erməniyə və Azərbaycanda xilafətin valisi olmuşdur 3) Bərdədə vəfat etmişdir.

- Əsəd ibn Məziyəd
- Heysəm ibn Xəlid
- Yəzid ibn Məziyəd
- Xəlid ibn Məziyəd
- Məhəmməd ibn Yəzid

319 Atabəylər dövlətində tac torpaqları mənsub idi?

- İri feodallara və əmirlərə
- Xəzinəyə
- Şahın və ya hökmdarın ailəsinə və sülalə üzvlərinə
- Şəhər hakimlərinə
- Xeyriyyə təşkilatlarına və rühanilərə

320 IX-XI əsrlərdə Azərbaycanda hökmdara və onun sülaləsinə mənsub torpaqlar adlanırdı?

- Əmlakı xasse
- Tiyul
- Mülk
- İcma

321 Keyxatu xan xəzinənin daha da boşalmasının qarşısını almaq məqsədilə hansı tədbiri gördü?

Orduda nizam-intizam yaratdı

- Çao adlanan pul tədavülə buraxdı
- Əhali üzərinə ağır vergilər qoydu
- Feodalların özbaşınalığına son qoydu
- Əhali siyahıya alındı

322 Qazan xanın rabitə sahəsində keçirdiyi islahata aid deyil?

Yollarda karvansaralar tikildi və müsafirlərin rəiyyətin evində qalmaları qadağan olundu

Bütün əsas yollarda hər 3 fərsəxdən bir rabitə dayanacaqları – «yamalar» yaradıldı

- Elçilərin və yam işçilərinin yerli əhalidən vəsait alması qərarı qəbul edildi
- Qazan xan mövcud yarlıqları və paydzaları ləğv etdi
- Yamlara əmir təyin olundu və onlar lazımı qədər qulluqçularla və atlarla təmin oldu

323 Xorasan və İraqı-əcəmi tutan monqollar:

1235-ci ildə Gəncəni işğal etdilər

1239-cu ildə Dərbəndi tutmaqla Azərbaycanın işğalını başa çatdırdılar

1220-ci ildə İran ərazisini işğal etdilər

1219-cu ildə Xarəzm şahlar dövlətini süquta uğratdılar

- 1220 - ci ildə Azərbaycana yürüş etdilər

324 Monqol ağalığı zamanında təsərrüfatda kəndli əməyi əvəzinə əsirlərin, qulların əməyindən geniş istifadə olması:

- iqtisadi tənəzzülə gətirib çıxardı
- əkin sahələrini azalmasına və vergilərin artmasına səbəb oldu
- kəndli iqtisadları genişləndi və hakimiyyət uğrunda mühafizə gücləndi
- 1231-ci ildə Gəncədə üsyanın bas verməsinə səbəb oldu:
- Xoyda, Mərənddə və Naxçıvanda 1316-cı ildə üsyanların baş verməsinə səbəb oldu

325 Azərbaycanda hərbi- feodal mütləqiyyət üsul-idarəsi olan dövlət

Səddadilər

Şirvanşahlar

- Hülakilər
- Rəvvadilər
- Atabəylər

326 Qazan xan baş vermiş bütün ixtisəşləri yatıra bildi, mərkəzi dövlət möhkəmləndirildi:

mübarizə şəraitində vergi islahatını həyata keçirməklə

1303-cü ildə islahatlar kecirilməklə

kəndliləri torpağa təhkim etməklə

- yerli feodallara arxalanaraq
- köçəri monqol əyanlarının köməyi ilə

327 Hülakülər dövlətinin tənəzzülə uğraması və parçalanmasından istifadə edən Şirvanşahlar:

Gürcüstanla nigah diplomatiyası əsasında Şirvanşah III Mənuçöhr sərhədləri möhkəmləndirdi.

Şirvanşah Key-Qubad və Keykavus Qəbələ, Bərdə və Səkinin torpaqlarını tabe etdilər.

1373-cü ildə Hüşəng Cəlairlərdən asılılığı qəbul etdi.

- 1338-ci ildə yenidən müstəqillik əldə etdilər.
- Kəsrənilərin son nümayəndəsi Hüşəngin ölümündən sonra I İbrahim Dərbəndini hakimiyyətə gətirdilər.

328 Şirvanşah II Axsitan, II Fərruxzad və Key-Qubadın idarəçiliyində oxşarlıq:

Gürcüstanla qohumluq əlaqələri yaratmaları, dostluq münasibətlərini genişləndirmələri. Monqollara bac verməklə Şirvanşahlar dövlətini müstəqil idarə etmələri, tamğa vergisininin ödənilməsini təmin etmələri.

- Şirvanşahlar Hülakülərin vassalları kimi fəaliyyət göstərirdi. Şirvan ərazisinə girə bilməyən Cəlairlər müharibəni dayandıрмаğa məcbur oldular. Şirvanşahlar Cəlairlərin vassalına çevrildilər.

329 Monqolların hakimiyyəti illərində Muğanda çağırılmış qurultayda hansı qərar qəbul edildi?

100.000 sənətkarın Qaraqoruma aparılması

- Ön Qafqaz ərazilərinin monqol noyonları arasında bölüşdürülməsi
Ordunun ön sıralarında istifadə edilməsi üçün gənc əsirlərdən hərbi qüvvə təşkil edilməsi.
Ön Qafqazda əkin sahələrinin öyrüş yerlərinə çevrilməsi
Zəbt olunmuş ərazilərin incu və divan torpaqlarına çevrilməsi

330 1318-ci ildə Xorasanda əmir Yasavur mərkəzi hakimiyyətə qarşı çıxdığı zaman:

Qızıl Orda xanları hücum edərək Naxçıvanı və Gəncəni talan etdilər.

- Misir qoşunları cənubdan qızıl ordalılar isə şimaldan hücumla keçdilər. Şimalından hücumla keçən qıbçaqlar Qəbələni və digər əraziləri qarət etdilər. Bundan istifadə edən gürcülər Gəncəyə hücum edərək, şəhəri viran qoydular. Gürcü çarı IV David qızını Şirvanşahın oğlu III Məniçöhrə verərək qohum oldu.

331 Hülakü xan oturaq əhalinin istismarı və yerli feodalların sıxışdırılması nəticəsində nail oldu:

Şirvanşahlar dövlətini özündən asılı vəziyyətə sala bildi.

- Tezliklə iqtisadi cəhətdən qüvvətlənmiş və mərkəzləşdirilmiş dövlət təşkil etdi. Ölkənin şimal sərhədlərini möhkəmləndirdi, xəzərlərin hücumlarının qarşısı alındı. 1258-ci ildə Abbasilər sülaləsinin varlığına son qoyaraq dövlət yaratdı. Qızıl Orda xanlarının 1268-ci ildəki hücumunun qarşısını ala bildi.

332 Monqolların iqtisadi siyasəti:

- Əkin sahələrinin azalmasına və kəndlilərin həyat səviyyəsinin aşağı düşməsinə səbəb oldu. Əkin sahələrinin genişlənməsinə, vergilərin artmasına səbəb oldu. Köçəri monqolların oturaq həyata keçməsinə, dinar və cao adlanan kağız pul kəsilməsinə şərait yaratdı. Qopçur vergisinin tətbiqini, suvarılan torpaqların həcminin genişlənməsini həyata keçirdi. Ölkənin ayrı-ayrı əyalətləri ilə əlaqəni gücləndirdi, təsərrüfat dağınıqlığını aradan qaldırdı, tamğa vergisini tətbiq etdi.

333 Hülakülər dövlətinin tənəzzülə uğraması və parçalanmasından istifadə edən Şirvanşahlar:

Şimaldan Qızıl Orda xanı Toxdamışın, cənubdan Teymurun hücumuna məruz qaldı.

Qızıl Orda xanlığı ilə əlaqə yaratdılar, ticarət əlaqələri bərpa olundu.

Xarəzmşahlar dövlətinin hökmranlığını qəbul etməli oldular.

Cəlairi Şeyx Üveysə qarşı üsyan qaldırdılar.

- Yenidən müstəqillik əldə etdilər.

334 Azərbaycanda yerli feodalların-vassalların köçəri monqol əyanlarından asılılığını gücləndirmək siyasəti yeridən monqol canişini:

Arpa xan

- Arqun ağa
Toğa Teymur
Molur noyon
Həsən xan

335 1484-cü ildə Maku şəhərinin Cənub-şərqində yerləşən Sofi kəndində baş verən kəndli hərəkatına rəhbərlik edirdi:

- Qaraqoyunlu Pırbudaq
- Ağqoyunlu Əlvənd Mirzə
- Qaraqoyunlu Topal Əhməd
- Qaraqoyunlu Həsənəli
- Ağqoyunlu Uğurlu Əhməd

336 Hansı Şirvanşah (Kəsrənilər) Cəlairilərə qarşı üsyan qaldırdı?

- Xəlilullah.
- Axsitan.
- Keyqubad.
- Kavus.
- Huşəng.

337 Şirvanşah Hüşəngin siyasəti:

- Təkcə xalq kütlələrinin deyil, feodalların da xeyli hissəsinin narazılığına səbəb oldu. Ölkə daxilində feodal dağınıqlığını aradan qaldırdı, ticarəti inkişaf etdirdi. Vergilərin toplanmasında qayda yaratdı, feodal özbaşınalığına son qoydu. Sənətkar, tacir və xırda feodallardan toplanan vergilərin miqdarını azaltdı. Gürcülərin hücumlarına son qoydu, feodalların narazılığı artdı.

338 Qara Məhəmməd Cəlairilərlə mövcud ziddiyyəti aradan qaldırmaq məqsədi ilə;

- Səfəvilərlə olan ticarət əlaqələrini pozdu. Cəlairi Sülтан Əhmədin qoşunlarının Çapaqçurda qələbə qazanmasına kömək etdi. Köçəri əyanları Cəlairilərlə yaxınlaşdırmaq üçün onlara soyurqal torpaqlar payladı.
- Öz qızını Cəlairi dövlətinin başçısı Sultən Əhmədə əvə verərək qohum oldu. Səfəvilərlə olan qonşuluq münasibətlərini pozaraq, Cəlairilərə kömək etdi.

339 Ağqoyunlu tayfa birləşməsinin möhkəmlənməsi əleyhinə çıxan qüvvələrə qarşı mübarizədə daha çox fəallıq göstərdi:

- Gödək Əhməd.
- Yaqub Mirzə.
- Rüstəm Mirzə.
- Uzun Həsən.
- Əlvənd Mirzə.

340 Qaraqoyunlu Cahanşahın hakimiyyətinin ilk dövrü üçün xarakterik idi:

- Dövlətin Teymurilərdən vassal asılılığında olması. Ağqoyunlu dövlətinə qarşı Teymurilərlə ittifaqa girməsi. Azərbaycanı Qarabağ, Təbriz, İrəvan və Şirvan ərazi vahidliyinə bölməsi. Vergi islahatı keçirdi, nəticədə kəndlilərin vəziyyəti nisbətən yaxşılaşdı. Şirvanşahları özündən asılı vəziyyətə salması.

341 Ağqoyunlu dövlətinin ərazisini göstərin.

- Cənubi Azərbaycan.
- Diyarbəkir.
- Cənubi Azərbaycan, Şirvan, Dağıstan, Diyarbəkir.
- Şimali Azərbaycan, Qərbi Gürcüstan, Ermənistan, Kürdüstan.
- Cənubi Azərbaycan, Kürdüstan, Ermənistan, Qərbi İran, İraq, Diyarbəkir.

342 Səfəvi – Osmanlı müharibələrinin əsas səbəblərini göstərin.

Şəliyə qarşı mübarizə aparmaq.

Sünni təriqətini yaymaq.

- Xam ipək istehsalını və ticarət yollarını ələ keçirmək.
Avropa dövlətlərini Osmanlı hücumundan qorumaq.
Qara dənizə çıxmaq.

343 əhsən ət-Təvarix əsərinin müəllifi:

Nizaməlmülk

Fəzlullah Rəşidəddin

- Həsən bəy Rumlu
Xondəmir
Şərəf xan Bitlisi

344 Teymur Şirvan qoşunları ilə birlikdə Toxtamışın hərbi qüvvələrini məğlub etdikdən necə il əvvəl Midiya ilə Lidiya arasında müqavilə imzaladı?

- 1980
1893
876
1935
810

345 Keyxatu xanın çao adlanan pulu tədavülə buraxmaqda məqsədi:

- Xəzinənin daha da boşalmasının qarşısını almaq
Orduda nizam-intizam yaratmaq
Feodalların özbaşınalığına son qoymaq
Əhali üzərinə ağır vergilər qoymaq
Əhalidən alınan torpaq vergisini artırmaq

346 Diyarbəkiri mərkəz secdi, öz adına pul kəsdirdi, feodal çıxışlarını yatırdı və bir sıra tədbirlər həyata keçirməklə Ağqoyunlu tayfa ittifaqını xeyli möhkəmləndirdi:

Cahangir bəy

Uzun Həsən

Bayandur tayfalarından olan Pəhləvan bəy

- Qara Yuluq Osmanbəy
Əli bəy

347 1406-cı ildə Təbrizdə möhkəmlənən Sultan əhməd birinci növbədə:

Qara Məhəmmədin Çapaqçur döyüşündə qələbə qazanması üçün böyük süvari qoşun göndərdi

Misir dövləti ilə diplomatik əlaqə yaratmaq üçün elçi göndərdi

Təbriz əhalisindən toplanan vergilərin azaldılması haqqında fərman verdi

- Əlincə qalasının bərpa edilməsi barədə fərman verdi
Əmir Teymura qarşı Qara Yusiflə birgə mübarizə aparmaq üçün müqavilə imzaladı

348 Teymurla Toxtamışın ədavətindən istifadə edən Cəlairi əmirləri Şəbli və şah əli:

Qaraqoyunlularla daha sıx ittifaq yaratdılar

- Təbrizi zəbt etdilər.
Qara Məhəmmədlə birlikdə Kürdüstan və Xorasanı işğal etdilər
Azərbaycanın cənub əyalətlərini qarət etdilər
Çapaqçur dərəsində Teymurun qoşunlarına ağır zərbə endirdilər

349 Şirvanşah I İbrahim bu və ya digər işğalçının hakimiyyətini qəbul etməyə məcbur olduqda belə

Toxtamışa qarşı Teymurun qüvvələrindən istifadə edirdi

Mütləl düşmənlə razılığa gəlib sülh bağlamağa çalışırdı

Digər işğalçı dövlətlərin köməyindən istifadə edirdi

- Şirvanın müstəqilliyini qoruyub saxlamağa çalışırdı
- İşğalçı dövlətlərin daha güclüsü ilə sülh müqaviləci bağlayırdı

350 Ağqoyunlu dövlətinin Osmanlı imperatorluğuna qarşı hərbi-siyasi birlik yaratdığı ölkələr:

Rusiya, Böyük Britaniya, Fransa, Vatikan və Macarıstan krallığı.

Venesiya Respublikası, Vatikan, Neapol krallığı, Rusiya, Polşa və Kıbrıs (Kıpr) krallığı.

- Venesiya Respublikası, Vatikan, Neapol krallığı, Macarıstan və Kıbrıs (Kıpr) krallığı.
- Rusiya, Polşa, Neapol krallığı, Macarıstan və Kıbrıs (Kıpr) krallığı.
Venesiya respublikası, Rusiya, Polşa, Macarıstan və Kıbrıs (Kıpr) krallığı.

351 Əlincə qalasının süqutunun səbəbi:

Cəlairilərin yürüşü

Xalq üsyanı

Toxtamışın yürüşü

Qara Yusifin Əlincə qalasına soxulması

- Daxili çəkişmələr

352 XIV əsrin II yarısında Təbriz şəhəri uğrunda mübarizənin ciddi şəkil almasının əsas səbəbi nə idi?

Təbriz əhalisinin müqavimət göstərməsi

Təbrizin Hülaki dövlətinin paytaxtı olması

Təsərrüfatın yaxşı inkişaf etməsi

Ticarət yolları üzərində yerləşməsi

- Təbrizin ələ keçirilməsinin Azərbaycanı tutmaq üçün əsas meyar olması

353 Qazan xanın həyata keçirdiyi islahatların nəticələrinə aid deyildir: 1) İqtisadiyyatda canlanma baş verdi, ticarət inkişaf etdi. 2) Elxanilər dövlətinin labüd tənəzzülünün bir müddət qarşısı alındı, feodal dağınıqlığı artdı. 3) Vergilərin toplanması mərkəzi divana tapşırıldı, əhalinin vəziyyəti nisbətən yüngülləşdi. 4) Elxanilər dövlətinin labüd tənəzzülünün bir müddət qarşısı alındı. 5) Elxanilər dövlətinin tənəzzülü sürətləndirdi. 6) Qazan xanla monqol əyanları arasında yaxınlıq daha da artdı.

1,3,4

1,2,6

1,3,5

- 2,5,6

2,3,4

354 Əmir Teymurun Azərbaycana yürüşləri zamanı ona qarşı çıxan Təbriz hakimi kim idi?

Məlik Tahir

Şəmsəddin Tuğrayi

- Əmir Vəli

Sultan Əhməd

Əmir Altun

355 Cəlairilər dövlətinin ərazisinin bir müddət Sultan əhmədi və qardaşı Bəyazid tərəfindən şəriqli idarə olunması nə ilə əlaqədar idi?

Şiraz hakimi Şeyx Şüca, qaraqoyunlu Bayram xacə və Qara Məhəmmədə qarşı birgə mübarizə aparmaq istəyi

- Şirvanşah Hüşəngin qardaşlar arasında danışıqlar aparması
- Calairi Sultan Əhmədin qardaşı Sultan Hüseyinə qarşı çıxması
Bağdad əmirlərinin Bəyazidi Təbrizdə padşah elan etməsi
Sultan Əhmədin ara çəkişmələrinə son qoymaq istəməsi

356 Avropa ölkələrinin iki türk dövlətinin yaxınlaşmasına mane olduqlarını, onların arasında ziddiyyət salmağa çalışdıqlarını düzgün qiymətləndirməyən Ağqoyunlu Uzun Həsən:

- Türkiyəsiz Avropa ölkələri ilə bilavasitə ticarət əlaqələrini möhkəmləndirməyə çalışırdı. Avropa ölkələri ilə əlaqələrini Misir vasitəsi ilə genişləndirməyə çalışırdı. Avropa ölkələrindən alınacaq silahların tez gətirilməsinə ciddi çalışmırdı. 1473-cü ildə Neapol krallığına öz elçilərini göndərdi. Uzun Həsənin dəvəti ilə Venesiya hökuməti 1465-ci ildə Ağqoyunlu dövlətinə bir neçə diplomat göndərdi.

357 Qaraqoyunlu Cahanşahın daxili siyasətinin əsas xüsusiyyətlərindən biri:

- Kəndli və tacirlərin mənafeyinin müdafiə edilməsində, vergilərin azaldılması idi.
- Onun tədbirlərindəki mütərəqqi cəhətlərin yalnız feodal sinfinin mənafeyinə uyğunlaşdırılması idi. Tacir və sənətkarların vəziyyətini yaxşılaşdırmaq üçün tamğa vergisini ləğv etməyə çalışması. Vergilərin toplanmasında məhsulla ödəməyə üstünlük verməsi. Hürüfilik təliminə hörmətlə yanaşmaq və ona üstünlük verməsi.

358 Teymurun ölümündən sonra Gəncədə, Şəkiddə, Qarabağda, Təbrizdə, Marağada xalq ixtişaşları gedişində yaranmış vəziyyət:

- I İbrahim qoşununa Kür çayını keçməyə, Gəncənin, Qarabağın xeyli hissəsini tutmağa imkan verir. I İbrahim qoşunları Kür çayını keçməyə, Ərdəbili, Təbrizi, Marağanı tutmağa imkan verir. I İbrahim qoşunlarının Araz çayını keçərək Cənubi Azərbaycanı tutmağa imkan verir. Gürcü hakimi IV David ölkəsini müstəqil etdi, Şirvanşahların Bərdə ətrafındakı torpaqlarını işğal etməyə imkan verir. Şirvanşah, Gürcüstan və Şəki hakimliyinin qoşunlarının vahid ittifaqda birləşməsinə imkan verir.

359 Ağqoyunlu Uzun Həsənin II Məhmədə məktub göndərərək istədiyi torpaqlar:

- Qaraman, Kayseri. Konya, Trabzon. Trabzon, Hələb.
- Kapadokya, Trabzon. Kapadokya, Şərqi Anadolu.

360 Ağqoyunlu dövlətində feodalların müqavimətini qıran Uzun Həsən:

- Vergi islahatı keçirdi, feodalları silah saxlamaqdan məhrum etdi. Feodallara çoxlu soyurqal payladı, tacirləri bac vergisi ödəməkdən Azad etdi. Möhkəm iqtisadi-sosial baza yaratdı, vergidən yayınmaların qarşısını aldı, mərkəzləşdirilmiş dövlət yaratdı.
- Feodalların xeyrinə bəzi güzəştlərə getməyə məcbur oldu. Feodalların hüquqları məhdudlaşdırıldı, mərkəzləşdirilmiş dövlət yaratdı.

361 1364-cü ildə Calairi Şeyx Üveysə qarşı mübarizəyə qalxan və Azərbaycanı birləşdirmək naminə iki dəfə Təbrizə yürüş edən Şirvan hökmdarı?

- III Fərruxzad Şirvanşah Key-Qubad
- Kavus I İbrahim Huşəng

362 Hülakülər zamanında Mərkəzi dövlət divanına başçılıq edirdi

- Əmarət "Qol əmirləri"
- Vəzir və onun naibi Baş əmir Mustovfi

363 I Şah Abbas Səfəvi ingilis tacirlərinə ölkənin ərazisində sərbəst ticarət etmək hüququ verən fərman imzaladı:

- 1625-cu ildə
- 1587-cu ildə
- 1590-cu ildə
- 1616-cı ildə
- 1603-cu ildə

364 Səfəvilər dövlətində XVI əsrin 30-50-ci illəri üçün xarakterikdir:

- II Xəlilullahın hakimiyyət başına gəlməsi.
- I Təhmasibin hakimiyyətə gəlməsi.
- Sultan I Səlimin işğalçı yürüşləri.
- Tamğa vergisinin ləğvi.
- I Süleymanın işğalçı yürüşləri .

365 Şah İsmayılın Azərbaycanın açarı fəxri titulu verdiyi vəziri:

- Yeqan bəy Təkəli
- Mövlana Şəmsəddin Gilani
- Hüseyn xan Şamlu
- Hüseyn bəy Lələ
- Şəmsəddin Zəkəriyyə Keçəçi

366 Səfəvilər dövləti ilə Osmanlı dövləti arasında bağlanan İstanbul müqaviləsindən necə il əvvəl Atabəylər dövləti süquta uğramışdı?

- 340
- 365
- 454
- 355
- 375

367 Səfəvilər dövlətinin ərazisi iki hissəyə bölünürdü:

- Divan və xass vilayətlərinə
- Bəylərbəyiklərə və mallara
- Dünyavi feodallara və dini feodallara
- Şiə təriqətinin tərəfdarlarına və şünnü təriqətinin tərəfdarlarına
- Xass və mülk əyalətlərinə

368 1501-ci il Şərur döyüşünün nəticəsi:

- Qızılbaşlar Ağqoyunlu Muradı məğlubiyyətə uğratdılar
- Qızılbaşlar Şirvanşahlara qalib gəldilər
- Qızılbaşlar Ağqoyunlu Əlvənd Mirzəyə qalib gəldilər
- Səfəvilər Osmanlılara qalib gəldilər
- Qızılbaşlar Şeybaniləri əzdilər

369 Azərbaycanda özbaşınalıq, çapqıncılıq, oğurluq çoxaldı, xalq kütlələrinin feodal sinfinə və monqol istilaçılarına qarşı mübarizəsi artdı:

- Qazan xanın vergi islahatı nəticəsində
- Qazan xanın torpaq islahatı nəticəsində
- Azərbaycan ərazisinin 110 monqol noyonu arasında bölünməsi nəticəsində
- Kəndlilərin torpağa təhkim edilməsi ilə
- Keyxatı xanın pul islahatı nəticəsində

370 Şirvanşah II İbrahim nə vaxtdan özünü tamamilə Səfəvilərdən asılı hesab etdi?

- 1547-ci ildən
- 1518-ci ildən
- 1517-ci ildən
- 1504-cü ildə
- 1500-cü ildən

371 Səfəvilər Osmanlı imperiyasına qarşı birgə çıxış etmək üçün Venesiya ilə danışıqlar aparırdılar:

- 1505-ci ildə
- 1510-cu ildə
- 1507-ci ildə
- 1512-ci ildə
- 1508-ci ildə

372 İsmayıl əlvənd Mirzə üzərində qələbə ilə:

- Kürdüstanı özünə tabe etdi
- Əcəb İraqını ələ keçirdi
- İrana sahib oldu
- Əcəm İraqına yiyələndi
- Azərbaycanı sahib oldu

373 Şeyx Heydər Ağqoyunlu Uzun Həsənin oğlu Yaqub padşahla razılığa gəldikdən sonra Dağıstana və Şirvana yürüş etdi:

- 1477-ci ildə
- 1488-ci ildə
- 1486-cı ildə
- 1479-cu ildə
- 1483-cü ildə

374 Səfəvilər dövlətinin mərkəzi Təbrizdən İsfahana köçürülür, dövlətin mahiyyəti dəyişir:

- I Təhmasibin zamanında
- II Təhmasibin zamanında
- 1501-1587-ci illərdə
- Səfəvilərin tarixinin dördüncü dövründə
- Məhəmməd Xüdəvəndinin hakimiyyəti dövründə

375 Hansı hökmdara aid olduğunu müəyyən edin: 1) İşğalçılıq planlarını həyata keçirmək üçün hərbi islahat apardı 2) Gürcüstana hücum etdi, alınmaz Samsvild qalasını ələ keçirdi 3) Sultan taxtının iddiaçılarından olan Şahruxun oğlu İbrahim Mirzənin qüvvələrini darmadağın edib Gürcüstanı və Xorasanı tutdu

- Cahanşaha
- Şah I Təhmasibə.
- I Şah İsmayıl
- Qara Yusifə
- Uzun Həsənə

376 Ağqoyunlu – Trabzon münasibətlərinə aid deyildir: 1) Tərəflər Osmanlı sultanı II Məhmədlə ticarət əlaqələri yaratdılar. 2) Ağqoyunlu tacirləri Qara dənizə Trabzon vasitəsi ilə çıxırdılar. 3) Ağqoyunlu ordusu üçün odlu silah, xüsusilə artilleriya silahları istehsalı Trabzonda təşkil edilmişdir. 4) Aralarında qohumluq əlaqələri yaranmışdı. 5) Ağqoyunlu tacirləri Venesiya və Genuya, habelə digər avropalı tacirlərlə Trabzon vasitəsilə geniş ticarət əlaqələri aparırdılar. 6) Osmanlı sultanı Səlimə qarşı mübarizə aparmaq üçün ittifaq yaratmışdılar.

- 1, 3, 6

2,3,6

3,4,5

2,4,5

1,2,5

377 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin: 1. Şirvanda I Xəlilullahın hakimiyyətə gəlməsi 2. Təbriz yaxınlığında Şahruh və Qara İsgəndər arasında savaş 3. Şahruhun Azərbaycana ilk uğursuz yürüşləri 4. Şahruhun Azərbaycana ikinci yürüşü 5. Alaşkerd savaşı

3,2,1,5,4

1,5,3,2,4

2,1,4,5,3

1,2,3,4,5

● 1,3,5,4,2

378 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin: 1) I İbrahim Şəki vilayətinin hakimliyini əlincə ətrafındakı döyüşlərdə həlak olmuş Seyid əlinin oğlu Seyid əhmədə qaytarmaq barədə Teymurdan razılıq aldı 2) Teymur Beyləqanın abadlaşdırılması və Arazdan buraya bir kanal çəkilməsinə göstəriş vermişdir. 3) Qaraqoyunlu tayfa ittifaqının mərkəzi Van şəhərini teymurilər tutdu və qarət etdilər. 4) Qaraqoyunlu tayfalararası mübarizələr ittifaqı zəiflətdi və ittifaq dağıldı. 5) Toxtamışın dəstələri Dərbənddən ikinci dəfə Azərbaycana soxuldu.

3,5,4,1,2

2,5,3,4,1

4,5,3,1,2

1,2,5,4,3

● 5,3,4,1,2

379 Qaraqoyunlu dövlətinin teymurilərin asılılığından azad olmasından neçə il əvvəl Şəddadilər dövləti süqut etdi?

332

393

372

● 359

364

380 I Şah İsmayılın hakimiyyəti dövrünə aid olan hadisələri göstərin: 1. Amasiya sülhünün bağlanması 2. Mərv döyüşündə Şeybanilər üzərində qələbə qazanılması 3. Bütün Azərbaycan torpaqlarının vahid dövlətdə birləşdirilməsi 4. Həmədan yaxınlığındakı Almaqulağı adlı yerdə Ağqoyunlu Murad Mirzə üzərində qələbə qazanılması

● 2,4

1,3

1,2

3,4

2,3

381 Şah İsmayılın ölümündən sonra Səfəvilər dövlətində baş vermiş siyasi böhran hansı bənddə düzgün əks edilmişdir?

Şamlı və ustacılıq əmirləri arasında səfəvi taxtı uğrunda mübarizə şiddətləndi

Səfəvi dövləti Çuxa sultan və Köpək sultan arasında bölüşdürüldü

I Təhmasib rumlu və şamlı tayfalarına məğlub olaraq hakimiyyətdən kənarlaşdırıldı

● Hakimiyyət uğrunda rumlu, ustacılıq, təkəli, şamlı tayfaları arasında gərgin mübarizə gedirdi:

Təkəli əmiri Hüseyin xan hakimiyyəti ələ keçirdi

382 XIV əsrin 70-ci illərində Qaraqoyunlular hansı ərəzilərdə möhkəmlənə bilmişdilər?

Diyarbəkir, Van, Qaramandə
 Bitlis , Ərzincan , Kayseridə
 Xorasan , Bəlx, Rey, Qəzvində
 Ərzincan , Diyarbəkir, Osmanlı dövlətinin şərq torpaqlarında

- Ərzincan , Sivas, Gürcüstanın şimal torpaqlarında

383 Qara Yusiflə Şahruh arasında qarşıdurmanın nəticələrini göstərin: 1. Qaraqoyunluların Qəzvini tutması
 2. Herat uğrunda rəqabətin güclənməsi 3. Qara Yusifin Sultaniyyəni ələ keçirməsi 4. 1412-ci ildə Şahruhun müttəfiqi I İbrahimin Qaraqoyunlular tərəfindən məğlub edilməsi 5 Teymurilərin Azərbaycana itirməsi

- 1,3,5
- 1,2,3
- 3,4,5
- 2,4,5
- 1,4,5

384 1412-ci il Şirvan-Qaraqoyunlu savaşının nəticələrinə daxil deyildir:

- Şirvanşah və onun müttəfiqləri məğlub oldu
- Şirvan-Qaraqoyunlu ittifaqının əsası qoyuldu
- I İbrahim əsir alındı
- Gürcü çarı Konstantin və gürcü feodalları qətlə yetirildi
- Şirvanşah Qaraqoyunludan vassal asılılığını qəbul etdi

385 Səfəvilər dövründə verilən tiyul torpaq mülkiyyət formasının xüsusiyyətləri hansı bənddə düzgün əks olunmuşdur?

tiyul hərbi əyanlara verilir, gəlirin böyük hissəsi şah sarayının saxlanılmasına sərf olunurdu
 tiyul torpagından gələn gəlir qoşunun ehtiyaclarının ödənilməsinə xərclənirdi
 tiyul torpağı şərtsiz sahiblik hesab edilir, nəsildən nəsilə keçmirdi
 tiyul sahibi xəzinəyə vergi ödəməyə məcbur edilirdi

- tiyul sahibi dövlətə xidmət edir, gəlirin müəyyən hissəsini özünə götürürdü

386 Səfəvilərə qarşı müqəddəs müharibə elan edən Osmanlı sultanı idi :

- IV Murad
- Sultan Səlim
- Sultan Süleyman
- II Murad
- I Bəyazid

387 I Şah Abbasın hakimiyyəti dövrünə aid deyildir:

Hərbi islahat nəticəsində müxtəlif dərəcəli qoşun növü yaratması
 “Böyük sürgün” adlanan siyasətin həyata keçirilməsi
 Tüfəngçilər adlanan yeni qoşun növünün yaradılması
 Osmanlı dövləti ilə İstanbul müqaviləsinin bağlanması

- Şirvan və Şəkinin Səfəvi dövlətinə birləşdirilməsi

388 1590-cı ildə İstanbulda Səfəvi-Türkiyə dövlətləri arasında imzalanan sülh müqavilələrinin əsasını təşkil edirdi:

- Osmanlıların tələb etdiyi kimi “idarəetmə hüququ” təşkil edirdi
- Səfəvilərin təklif etdiyi kimi “vergi toplanması” təşkil edirdi
- 1555-ci il müqaviləsinin şərtlərinə əməl olunması əsas olaraq qalırdı
- Vasitəci dövlətlərin sülhün şərtlərinə əməl olunmasına nəzarət etmələri əsas sayılırdı.
- Hər iki dövlətin marağına uyğun olaraq “kömrük rüsumlarının toplanması hüququ” təşkil edirdi

389 Şəfəvi dövlətində İran etnik ünsürlərinin gücləndirilməsi yolunda növbəti addım oldu:

- Səfəvilərin sarayında fars dilindən geniş istifadə olunması
- Osmanlılara qarşı mübarizədə İran əhalisinə gücündən geniş istifadə olunması
- İran körfəzi vasitəsi ilə Avropa ölkələrindən silah alması
- Səfəvilərin itirilmiş ərazisini geri qaytarmaq və sarsılmış qüdrətini bərpa etmək
- Paytaxtın Qəzvinə İsfahana köçürülməsi

390 1590-ci il İstanbul sülhünə görə:

- Osmanlı dövləti Qarabağ, İrəvan mahalı Şirvan əyalətindən əl çəkdi
- Qarabağ, Şirvan, Luristan və Ərdəbil Osmanlı dövlətinə verildi
- Kürdən cənubda olan bütün Azərbaycan torpaqları Osmanlı dövlətinin ixtiyarına keçdi
- İrəvan mahalı, Qarabağ və Şirvan Osmanlıların tabeciliyinə keçdi
- Azərbaycandan əlavə nəinki Ermənistan, Gürcüstan, habelə İranın qərb vilayətləri Türkiyəyə verildi

391 1547-ci ildə Şirvanda Səfəvilərə qarşı qiyam yatırıldıqdan sonra:

- Şəki hakimiyyəti bundan nəticə çıxararaq Səfəvilərə tabe oldu
- Şahın oğlu İsmayıl Mirzə (II İsmayıl) Şirvana bəylərbəyi təyin edildi
- Kartli-Kaxetiyanın Şirvana qarşı işğalçı yürüşlərinə son qoyuldu
- Şirvanşahların çərik adlanan ordusunda olan sərkərdələr qızılbaşlarla əvəz olundu
- Osmanlı Sultanı Süleymanın Azərbaycana IV yürüşünə imkan yaratdı

392 Mərkəzi hakimiyyəti möhkəmləndirmək üçün I Təhmasibin qətiyyətli addımı oldu:

- 1555-ci ildə Amasiya sülh müqaviləsinin bağlanması
- Şəki hakimiyyətinin Səfəvilərə tabe edilməsi
- Şirvanşahlar dövlətinin Səfəvilər dövlətinə irləşdirilməsi
- Tamğa vergisinin ləğv edilməsi
- Hüseyin xanın ölümü ilə qızılbaş tayfalarının on illik fəaliyyətinə son qoyulub, Qazı Cahən xan Qəzvinin vəkili təyin edilməsi

393 Çaldıran döyüşünün nəticəsi olaraq:

- Qərbi Gürcüstan Osmanlıların, Şərqi Gürcüstan Səfəvilərin ixtiyarında qaldı
- Səfəvilər dövləti məğlub olaraq Qərbi Gürcüstan torpaqlarını itirdi.
- Türkiyə Ərzurum şəhəri ilə birlikdə Qərbi Anadolu bə Şimali Mesopotamiyaya yiyələndi. Bağdad daxil olmaqla Ərəb İraqı qızılbaşların əlində qaldı
- Quriya, Mənkəreliya, İmeriya ərazilərinə Osmanlılar yiyələndi
- Osmanlılar qələbə qazandı, Səfəvilər Tiflisə qədər olan torpaqları itirdilər

394 Çaldıran döyüşü baş vermişdi?

- 1508-ci ildə
- 1518-ci ildə
- 1514-cü ildə
- 1510-cu ildə
- 1534-cü ildə

395 Səfəvi Şeyxləri təbliğ edirdilər:

- Səfəvi Şeyxləri və din xadimləri bütün vergilərdən azad olmalıydılar
- Can vergisinin toplanmasına və vəqf torpaqlarının paylanmasına Səfəvi Şeyxləri rəhbərlik etməlidirlər
- Sünnilərin hakimiyyətinə son qoymaqla və mövcud vergilərin formalaşmasına şiyə təriqətinə xidmət edən ruhanilər nəzarət etməlidirlər
- Şəriətin nəzərdə tutmadığı vergi və mükəlləfiyyətlərin ləğv olunması üçün hakimiyyət, hökmdarların ağılığına son qoymaq lazımdır
- Dövlətdə bütün dini idarələrə ancaq Səfəvi Şeyxləri rəhbərlik etməlidir

396 1590- ci il Səfəvilərlə Osmanlılar arasında bağlanmış İstanbul müqaviləsinə əsasən:

Mazandaran, Xorasan, İsvahan və Mərv torpaqları Səfəvilərin tabeliyində qaldı.

- Şirvan, Qarabağ, Təbriz, Sərab, Marağa və onların qərbində yerləşən digər torpaqlar Türkiyəyə verildi. Şərqi Anadolu torpaqları və Şimali Mesopotomiya Səfəvilərin ixtiyarından çıxdı. Təbriz, Marağa, Ərdəbil və Qərbi Gürcüstan Osmanlı dövlətinin ixtiyarına keçdi. Təbriz, Talış və İpək yoluna nəzarət Osmanlı dövlətinin tabeliyinə keçdi.

397 Sultan Süleymanın Azərbaycana üçüncü yürüşü zamanı Şah I Təhmasib.

- Paytaxtı Təbrizdən Qəzvinə köçürdü, Türkiyə sərhədlərindən tutmuş Təbrizə qədər bütün yerlər xarabazara çevrildi. Naxçıvana gəldi, Təbriz istiqamətində böyük qüvvə topladı, Venesiya ilə danışıqlar apardı. Paytaxtı tərk edərək şərqə çəkildi və qoşun toplamaq üçün Əhər çayı sahilində gözləməli oldu. Böyük qüvvə topladı, paytaxtda möhkəmləndi, Şamaxıdan gətirilmiş ordunu Osmanlı sərhədində yerləşdirdi. Avropa dövlətlərindən aldığı silahla ordunu təmin etdi, paytaxtı Təbrizdən Qəzvinə köçürdü.

398 1571-1573-cü illər Təbriz üsyanını amansızlıqla yatıran I Təhmasib.

- üsyançıların 100 nəfərini Şimal sərhəd bölgəsinə sürgün etdi, tamğa vergisini tətbiq etdi.
- şəhər sənətkarlarından alınmalı verginin məbləğini şəhər əhalisinə bağışladı. Təbrizi bütün divan vergilərindən azad etdi. şəhər sənətkarlarından toplanan tamğa vergisini ləğv etdi. şəhər əhalisi üzərinə ağır vergilər qoydu, ödənilməyən vergilərin toplanmasını tələb etdi. Təbrizi bütün məhsul vergisindən azad etdi, tamğa vergisini müvəqqəti olaraq ləğv etdi.

399 Çaldıran döyüşündən sonra Səfəvilərin Avropa dövlətləri ilə əlaqələrinin genişlənməsinə səbəb:

- Hindistandan gətirilmiş bəzək və zinət məhsullarını Avropa bazarına çıxarmaq üçün. Polşa, Macarıstan, Almaniya və İtaliyadan odlu silah alması.
- Osmanlı imperiyasının işğalçılıq siyasətinin Polşa, Macarıstan və İtaliya üçün də təhlükə törətməsi. Azərbaycan ipəyinin Avropa bazarlarına çıxarılmasına mane olmaq. Qərblə ticarətdə Osmanlı dövlətinə ağır kömrük rüsumu ödəməkdən azad olmaq üçün.

400 1516-cı il Qoçhisar döyüşü nəticəsində:

- Şimalda Xarput və Bitlisdən Rakkıya qədər cənubda isə Mosul türklərin əlinə keçdi. Qələbə qazanan Səfəvilər cənubda Bağdad da daxil olmaqla Ərəb İraqını ələ keçirdi. Türklər qələbə qazandı, Diyarbəkir, Ərzurum və Xorasana sahib oldular. Səfəvilər məğlub oldular, türklər Qərbi Anadoluya və Şimali Mesopotomiyaya yiyələndi. Səfəvilər döyüşdə itki versələr də türkləri ölkə ərazisinə buraxmadılar.

401 Səfəvilər Azərbaycanda və Şərq ölkələrində yaranmış ağır vəziyyətin səbəbini görürdülər:

- Siyasi dağınıqlıqda, feodal pərakəndəliyində və natural təsərrüfatın hakim mövqə tutmasında. Bu zaman Azərbaycan və Şərq ölkələrində şeyəliyin geniş yayılmasına baxmayaraq dövlət hakimiyyətində intina edilməsində.
- XIV-XV əsrlərdə bu yerlərdə hökm sürən sünnülükdə, sünnüliyin hakim tutduğu dövlətlər guya qeyri-qanuni dövlətlərdir. Hürufuliyyətin Azərbaycanda və Şərq ölkələrində yayıla bilməməsində. Abbasilər sülaləsinin hakimiyyətinə son qoyulduqdan sonra yaranmış feodal dağınıqlığı və siyasi pərakəndəlikdə.

402 I Təhmasibin ölümündən sonra ölkədəki vəziyyət necə idi?

- Şirvanda mərkəzi hakimiyyətə qarşı yeni üsyan baş verdi. Məhəmməd Xudabəndə qardaşlarına qalib gələrək hakimiyyəti ələ keçirdi.
- Ölkədə feodal çəkişmələri başlandı. Ölkədə ikihakimiyyətlik yarıandı. Hakimiyyət uğrunda gedən çəkişmələrdən istifadə edən Osmanlı ordusu Səfəvi dövlətinin sərhədini keçdi.

403 Şah I Təhmasibin 1526-cı il tarixli fərmanının məzmunundan aydın olur ki,

Bir sıra vergilərin ləğvi və xalqın güzəranını yaxşılaşdırmaq üçün bəzi islahatlar keçirmişdir.
Sənətkarlardan və tacirlərdən alınan tamğa vergisini ləğv etmişdir.
Vaxtı ilə atasının tərbiyəçisi olmuş Hüseyn bəy Şamlı vəkil vəzifəsinə təyin edilmişdir
Osmanlı qoşunlarına ciddi müqavimət göstərmiş Ordubad şəhərinin əhalisi vergilərdən azad edilmişdir

- Ərdəbil şəhərində yunşal toxuyanların böyük emalatxanası olmuşdur.

404 Çaldıran döyüşünün nəticəsi olaraq Osmanlı imperiyası:

Təbriz, Xorasan, İsfahan vilayətlərinə və Ərzurum yiyələndi.

- Ərzurum şəhəri ilə birlikdə Qərbi Anadolu və Şimali Mesopotomiyaya yiyələndi.
Qərbi Gürcüstan, Ərzurum, Təbriz və Bağdada yiyələndi.
Ərzurum şəhərinə, Qərbi Ermənistan, Qərbi Anadoluya və Bağdada yiyələndi.
Şimali Mesopotomiya, Mərəndə, Salmasa, Anadoluya yiyələndi.

405 XVI əsrdə Azərbaycanda feodal sinfinə daxil olanlar hansı cavabda tam göstərilmişdir?

Şah və hakim sülalənin üzvləri, ali şiə rühaniləri, mülki bürokratiyanın yuxarı təbəqəsi, qədim oturaq əyanlar
Şah və hakim sülalənin üzvləri, ali şiə rühaniləri, mülki bürokratiyanın yuxarı təbəqəsi, qədim oturaq əyanlar

- Şah və hakim sülalənin üzvləri, qədim oturaq əyanlar
Şah və hakim sülalənin üzvləri, yarınköçəri qızılbaş tayfalarının hərbi əyanları, ali şiə rühaniləri, mülki bürokratiyanın yuxarı təbəqəsi, qədim oturaq əyanlar
Şah və hakim sülalənin üzvləri, yarınköçəri qızılbaş tayfalarının hərbi əyanları, mülki bürokratiyanın yuxarı təbəqəsi, qədim oturaq əyanlar

406 Şah I Abbasın Səfəvi sarayında divan katibi olmuş tarixçisi:

Mirzə Abdulla Əfəndi
Həsən bəy Rumlu
Mövlana Rəcəbəli Vahid Təbrizi
Yusif Qarabaği

- İsgəndər bəy Münşi

407 Şah I Təhmasibin sarayında qulluq etmiş, onun yürüşlərinin iştirakçısı olmuş tarixçi:

- Həsən bəy Rumlu
Fəzli İsfahani
İsgəndər bəy Münşi
Sadiq bəy Əfşar
Əliqulu Xalxali

408 Türkiyənin Ön Qafqazın daxili işlərinə qarışması üçün bəhanə oldu:

- Hacı Davudun Türkiyəyə müraciəti
I Pyotrun Dərbəndə daxil olması
Səfəvi elcisi İsmayıl bəyin Peterburqla müqavilə imzalaması
Qazqumuxlu Surxay xanın kömək üçün Türkiyəyə getməsi
II Təhmasibin Səfəvilər dövlətində hakimiyyət başına gəlməsi

409 Rusiya 1723-cü il Peterburq müqaviləsi şərtlərinin təsdiq edilməsinə, Dərbənd, Bakı, Salyan, Lənkəran, Rəst, ənzəlinin diplomatik yolla Rusiyaya birləşdirilməsi faktını qəbul edilməsinə nail oldu:

Möbir sazişinə əsasən

Rast müqaviləsilə

Gəncə müqaviləsilə

- İstanbul müqaviləsilə
Kırman şah müqaviləsilə

410 Səfəvilərin dövründə Çuxur-Səddə Naxçıvanda və digər yerlərdə iki il ərzində hərbi qulluqçulara donluq verilmədiyindən qacar və bayat tayfalarının üsyanı oldu:

- 1726-cı ildə
- 1712-ci ildə
- 1653-cü ildə
- 1696-cı ildə
- 1677-ci ildə

411 Səfəvilər dövlətində qoşunun xərci ödənilirdi:

- tiyul və icma torpaqlarından toplanan vergilərin hesabına
- iri feodallardan toplanan vergilərin hesabına
- bəylərbəylərin gəlirinin bir hissəsi ilə
- divan və vəqf torpaqlarından alınan vergilər vasitəsilə
- əsasən müharibələr zamanı ələ keçirilmiş qənimətin hesabına

412 İrəvan, Gəncə, Tiflis, Şamaxı, Şirvan əyalətləri və Dağıstan Türkiyəyə verildi, Araz çayı iki dövlət arasında sərhəd olmalı idi: Bu şərtlərin hansı sülh müqaviləsinə aid olduğunu müəyyən edin:

- Nabur.
- İstanbul.
- Qəsri-Şirin.
- Bağdad.
- Kirmanşah.

413 1724-cü il İstanbul müqaviləsinə görə Türkiyə:

- Türkiyə tutmuş olduğu torpaqları, Azərbaycanın Xəzərsahili torpaqlarını geri qaytarmağı öhdəsinə götürdü.
- Ermənistanın, Gürcüstanın Sərq hissəsi və Cənubi Azərbaycan Türkiyəyə verildi.
- Cənubi Qafqaz Kür çayı sərhəd olmaqla Rusiya ilə Osmanlı arasında bölündü.
- Menqeriya, Quriya, Kartli, Meshi, Azərbaycanın Kürdən cənubda olan torpaqları Türkiyənin ixtiyarına keçdi.
- Ermənistan, Gürcüstan və Xəzərsahili istisna olmaqla, bütün Azərbaycan ərazisi Türkiyəyə verildi.

414 Zülfüqar xan Qaramanlının Şirvanın hakimi olduğu dövrdə Şirvanın vəziri olmuşdur:

- Çiraq Sultan Ustaclı.
- Hacı Məhəmməd Riza Fədəvi.
- Məhəmməd Saleh bəy.
- Məhəmməd Şəmsəddinli.
- Heydər bəy Apisin.

415 1488-ci ildə Tabasaranda, Şahdağın ətəyində baş vermiş döyüşün nəticəsi:

- tərəflərdən heç biri uğur qazana bilmədi
- Şirvanşahlara məğlub olan Şeyx Heydər Ərdəbilə geri çəkildi
- Qızılbaşlar Qarabağ və Dağıstan hakimlərinin köməyi ilə şirvanşahları məğlub etdilər
- Şirvanşahlarla Ağqoyunluların birləşmiş dəstələri qızılbaşları məğlub etdilər
- Qızılbaşlarla Ağqoyunluların birləşmiş dəstələri Şirvanşahlara qalib gəldilər

416 1. Atasının siyasətini davam etdirdi 2. Səfəvi müridlərindən nizamlı dəstələr yaratdı 3. Tabasaranda Şirvanşahlarla Ağqoyunluların birləşmiş qoşununa məğlub olaraq öldürüldü Göstərilənlər aiddir:

- İsmayıl
- Şeyx Cəfərə
- Şeyx Cüneyd
- Şeyx Heydərə
- Sultanəliyə

417 Səfəvilərin ərdebil hakimliyi dövrünə aid olan döyüşləri müəyyən edin: 1. Şəməsi döyüşü 2. Şərrur döyüşü 3. Almaqulağı döyüşü 4. Çaldıran döyüşü

- 2,4
- 2,3
- 1,3
- 1,2
- 3,4

418 ərədəbil hakimi Sultanəlinin iştirak etdiyi döyüşləri göstərin: 1. əhər 2. Bərdə 3. Samur 4. Şəməsi

- 3,4
- 1,3
- 2,3
- 1,4
- 2,4

419 Səfəvi dövlətinin İngiltərə ilə əlaqələrinin təşəkkül tapmasında mühüm rol oynadı:

- səyyahlar
- xristian rahiblər
- “Ost Hind şirkəti”
- masonlar
- “Moskva şirkəti”

420 1554-cü ildə Sultan I Süleyman Naxçıvanı işğal etsə də tezliklə ərəzuruma geri çəkilməsinin səbəbi:

- ərəzağa ciddi ehtiyacın yaranması
- Qızılbaş qoşununun yaxınlaşması
- Naxçıvanda üsyan baş verməsi
- Osmanlıda hakimiyyətə qarşı başlamış üsyan
- Osmanlı ordusunun məğlubiyyəti

421 1548-ci il yürüşündə I Süleymanı müşayət edirdi:

- Ülamə bəy, İsmayıl Mirzə
- Ülamə bəy
- Əlqas Mirzə
- Əlqas Mirzə, İsmayıl Mirzə
- Əlqas Mirzə, Ülamə bəy

422 I şah Abbasın hakimiyyət illərində:

- Dövlətin mahiyyəti dəyişərək Avropa dövlətinə çevrilir
- Azərbaycan türkcəsi orduda və şah sarayında üstünlük təşkil edirdi
- Fars dili orduda və sarayda üstünlük təşkil edirdi
- Sarayda fars dili, orduda Azərbaycan türkcəsi üstünlük təşkil edirdi
- Sarayda Azərbaycan dili, orduda fars dili üstünlük təşkil edirdi

423 I şah Abbası hakimiyyətə gətirən qızılbaş tayfalar:

- Ustaclı və Şamlı tayfalarından olan Xorasan qrupu
- Şamlı və rumlu tayfaları
- Təkəli və rumlu tayfaları
- Fars tayfaları
- İran etnik qrupları

424 Səfəvilər dövründə vəzir:

- Şəriət məhkəmələrinə nəzarət edir
- Xarici siyasət məsələləri üzrə Şahın müavini
- Dini məsələlər üzrə Şahın müavini

- Mülki bürokratiyanın rəhbəri
Hərbi məsələlər üzrə Şahın müavini

425 Azərbaycan torpaqlarının Səfəvilərin dövründə vahid dövlətdə birləşdirilməsi başa çatdı:

Cabanı döyüşündə Şirvanşah Fərrux Yasarın məğlubiyyətə uğradılması nəticəsində
Şərurda Əlvənd Mirzə üzərində qələbə qazanılması ilə
Şirvanşahlar dövlətinə son qoyulması ilə
Həmədan yaxınlığında Almaqulağı döyüşündə Murad Mirzənin məğlubiyyətə uğradılması nəticəsində

- Şəki hakimiyyətinin ləğv edilməsi ilə

426 Səfəvi dövlətində 1565- ci ildə baş vermişdir:

II İsmayılın sui-qəsd nəticəsində öldürülməsi
Osmanlı sultanı Süleyman Qanununun birinci yürüşü
Paytaxtın Təbrizdən Qəzvinə köçürülməsi
Təbriz sənətkarlarının üsyanı

- I Təhmasib tərəfindən tamğa vergisinin ləğvi

427 Səfəvilər dövründə xristian ruhani təbəqəsi:

deportasiya olundu
orduda xidmətə cəlb edildi
əvvəlki imtiyazlarını itirdi

- bir sıra imtiyazlara malik idi
missionerlik fəaliyyətini dayandırdı

428 Səfəvi hakimiyyətinin ilk dövründə vəkil vəzifəsi

Mülki bürokratiya əyanlarının başçısı

- Dini və dünyəvi məsələlərin həllində Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi
Dini məsələlər üzrə Şahın müavini
Dünyəvi məsələlər üzrə Şahın müavini
Vəzirdən sonra səlahiyyətli şəxs

429 Səfəvi dövlətinin Portuqaliya ilə münasibətlərinin gərginləşməsinin səbəbi:

Portuqaliyanın odlu silah hazırlamaq üçün Səfəvi dövlətinə mütəxəssislər göndərməməsi
Portuqaliyanın Osmanlı dövləti ilə sazişə girməsi
Osmanlı imperatorluğu ilə müharibədə Portuqaliyanın iştirak etməməsi

- Portuqaliyanın Hörmüzü ələ keçirərək Səfəvilərin Hind okeanına çıxışını kəsməsi
Portuqaliyalı rahiblərin Səfəvi dövləti ərazisində missionerlik fəaliyyəti ilə məşğul olması

430 Abdulla xan Ustaclını Şirvan kralı adlandırmışdı:

Əfqanlar
Rus səyyahı
Türk səyyahı
Hindli tacirləri

- Avropa səyyahı

431 Səfəvi dövlətində mövcud olan Ali məclisə aiddir:

dövlət təhlükəsizliyi məsələlərini həll edən hərbi-inzibati orqan idi
xarici siyasət məsələlərinə baxan dövlət qurumu idi
qanunvericilik fəaliyyəti ilə məşğul olan ali hakimiyyət orqanı idi
şəriət qaydalarına əməl edilməsinə nəzarət edən dövlət qurumu idi

- məşvərətçi səsə malik dövlət qurumu idi

432 1501-ci il Şərur döyüşünün nəticəsi:

Qızılbaşlar Şirvanşahlara qalib gəldilər

Qızılbaşlar Teymuri qoşununu əzdidilər

- Qızılbaşlar Ağqoyunlu Əlvənd Mirzəyə qalib gəldilər
- Qızılbaşlar Ağqoyunlu Muradı məğlubiyyətə uğratdılar
- Səfəvilər Osmanlılara qalib gəldilər

433 Təbriz miniatür məktəbinin görkəmli nümayəndələrini göstərin 1. Sultan Məhəmməd 2. Kəmaləddin Behzad 3. əbdülqadir Marağayi 4. Səfiəddin Urməvi

1, 3

2, 3

- 1, 2
- 1, 4
- 2, 4

434 XVII yüzillikdə yaranmış dastanımızı göstərin:

- "Koroğlu" dastanı
- "Aşıq Qərib" dastanı
- "Kitabi-Dədəm Qorqud" dastanı
- "Manas" dastanı.
- "Dastani Əhməd Hərəmi"

435 Səfəvilər dövrünə aid memarlıq abidələrini göstərin: 1. Qusarda Şeyx Cüneyd məqbərəsi 2. Şirvanşahlar saray kompleksi 3. Təbrizdə Göy məscid 4. Bakının Şərqi Darvazaları

- 1, 4
- 1, 2
- 2, 4
- 1, 3
- 2, 3

436 XIII əsrin sonunda baş vermişdir:

- Ərdəbildə Səfəvi sufi dərviş təriqəti yarandı
- Hülakülər dövləti tənəzzülə uğradı
- Azərbaycan monqolların birinci yürüşünə məruz qaldı
- Azərbaycanda Elxanilər dövləti yarandı
- Azərbaycan Atabəylər dövləti süqut etdi

437 1488-ci ildə Tabasaranda, Şahdağın ətəyində baş vermiş döyüşün nəticəsi:

tərəflərdən heç biri uğur qazana bilmədi

Şirvanşahlara məğlub olan Şeyx Heydər Ərdəbilə geri çəkildi

Qızılbaşlar Qarabağ və Dağıstan hakimlərinin köməyi ilə şirvanşahları məğlub etdilər

Qızılbaşlarla Ağqoyunluların birləşmiş dəstələri Şirvanşahlara qalib gəldilər

- Şirvanşahlarla Ağqoyunluların birləşmiş dəstələri qızılbaşları məğlub etdilər

438 Səfəvilər dövləti inzibati cəhətdən bölünmüşdü:

mahallara

sultanlıqlara

bəylərbəyliklərə

- əyalətlərə
- vilayətlərə

439 1578-ci ildə osmanlıların Azərbaycana hücumu zamanı türklər hansı şəhəri ələ keçirməklə Şimali Azərbaycana faktiki olaraq sahib oldular :

- Bakı
- Quba
- Şirvan
- Şəki
- Naxçıvan

440 XVI əsrin II yarısında hansı Azərbaycan şəhəri beynəlxalq ipək ticarətinin iri mərkəzlərindən hesab edilirdi?

- Bakı
- Şamaxı
- Şabran
- Qəbələ
- Culfa

441 Səfəvi dövlətinin İngiltərə ilə əlaqələrinin təşəkkül tapmasında mühüm rol oynadı:

- səyyahlar
- xristian rahiblər
- “Ost Hind şirkəti”
- masonlar
- “Moskva şirkəti”

442 I şah Abbası hakimiyyətə gətirən qızılbaş tayfalar:

- Ustacılı və Şamlı tayfalarından olan Xorasan qrupu
- Şamlı və rumlu tayfaları
- Təkəli və rumlu tayfaları
- Fars tayfaları
- İran etnik qrupları

443 1554-cü ildə Sultan I Süleyman Naxçıvanı işğal etsə də tezliklə ərzuruma geri çəkilməsinin səbəbi:

- ərzağa ciddi ehtiyacın yaranması
- Qızılbaş qoşununun yaxınlaşması
- Naxçıvanda üsyan baş verməsi
- Osmanlıda hakimiyyətə qarşı başlamış üsyan
- Osmanlı ordusunun məğlubiyyəti

444 1548-ci il yürüşündə I Süleymanı müşayət edirdi:

- Ülamə bəy, İsmayıl Mirzə
- Ülamə bəy
- Əlqas Mirzə
- Alqas Mirzə, İsmayıl Mirzə
- Əlqas Mirzə, Ülamə bəy

445 1578-ci ildə Şirvanı Osmanlılar ələ keçirdikdən sonra:

- Mövcud həobi-inzibati idarə üsulu saxlanıldı
- Şamaxı və Dərbənd bəylər bəyliklərinə bölündü
- Müstəqil Şirvan dövləti yaradıldı
- Şirvan Vassa alılığını qəbul etdi
- Şirvanın hakim Sülaləsi buraya hakim təyin edildi

446 1521-ci ildə Qızılbaşların Gürcüstana üçüncü yürüşü nə ilə əlaqədar oldu:

- Kaxetiya çarı Ləvənd xanın Şəkiyə hücumu
Kaxetiya hakiminin Kartliyə hücumu
Kaxetiya hakiminin xərac verməkdən imtina etməsi
Kaxetiya ərazisində Səfəvilərə qarşı başlanmış üsyan
Kartli çarının Şirvana yürüşü

447 Səfəvi hakimiyyətinin ilk dövründə vəkil vəzifəsi:

- Mülki bürokratiya əyanlarının başçısı
- Dini və dünyəvi məsələlərin həllində Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi
Dini məsələlər üzrə Şahın müavini
Dünyəvi məsələlər üzrə Şahın müavini
Vəzirdən sonra səlahiyyətli şəxs

448 Şah I Abbasın Osmanlı imperatorluğuna qarşı müharibəyə başlamasında maraqlı olan dövlətlərə aid deyil: 1. İspaniya 2. Yaponiya 3. Rusiya 4. Almaniya 5. Çin

- 4, 5
- 3, 5
- 2, 5
- 2, 4
- 1, 3

449 Şah I Abbasın qızılbaş əmirlərinə qarşı gördüyü tədbirlərdə başlıca məqsəd idi:

- şəxsi təbliğatını dayandırmaq
- mərkəzi hakimiyyəti möhkəmləndirmək
Səfəvi dövlətini İran dövlətinə çevirmək
xəzinəni doldurmaq
anasının qatillərindən qisas almaq

450 Səfəvilərin Avropa dövlətləri ilə Osmanlıya qarşı ittifaqının baş tutmamasının səbəbi:

- Osmanlı imperiyasının Moskva knyazlığı ilə ittifaqından Avropa dövlətlərinin ehtiyat etmələri
Avropa dövlətlərinin Osmanlı imperiyasından ehtiyat etmələri
Misirin Osmanlı dövləti tərəfindən işğalı
Səfəvi diplomatlarının sərəştəsizliyi
- Avropa dövlətlərinin mənafeələrinin toqquşması

451 1505-ci ildə Şah İsmayılın Venesiya dojunə yazdığı məktubda məqsədi?

- Venesiya və Qərb dövlətləri ilə hərbi siyasi ittifaq yaratmaq
Avropa tacirlərinə gömrüksüz ticarət hüququ vermək
Avropadan odlu silah hazırlayan mütəxəssislər dəvət etmək
Volqa-Xəzər yolundan birgə istifadə haqqında razılıq əldə etmək
Portuqaliya və İspaniyaya qarşı hərbi ittifaq yaratmaq

452 Səfəvi dövlətinin Portuqaliya ilə münasibətlərinin gərginləşməsinin səbəbi:

- Portuqaliyanın odlu silah hazırlamaq üçün Səfəvi dövlətinə mütəxəssislər göndərməməsi
Portuqaliyanın Osmanlı dövləti ilə sazişə girməsi
Osmanlı imperatorluğu ilə müharibədə Portuqaliyanın iştirak etməməsi
- Portuqaliyanın Hörmüzü ələ keçirərək Səfəvilərin Hind okeanına çıxışını kəsməsi
Portuqaliyalı rahiblərin Səfəvi dövləti ərazisində missionerlik fəaliyyəti ilə məşğul olması

453 Səfəvilər dövründə soyurqal:

- elm və incəsənət xadimlərinə verilir
- yalnız müridlərə verilir

- şiə ruhanilərinin və inzibati bürokratiyanın ixtiyarında olan xırda yaşayış məntəqələrinə çevrildi ləğv edildi
vəqf torpaqlarına birləşdirildi

454 Abdulla xan Ustaclını Şirvan kralı adlandırmışdı:

- Əfqanlar
- Rus səyyahı
- Türk səyyahı
- Hindli tacirləri
- Avropa səyyahı

455 Qorçibaşı rəhbərlik edirdi:

- Azərbaycan tayfalarının döyüşçülərindən ibarət olan xüsusi hərbi dəstəyə sərhəd qoşunlarına müxtəlif tayfalardan toplanan şahın mühafizə dəstəsinə Azərbaycan tayfalarının döyüşçülərindən ibarət olan piyadalara üsyanları yatırmaq üçün təşkil edilən xüsusi hərbi dəstəyə

456 Səfəvi dövlətində mövcud olan Ali məclisə aiddir:

- dövlət təhlükəsizliyi məsələlərini həll edən hərbi-inzibati orqan idi
- xarici siyasət məsələlərinə baxan dövlət qurumu idi
- qanunvericilik fəaliyyəti ilə məşğul olan ali hakimiyyət orqanı idi
- şəriət qaydalarına əməl edilməsinə nəzarət edən dövlət qurumu idi
- məşvərətçi səsə malik dövlət qurumu idi

457 Sultan I Süleymanın Azərbaycana üçüncü yürüşünə aiddir:

- Təbriz əhalisi Səfəvilərə qarşı üsyan qaldırdı
- Təbrizdə əhali osmanlılara qarşı üsyan qaldırdı
- Şirvanşahlar dövləti süquta uğradı
- Şirvanşahlar dövləti bərpa edildi
- Müstəqil Şəki hakimliyi ləğv edildi

458 Sultan I Süleymanın Azərbaycana ikinci yürüşü zamanı Şah I Təhmasibin həyata keçirdiyi tədbirlərə aid deyil:

- Təbriz şəhərinin ətrafında xəndəklər qazıldı və su ilə dolduruldu
- Əhali paytaxtdan köçürüldü
- Azərbaycanın cənub vilayətlərində yaşayan tayfalar Fars vilayətinə və İraq-i Əcəmə köçürüldülər
- Suvarma kanalları və kəhrizlər torpaqla dolduruldu
- Taxıl və əkin sahələri yandırıldı

459 Şah I İsmayılın fəthlərinin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. İsfahan 2. Şiraz 3. Xorasan 4. İraqi-ərəb

- 2, 1, 3, 4
- 1, 2, 3, 4
- 1, 2, 4, 3
- 4, 1, 3, 2
- 2, 1, 4, 3

460 XV əsrin ortalarından sonrakı dövrdə Səfəvilərin şiə məzhəbinə qoşulmasının səbəbi:

- Ağqoyunlularla yaxınlaşmaları
- Ərdəbilin müstəqilliyi uğrunda mübarizəyə başlamaları
- Siyasi mübarizə meydanına çıxmaları

İqtisadi vəziyyətlərinin ağırlaşması
Osmanlı dövləti ilə münasibətlərin pisləşməsi

461 Səfəvilərin hakimiyyətinin ilk dövründə vəkil vəzifəsi

Mülki bürokratiyanın əyanlarının başçısı idi
Dünyəvi məsələlər üzrə Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi
Dini məsələlər üzrə Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi

- Dini dünyəvi məsələlərin həllində Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi
Vəzirdən sonra səlahiyyətli şəxs hesab edilirdi

462 Səfəvilər dövlətinin ağır xərclərini vergilərn hesabına ödəyəcəyinə ümid edən sah hökuməti 1699-1702-ci illərdə hansı tədbirləri görürdü?

Dövlət məmurlarına sərf olunan ümumi vəsait yarıbayarı azaldıldı

- Həmin müddətdə əhalinin təkcə özü deyil əmlakı da siyahıya alındı. Ötən üç ilin vergilərinin yeni qayda ilə toplanması qərara alındı
Bu illərdə Azərbaycanın bütün şəhərlərində tacir və sənətkarlardan alınan vergilərin miqdarını artırdı
Həmin dövrdə İsfahan, Təbriz, Dərbənd, Ordubad və digər əyalətlərdə, ləğv olunmuş vergiləri yenidən bərpa etdi
Qarabağ, Şirvan, Guxur-Sədd və Təbriz bəylərbəyliklərində tacir və sənətkarlardan toplanan vergilərin miqdarını artırdı

463 Nadir şah Azərbaycandan getməzdən əvvəl özünü mümkün ola biləcək üsyanlardan qorumaq məqsədilə.

- Şirvan, Qarabağ, Təbriz, Çuxursəd bəylərbəyliklərini birləşdirərək mərkəzi Təbriz olmaqla inzibati bölgü yaratdı. Gəncəni, Şamaxını, Bərdəni, Çuxursəd bəylərbəyliyi birləşdirdi və qardaşı İbrahim xanı ora başçı təyin etdi. Şirvana, Qarabağa, Təbrizə və Çuxursəd bəylərbəyliyinə özünün etibar etdiyi ordunu yerləşdirdi. Naxçıvan, Gəncə, Qarabağ, Çuxursəd bəylərbəyliklərini birləşdirərək mərkəzi Təbriz olan inzibati bölgü yaratdı. Naxçıvan, Təbriz, Şirvan Çuxursəd xanlığında birləşdirildi və idarəçiliyi qardaşı İbrahim xana tapşırıldı.

464 I Abbas Qarabağı ələ keçirənə qədər

Şahın əmri ilə 20 min əhali İrana köçürüldü.
“Böyük sürgün” siyasətinə əsasən Qarabağa 15 min əkinçi ailəsi köçürdü.
Gürcüstanla olan sərhədə Şirvan elatlarından ibarət olan qoşun topladı.

- Ziyadoğlu nəslindən Hüseyin xan Qacarı bura bəylərbəyi təyin etmişdi.
Culfadan, Naxçıvandan buraya sənətkar tacirləri köçürmüşdü.

465 1735-ci ildə Krım xanının Qafqazda hərbi yürüşü?

Qafqazın qərbində hərbi əməliyyatların dayandırılmasına səbəb oldu
Kaxetiya çarı Teymurazın dəstəsi tərəfindən Ön Qafqazdan tamamilə qovulması ilə nəticələndi

- Şirvan bəylərbəyi Əli xanın qoşunları tərəfindən saxlandı
Nadirqulu xanın tam qələbəsi ilə nəticələndi
Şirvan hakimi Mehdiqulu xanın qüvvələri tərəfindən məğlubiyyətə uğradıldı

466 1724-cü ildə Osmanlı qoşunlarının Mərənd qalasını mühasirəsi zamanı nə baş verdi?

Osmanlı türkləri ağır itki verdilər.
Qala uğrunda mübarizədə əhali ağır itki verdi

- Mərəndlilərin bir hissəsi qalanı tərk edərək Təbrizə qaçdılar.
Mərəndlilər müqavimət göstərərək qalanın içərisinə çəkildilər.
Osmanlılar mərəndlilərin müqavimətini sındıra bilmədi

467 I Şah Abbasın həyata keçirdiyi hərbi islahatın nəticəsi:

Odlu silah əldə edilmədi

- Odlu silahı olan yeni peşəkar nizami, daimi ordu yaradıldı
Qızılbaş ordusu ləğv edildi
Yeni tipli muzdlu ordu yaratmaq mümkün olmadı

Ordunun sayını artırmaq mümkün olmadı

468 Şah I Abbasın qızılbaş əmirlərinə qarşı gördüyü tədbirlərdə başlıca məqsəd idi:

şia təbliğatını dayandırmaq

- mərkəzi hakimiyyəti möhkəmləndirmək
- Səfəvi dövlətini İran dövlətinə çevirmək
- xəzinəni doldurmaq
- anasının qatillərindən qisas almaq

469 XVI əsrdə İngilis ticarət burjuaziyası Volqa-Xəzər yolundan istifadə edərək çalışırdı:

Osmanlı dövlətini iqtisadi cəhətdən blokadaya almağa
Səfəvilər dövlətinin iqtisadiyyatını gücləndirməyə

- Azərbaycan vasitəsilə Hindistana iqtisadi ekspansiyaya
- Moskva knyazlığını iqtisadi cəhətdən zəiflətməyə
- Xəzərsahili vilayətləri zəbt etməyə

470 Səfəvilərin Avropa dövlətləri ilə Osmanlıya qarşı ittifaqının baş tutmamasının səbəbi:

Osmanlı imperiyasının Moskva knyazlığı ilə ittifaqından Avropa dövlətlərinin ehtiyat etmələri
Avropa dövlətlərinin Osmanlı imperiyasından ehtiyat etmələri

- Misirin Osmanlı dövləti tərəfindən işğalı
- Səfəvi diplomatlarının səriştəsizliyi
- Avropa dövlətlərinin mənafeələrinin toqquşması

471 1505-ci ildə Şah İsmayılın Venesiya dojunu yazdığı məktubda məqsədi?

- Venesiya və Qərb dövlətləri ilə hərbi siyasi ittifaq yaratmaq
- Avropa tacirlərinə gömrüksüz ticarət hüququ vermək
- Avropadan odlu silah hazırlayan mütəxəssislər dəvət etmək
- Volqa-Xəzər yolundan birgə istifadə haqqında razılıq əldə etmək
- Portuqaliya və İspaniyaya qarşı hərbi ittifaq yaratmaq

472 I Şah Abbasın hakimiyyəti dövrünə aid deyildir:

Hörmüzün portuqallardan geri alınması
Osmanlı dövləti ilə İstanbul müqaviləsinin bağlanması
Tüfəngçilər adlanan yeni qoşun növünün yaradılması

- Şirvan və Şəkinin Səfəvi dövlətinə birləşdirilməsi
- “Böyük sürgün” adlanan siyasətin həyata keçirilməsi

473 1578-ci ildə Şirvanı Osmanlılar ələ keçirdikdən sonra

Mövcud hərbi-inzibati idarə üsulu saxlandı

- Şamaxı və Dərbənd bəylər bəyliklərinə bölündü
- Müstəqil Şirvan dövləti yaradıldı
- Şirvan Vassal asılılığını qəbul etdi
- Şirvanın hakim Sülaləsi buraya hakim təyin edildi

474 1521-ci ildə Qızılbaşların Gürcüstana üçüncü yürüşü nə ilə əlaqədar oldu:

- Kaxetiya çarı Ləvənd xanın Şəkiyə hücumu
- Kaxetiya hakiminin Kartliyə hücumu
- Kaxetiya hakiminin xərac verməkdən imtina etməsi
- Kaxetiya ərazisində Səfəvilərə qarşı başlanmış üsyan
- Kartli çarının Şirvana yürüşü

475 Azərbaycanın XVII əsr tarixinə dair məlumat verən Avropa səyyahları: 1. Jan Şarden 2. Artyom Volinski 3. Antoni Cenkinson 4. Adam Oleari

- 2, 3
- 3, 4
- 2, 4
- 1, 2
- 1, 4

476 Səfəvilər dövründə doğma türk dilində yazıb-yaratmışlar: 1. Məhəmməd Füzuli 2. İzzəddin Həsənoğlu 3. Şah İsmayıl Xətai 4. Xəqani Şirvani

- 1, 3
- 2, 3
- 1, 2
- 2, 4
- 3, 4

477 XV əsrin ortalarından sonrakı dövrdə Səfəvilərin şiə məzhəbinə qoşulmasının səbəbi:

- Ağqoyunlularla yaxınlaşmaları
- İqtisadi vəziyyətlərinin ağırlaşması
- Siyasi mübarizə meydanına çıxmaları
- Ərdəbilin müstəqilliyi uğrunda mübarizəyə başlamaları
- Osmanlı dövləti ilə münasibətlərin pisləşməsi

478 Qızılbaş ordusunun Çaldıran döyüşündə məğlubiyyətinin səbəblərindən deyil:

- Avropa dövlətlərinin vədlərinə xilaf çıxaraq Səfəvilərə yardım göstərməməsi
- Osmanlı ordusunun yüksək hərbi nizama malik olması və Avropa sistemini mənimsəməsi
- Osmanlı ordusunun həm canlı qüvvədə, həm də müxtəlif silahlarla təchizatda qızılbaşları üstələməsi
- Şah İsmayılın və qızılbaş sərkərdələrinin əvvəlki qələbələrdən arxayınlaşması
- Durmuş xan və digər sərkərdələrin döyüş öncəsi keflənib lovğalanmaları

479 Bakı qalası sakinlərinin qızılbaşlara ciddi müqavimət göstərmələrinin səbəblərindən deyil:

- Qazı bəyin Şəki süvariləri ilə qala müdafiəçilərinə köməyə gəlməsi
- qalanın müdafiə üçün əlverişli mövqeyə malik olması
- qala istehkamlarının keçilməzliyi
- çoxlu silah ehtiyatının olması
- çoxlu ərzaq ehtiyatının olması

480 1555-ci il Amasya sülhünün şərtlərinə aiddir:

- Cənubi Azərbaycan iki dövlət arasında bölüşdürüldü
- Şirvan ərazisi Osmanlı dövlətinə verildi
- Təbriz də daxil olmaqla Azərbaycanın cənub torpaqları Osmanlıda qaldı
- Şərqi Gürcüstan Səfəvilərdə, Qərbi Gürcüstan Osmanlılarda qaldı
- Bütün Azərbaycan Osmanlı dövlətinə keçdi

481 Sultan I Süleymanın Azərbaycana üçüncü yürüşünə aiddir:

- Şirvanşahlar dövləti süquta uğradı
- Şirvanşahlar dövləti bərpa edildi
- Təbriz əhalisi Səfəvilərə qarşı üsyan qaldırdı
- müstəqil Şəki hakimliyi ləğv edildi
- Təbrizdə əhali osmanlılara qarşı üsyan qaldırdı

482 Göstərilənlər aiddir: 1. Atasının siyasətini davam etdirdi 2. Səfəvi müridlərindən nizamlı dəstələr yaratdı 3. Tabasaranda Şirvanşahlarla Ağqoyunluların birləşmiş qoşununa məğlub olaraq öldürüldü

- Şeyx Cüneyd
- Sultanəliyə
- İsmayıl
- Şeyx Heydərə
- Şeyx Cəfərə

483 Səfəvilərin ərdbil hakimliyi dövrünə aid olan döyüşləri müəyyən edin: 1. Şəməsi döyüşü 2. Şərr döyüşü 3. Almaqulağı döyüşü 4. Çaldıran döyüşü

- 2, 4
- 2, 3
- 1, 3
- 1, 2
- 3, 4

484 Sultan I Süleymanın Səfəvilərə qarşı birinci yürüşü nəticəsində:

- İrəvan və Naxçıvan bölgələri Səfəvilər dövlətindən ayrıldı
- Azərbaycanın cənub vilayətləri Osmanlı dövlətinə birləşdirildi
- İraq-i Ərəb Osmanlı imperiyasının tərkibinə daxil oldu
- Xorasan Osmanlı imperiyası ilə Şeybanilər arasında bölüşdürüldü
- İraq-i Əcəm Osmanlı imperiyasının tərkibinə daxil oldu

485 Xronoloji ardıcılığı göstərin: 1. Şərr döyüşü 2. Cabanı döyüşü 3. Çaldıran döyüşü

- 3, 2, 1
- 3, 1, 2
- 2, 3, 1
- 2, 1, 3
- 1, 2, 3

486 Xronoloji ardıcılığı göstərin: 1. Şərr 2. Cabanı 3. Almaqulağı

- 3, 2, 1
- 2, 3, 1
- 2, 1, 3
- 1, 2, 3
- 1, 3, 2

487 Şirvan, Gəncə, Qarabağ və Naxçıvan xanlıqlarında daha çox yayılmışdı:

- Pambıqçılıq.
- Bostançılıq.
- Çəltikçilik.
- Üzümçülük.
- Tütünçülük.

488 Xanlıqlar dövründə xan və feodalların mənafeyi keşiyində duran məhkəmə idarələri necə adlanırdı?

- Əsnaf, əyalət və hərbi məhkəmələr.
- Əyalət, mahal və şəhər məhkəmələri.
- Divan, şəriət və əsnaf məhkəmələri.
- Şəriət, əyalət və şəhər məhkəmələri.
- Divan, hərbi və səhra məhkəmələri.

489 Azərbaycan xanlıqlarının yaranmasının əsas səbəblərini göstərin.

Ticarət əlaqələrinin genişlənməsi.
Rusiyanın təcavüzü.
İran dövlətinin zəifləməsi.
Azərbaycanın müstəqillik əldə etməsi.

- Natural təsərrüfatın mövcud olması siyasi pərakəndəliyin hökm sürməsi.

490 Ağaməhəmməd şah Qacarın Şuşanı işğal etməsindən neçə il əvvəl xürrəmilər böyük strateji əhəmiyyətə malik olan Həmədan şəhərini tutdular?

893.
895.
983.
947.
● 967.

491 XVIII əsrin əvvəlində Salyan üçün xarakterik idi

Şəkili Hacı Çələbi xan tərəfindən idarə olunmuşdu
Məhəmməd Səid xan tərəfindən idarə olunurdu
Xanlıqda iri miqyaslı ixtişaşlar başlamışdı
● Quba xanlığından, asıl vəziyyətdə idi
Nadir şahın ölümü ilə əlaqədar müstəqil xanlığa çevrilmişdi

492 Şirvan , Gəncə, Qarabağ və Naxçıvan xanlıqlarında daha çox yayılmışdı:

Çəltikçilik.
Üzümçülük.
Bostançılıq.
● Pambıqçılıq.
Tütünçülük.

493 XVIII əsrin II yarısında Şirvandakı ara müharibələrinin təsvirinə müxəmməs həsr etmişdir:

- Ağa Məsihi
Əbdülrəzzaq bəy.
Molla Vəli Vidadi.
Xəstə Qasım.
Şakir Şirvani.

494 Şəki xanlığı üçün Dəstur-ür-əməl adlanan xüsusi qanunnamə yazmışdı:

- Məhəmməd həsən xan.
Səlim xan.
Hacı Çələbi xan.
Ağakişi bəy.
Hüseyn xan.

495 Qarabağ bəylərbəyliyi Osmanlı Türkiyəsi tərəfindən zəbt edildi:

- 1727-ci ildə
1698-ci ildə
● 1724-cü ildə
1712-ci ildə
1732-ci ildə

496 XVII- XVIII əsrlərin hüdudlarında vergi islahatı keçirmiş Səfəvi şahı:

- Şah Səfi
Şah Hüseyn

Şah Süleyman
Şah II Abbas
Şah II Təhmasib

497 Nadirqulu xan türk qoşunları üzərində ilk böyük qələbəni qazandı:

- Qarabağda
- Təbrizdə
- Ərdəbildə
- Marağada
- İrəvanda

498 J. Şardenə görə Səfəvilər dövründə hansı Süni Suvarma Sularından istifadə olunurdu:

- su kanalları
- çay suyu, kəhriz suyu
- çay suyu, bulaq suyu, quyu suyu və kəhriz suyu
- çay suyu, bulaq suyu
- bulaq suyu, və quyu suyu

499 İngilislərin Səfəvi ölkəsindən Hindistana Səfəri ilə əlaqədar xahişlərinə I Təhmasib razılıq verməmişdir

- İngilislər ilə səfərbəələr arasında münasibətin pisləşməsi
- Səfəvi dövləti ilə Hindistanarasında münasibətlərin pis olması
- Hind tacirlərinin ingilislərin Hindistana buraxılmaması haqqında xahişləri
- Səfəvi tacirlərinin ədviyyat ticarətində ingilislərə vasitəçilik marağı
- Hindistan Səfəvi sərhəddində təhlükəsizliyin təmin olunmaması

500 XVI əsrin sonu - XVII əsrin I rübündə Səfəvi dövlətinin yenidən güclənməsi hansı Səfəvi şahının adı ilə bağlıdır?

- Şah II İsmayılın
- Şah I Abbasın
- Şah I İsmayılın
- Şah I Təhmasibin
- Şah Məhəmməd Xudabəndənin

501 Azərbaycan Səfəvi dövlətinin paytaxtları olmuş şəhərləri göstərin: 1. Təbriz 2. Tehran 3. Qəzvin 4. Şamaxı 5. İsfahan

- 1, 2, 4
- 1, 3, 5
- 1, 2, 3
- 2, 3, 4
- 3, 4, 5

502 Osmanlı dövləti son on ildə işğal etdiyi bütün torpaqları Səfəvilərə qaytarmalı idi

- 1727-ci il Nəbur sülhünə görə
- 1639-cu il Qəsri-Şirin müqaviləsinə görə
- 1732-cil Kirmanşah müqaviləsinə görə
- 1724-cü il İstanbul sülhünə görə
- 1733-cü il Bağdad müqaviləsinə görə

503 1677-ci ildə Çuxursəd bəylərbəyliyiində baş vermiş üsyanın səbəbi:

- Şah Sultan Hüseyin tərəfindən istismarın şiddətləndirilməsi
- Ağır vergilər qoyulması
- Əsgərlərə məvacib verilməməsi

Bəylərbəyliyin acınacaqlı vəziyyətə düşməsi
Osmanlı hərbi-inzibati qurumlarının zülmü

504 XVII əsrdə Azərbaycanda mövcud olmuş torpaq mülkiyyət formaları:

Xalisə, divan, dastakert, incu, xalisə, vəqf
İqta, dastakert, divan, xalisə, mülk, tiyul
İncu, dastakert, divan, vəqf, tiyul, camaat
● Divan, xalisə, tiyul, vəqf, mülk, camaat
Divan, inci, dastakert, vəqf, mülk, iqta

505 XVII əsrdə Səfəvilər dövləti inzibati baxımdan bölünmüşdür

- 6 əyalətə
- 4 əyalətə
- 9 əyalətə
- 15 əyalətə
- 13 əyalətə

506 XVII əsrdə Azərbaycanda hakim zümrəyə daxil idilər:

- Yerli əyanlar, maaflar, qızılbaşlar, kəndlilər
- Qızılbaş əyanlar, ali şiə ruhanilər, mülki əyanlar, qədim oturaq əyanlar
- Qızılbaş əyanlar, yasavullar, kəndxudalar, elatlar
- Ali ruhanilər, mülki əyanlar, yasavullar, elatlar
- Mülki əyanlar, maaflar, qızılbaş əyanlar, rəncbərlər

507 XVII əsrdə Azərbaycanda şah xəzinəsi əsasən hansı təbəqədən alınan vergi hesabına dolurdu:

- Kəndlilərdən
- Varlı əyanlardan
- Sənətkarlardan
- Maldarlıqla məşğul olan elatlardan
- Tacirlərdən

508 1732-ci il Rəşt müqaviləsinin şərtlərinə aid deyil:

- Azərbaycanın Kürdən şimalda yerləşən Xəzəryanı əyalətlərinin rusların əlində qalması
- Səfəvi dövlətinin osmanlıları Xəzəryanı bölgələrə buraxmamağı öz öhdəsinə götürməsi
- Əfqanların İran ərazisini tərk etməsi
- Kürdən cənubda olan Xəzəryanı bölgələrin Səfəvi dövlətinə qaytarılması
- Səfəvi dövləti daxilində rus tacirləri üçün güzəştli şərtlərin nəzərdə tutulması

509 Nadir şahın dövründə öz çiçəklənmə dövrünü keçirirdi ?

- Tabasaran hakimliyi
- Şirvan bəylərbəyliyi
- Şəki hakimliyi
- Car-Balakən camaatlığı
- Qarabağ mülkiyyətləri

510 1724-cü ildə Osmanlı Türkiyəsi tərəfindən zəbt edildi?

- Azərbaycan bəylərbəyliyi
- Təbriz bəylərbəyliyi
- Qarabağ bəylərbəyliyi
- İrəvan bəylərbəyliyi
- Çuxur-Səad bəylərbəyliyi

511 Nadir şahın hakimiyyəti dövründə:

Cuxur-Səd bəylər bəyliyi ləğv edildi

Şirvan bəylər bəyliyi ləğv edildi

Keçmiş inzibati bölgü saxlandı

- Azərbaycan adı altında vahid inzibati bölgü yaradıldı
- Qarabağ bəylər bəyliyi ləğv edildi

512 Nadirqulu xan türk qoşunları üzərində ilk böyük qələbəni qazandı:

Qarabağda

Təbrizdə

Ərdəbildə

- Marağada
- İrəvanda

513 1768-ci ildə Qubalı Fətəli xanla Şəki xanı Hüseyn xan arasında baş vermiş döyüş nəticəsində:

Qubalı Fətəli xan məğlub oldu, Dərbənd və Şamaxı ərazilərini itirdi.

Tərəflər arasında sülh əldə olundu və Şamaxı ərazisi Quba ilə Şəki arasında bölündü.

- Qalib gələn Fətəli xan Hüseyn xanın Ağsuya təyin etdiyi hakimi və vergi yığanları qovdu. Hüseyn xan qələbə qazanıb, Salyanın, Şamaxının bir hissəsini Şəkiyə birləşdirdi. Qələbə çalan Hüseyn xan Ərəş, Qəbələ və İlisu sultanlıqlarını Şəkiyə birləşdirdi.

514 Hacı Çələbinin Azərbaycan torpaqlarını birləşdirə bilməməsinin səbəbi:

Quba xanlığı tərəfindən Dərbənd, Salyan və Cavad ərazilərinin tutulmasına görə.

Birləşməni təmin etmək üçün kifayət qədər ordunun olmaması.

Gürcü çarı TeymurAz və oğlu II İraklinin maneçilik törətməsi.

- Ölkədə siyasi birləşmə üçün iqtisadi əsas olmadığına görə.
- Urmiyalı Fətəli xanın Qarabağ xanlığına aramsız yürüşlərinə görə.

515 Şəki xanı Çələbi ilə 1751 – ci ildə çoxlu qoşunu olmasına baxmayaraq, məğlub olan çar TeymurAz və İrakli:

Geri qayıdaraq ölkənin təsərrüfat həyatını yaxşılaşdırmağı qərara aldılar.

- 1752 – ci ildə Şəkiddən zəif, lakin, zəngin olan Gəncə xanlığını ələ keçirməyi qərara aldılar. 1752 – ci ildə Çar – Balakən ərazisini işğal etdilər. İtirdikləri vəsaiti bərpa etmək üçün 1751 – ci ilin oktyabr ayında Şamaxıya hücum etdilər. İravan xanlığı ilə ittifaq yaradaraq 1751 – ci ildə Naxçıvan xanlığı üzərinə hücumu keçməyi qərara aldı.

516 1667-ci ildə ticarət müqaviləsi bağlanmışdır:

Osmanlılarla Səfəvilər arasında

Səfəvilərlə Avropa dövlətləri arasında

Ukrayna ilə Rusiya arasında

- Rusiya ilə Səfəvilər arasında
- Səfəvilərlə Gürcü çarları arasında

517 J.Şardenə görə Səfəvilər dövründə hansı Süni Suvarma Sularından istifadə olunurdu:

su kanalları

çay suyu, kəhriz suyu

- çay suyu, bulaq suyu, quyu suyu və kəhriz suyu
- çay suyu, bulaq suyu
- bulaq suyu, və quyu suyu

518 I Şah Abbas ingilis tacirlərinə ölkənin ərazisində sərbəst ticarət etmək hüququ verdi:

- 1228-ci ildə
- 1622-ci ildə
- 1620-ci ildə
- 1616-cı ildə
- 1225-ci ildə

519 1732-ci il Rəşt müqaviləsinin şərtlərinə aid deyil:

- Azərbaycanın Kürdən şimalda yerləşən Xəzəryanı əyalətlərinin rusların əlində qalması
- Səfəvi dövlətinin osmanlıları Xəzəryanı bölgələrə buraxmamağı öz öhdəsinə götürməsi
- Əfqanların İran ərazisini tərk etməsi
- Kürdən cənubda olan Xəzəryanı bölgələrin Səfəvi dövlətinə qaytarılması
- Səfəvi dövləti daxilində rus tacirləri üçün güzəştli şərtlərin nəzərdə tutulması

520 1677-ci ildə Çuxursəd bəylərbəyliyi baş vermiş üsyanın səbəbi:

- Ağır vergilər qoyulması
- Bəylərbəyliyin acınacaqlı vəziyyətə düşməsi
- Şah Sultan Hüseyn tərəfindən istismarın şiddətləndirilməsi
- Osmanlı hərbi-inzibati qurumlarının zülmü
- Əsgərlərə məvacib verilməməsi

521 XVII əsrdə Azərbaycanda şah xəzinəsi əsasən hansı təbəqədən alınan vergi hesabına dolurdu:

- Kəndlilərdən
- Vərlı əyanlardan
- Sənətkarlardan
- Maldarlıqla məşğul olan elatlardan
- Tacirlərdən

522 XVII əsrdə Azərbaycanda hakim zümrəyə daxil idilər:

- Yerli əyanlar, maaflar, qızılbaşlar, kəndlilər
- Qızılbaş əyanlar, ali şiə ruhanilər, mülki əyanlar, qədim oturaq əyanlar
- Qızılbaş əyanlar, yasavullar, kəndxudalar, elatlar
- Ali ruhanilər, mülki əyanlar, yasavullar, elatlar
- Mülki əyanlar, maaflar, qızılbaş əyanlar, rəncbərlər

523 XVII əsrdə Azərbaycanda mövcud olmuş torpaq mülkiyyət formaları:

- Xalisə, divan, dastakert, incu, xalisə, vəqf
- İqta, dastakert, divan, xalisə, mülk, tiyul
- İncu, dastakert, divan, vəqf, tiyul, camaat
- Divan, xalisə, tiyul, vəqf, mülk, camaat
- Divan, inci, dastakert, vəqf, mülk, iqta

524 Azərbaycandan və İran şahlığına tabe olmayan Şəki xanlığının yaranması

- Səfəvilər dövlətində mövcud olan pərakəndəliyin nəticəsi idi
- Azərbaycanın siyasi suverenliyinin və dövlət ənənələrinin bərpası demək idi
- İran dövlətində natural təsərrüfatın hakim mövqə tutduğunu sübut etdi
- Nadir Şahın yaratmış olduğu dövlətin iqtisadi və siyasi cəhətdən zəiflədiyini göstərdi
- Şəki və Dağıstan əhalisinin daha böyük gücə malik olduğunu sübut etdi

525 Məğlubiyyətdən sonra Kartli və Kaxetiya çarları Hacı Çələbidən intiqam almaq üçün ikinci dəfə qüvvə topladılar, lakin bu qüvvəni Hacı Çələbiyə qarşı deyil:

- Gəncə xanlığında siyasi dağınıqlıqdan istifadə edən gürcü çarı II İrakli buraya yürüşü zamanı həmin qüvvədən istifadə etdi.

Gəncə xanı Cavad xanın Qazax, Şəmşəddil və Borçalı əyalətlərini Gürcüstandan geri almaq üçün təşkil etdiyi yürüşün qarşısını almaq üçün istifadə etdilər.

- 1752-ci ildə cənub-qərbdən Azad xanın başçılığı ilə Urmiya hakimi Fətəli xan Əfşarın qoşunlarının Gürcüstana hücumunu dəf etmək üçün sərf etdilər.

Şuşa qalasında möhkəmlənmiş Pənahəli xanın 1753-cü ildə Gürcüstana qəfil hücumunu dəf etmək üçün istifadə etdilər.

Hacı Çələbinin Gürcüstana yürüşü zamanı 1752-ci ildə Qazax, Şəmşəddil və Borçalıda baş vermiş vermiş üsyanları yatırmağa sərf etdilər.

526 Xanlıqların əmələ gəlməsinin siyasi, ictimai və iqtisadi səbəblərinə daxildir.

Mərkəzi hakimiyyətin zəifləməsi, Osmanlı hücumları, Hacı Çələbinin başçılığı ilə üsyanın baş verməsi.

- Nadir şahın ölümü feodal ara müharibələri ölkə daxilində iqtisadi əlaqələrin zəifliyi və natural təsərrüfatın hökmranlığı.

Nadir ölümü, feodal ara müharibələrinin genişlənməsi, ticarətin inkişafı.

Feodal dağınıqlığı, tayfaların hakimiyyət uğrunda mübarizəsi, təsərrüfatlar arasında iqtisadi əlaqələrin geniş olması.

Nadir şahın ölümü, Rusiyanın və Osmanlı dövlətlərinin qəfil hücumları.

527 Məhəmməd Hüseyn xanın qəddarlığından nArazı olan dərbəndlilər:

Xanın xəzinəsinə vergi ödəməkdən imtina etdilər.

Məhəmməd Hüseyn xanın hakimiyyətini devirdilər.

Dağıstan feodallarından kömək alaraq 1768-ci ildə müstəqil xanlığa çevrildi.

- Qubalı Fətəli xanın hakimiyyətini qəbul etməyə meyl göstərirdilər. Müşkür, Niyazabad və Rustov əyalətlərindən kömək alaraq müstəqil oldular.

528 İbrahim xan Rübərinin idarə üsulundan nArazı olan Salyan feodalları:

- Qubaxanlığı ilə gizli əlaqə yaratdılar və Rübərinin hakimiyyətdən götürülüb başqası ilə əvəz olunmasını xahiş etdilər.

Dərbənd xanlığından kömək alaraq Rübərinin hakimiyyətini devirdilər.

Şəki xanı Hacı Çələbi ilə əlaqə yaradaraq xanlığın müstəqilliyinə nail oldular.

Qarabağ xanlığına qarşı geniş miqyaslı mübarizəyə başladılar.

Şamaxı xanı Məmməd Səidə arxalanaraq, Rübəriyə qarşı açıq mübarizəyə başladılar.

529 Qubalı Fətəli xanın 1784 – cü ildə Qarabağ və Cənubi Azərbaycan xanlıqlarına yürüşü zamanı ona dəstək verən xanlıq:

Dərbənd xanı

Şəki xanı

- Cavad xanı

Bakı xanı

Şamaxı xanı

530 Quba xanı Fətəli xan gürcü çarı II İrakli ilə birlikdə neçənci ildə Gəncəyə hücum etdi?

1789

1787

1780

- 1788

1792

531 1787 – ci ildə Quba xanlığı tərəfindən Peterburqa göndərilən elçi heyətinə kim rəhbərlik edirdi?

Sadiq bəy Əfşar

Fərhad xan Qaramanlı

Şeyx Əli Şirazi

Mirzə bəy Cavanşir

- Mirzə Sadiq Məmmədovliyev

532 Quba xanı Fətəli xanın müqavilə ilə müvəqqəti olaraq himayəsinə götürdüyü xanlıq necə adlanırdı?

- Ərdəbil
- Şəki
- Şamaxı
- Dərbənd
- Salyan

533 İbrahimxəlil xanın Xoy səfəri neçənci ildə həyata keçirilmişdi?

- 1790
- 1789
- 1788
- 1785
- 1792

534 Quba və Şəki xanlığının birləşmiş qüvvələri neçənci ildə Şirvan ərazisinə hücum keçdilər ?

- 1767
- 1766
- 1760
- 1762
- 1769

535 1724 – cü ildən Osmanlı Türkiyəsi tərəfindən zəbt edilən Qarabağ bəylərbəyliyi mərkəzi hansı şəhər idi ?

- Gəncə
- Şuşa
- Qafan
- Zəngəzur
- İrəvan

536 1755 – ci ildə Hacı Çələbi Şirvana hücumu zamanı hansı xanlıqların birləşmiş qüvvələrinə məğlub oldu ?

- Quba və Qarabağ
- Şamaxı və Quba
- Qarabağ və Gəncə
- Şamaxı və Ərdəbil
- Gəncə və Şamaxı

537 Hacı Çələbinin Şəkinin ərazisini genişləndirərək ərəş və Qəbələ mahallarını da özünə tabe etməsi haqqında ətraflı məlumat verirdi :

- Molla Pənah Vaqif
- M.F. Axundov
- F.Köçərli
- A. Bakıxanov
- Hacı Zeynalabdin Şirvani

538 Quba xanı Fətəli xan 1769 – cu ildə lazım olduqda ona qoşun verməyi qəbul edən müqaviləni hansı xanlıqla bağlamışdı ?

- Naxçıvan
- Qarabağ
- Ərdəbil
- Şamaxı
- Lənkəran

539 XVII əsr Azərbaycan incəsənəti hansı məktəbin təsiri ilə daha da inkişaf etdi?

- Gəncə incəsənət məktəbinin
- İsfahan incəsənət məktəbinin
- Qəzvin miniatur məktəbinin
- Təbriz rəssamlıq məktəbinin
- Naxçıvan memarlıq məktəbinin

540 Qubalı Fətəli xan İrana və Osmanlı Türkiyəsinə qarşı mübarizə aparmaq üçün ittifaqa girmişdi?

- Gəncə xanlığı ilə
- Dağıstan hakimləri ilə
- Rusiya dövləti ilə
- Gürcüstan çarlığı ilə
- Qarabağ xanlığı ilə

541 XVIII əsrin II yarısında tiyul torpaqlarının məzmununda hansı dəyişiklik baş vermişdi?

- irsi bəylərin tam mülkünə çevrildi
- dini idarələrin ixtiyarına keçmişdi
- yalnız dövlətin ixtiyarında idi
- qeyri-rəsmi olaraq nəsil-dən-nəsilə keçirdi
- xan və onun ailə üzvlərinə mənsub idi

542 Hansı xanlığın Quba xanlığına birləşdirilməsi ilə Şimal Şərqi Azərbaycan torpaqlarının birləşdirilməsi tamamlandı?

- Talış xanlığı
- Cavad xanlığı
- Bakı xanlığı
- Dərbənd xanlığı
- Şəki xanlığı

543 Şeyx Əli xanın dövründə hansı xanlıqlar Quba xanlığının asılılığından çıxdılar?

- Qaradağ, Şəki, Dərbənd
- Naxçıvan, Sərab, Şamaxı
- Qarabağ, Ərdəbil, Bakı
- Şəki, Bakı, Şamaxı
- Salyan, Meşkin, Ərdəbil

544 Quba xanlığı İrana və Osmanlı Türkiyəsinə qarşı birgə mübarizə aparmaq üçün hansı ölkə ilə ittifaqa girdi?

- Xoy xanlığı ilə
- Bakı xanlığı ilə
- Gürcüstan çarlığı ilə
- Naxçıvan xanlığı ilə
- Qarabağ xanlığı ilə

545 Quba xanı Fətəli xanın Qarabağa hücumu neçənci ildə həyata keçirilmişdi?

- 1772 - 1774
- 1780 - 1781
- 1783 - 1784
- 1774 - 1775
- 1784 - 1785

546 Hansı xanlıqların əhalisi Quba xanı Fətəli xanın himayəsinə sığınmaq istəyirdilər?

Ərdəbil, Meşkin, Qaradağ
Bakı, Dərbənd, Şəki

- Təbriz, Ərdəbil, Gəncə

Naxçıvan, Xoy, Qaradağ
Qarabağ, Sərab, Urmiya

547 Bakı xanlığının Quba xanlığı üçün əsas əhəmiyyəti nədən ibarət idi ?

cənub xanlıqlarını ələ keçirmək üçün mühüm hərəkət meydanı idi
hərbi siyasi vəziyyətini möhkəmləndirmək
Strateji cəhətdən mühüm əhəmiyyət daşması

- Qubanın iqtisadi əlaqələrinin inkişafına şərait yaratması
öz təhlükəsizliyini təmin etmək

548 İbrahimxəlil xanın Gürcüstanla münasibətləri hansı bənddə düzgün əks olunub?

İbrahimxəlil xan Qarabağı gürcü çarlarının hücumlarından qorumağa çalışırdı
Qarabağ xanı Gürcüstanla səfərlər təşkil edir , ərazinin işğalına çalışırdı
Gürcü çarı II İrakli İbrahimxəlil xana qarşı digər xanlıqlarla sazişə girmişdi
Qarabağ və Gürcüstan arasında hərbi ittifaq mövcud idi

- İbrahimxəlil xan gürcü çarları ilə dostluq edir, hətta bu çarlıqla müqavilə bağlamışdı

549 İbrahimxəlil xan öz təsirini hansı xanlıqlar üzərində saxlayırdı ?

Qarabağ, Naxçıvan , Xoy, Ərdəbil
Marağa, Qaradağ, Xoy , Quba

- Qaradağ, Ərdəbil, Naxçıvan, Gəncə
Şirvan , Şəki , Təbriz, İrəvan

550 İkinci Rusiya-İran müharibəsində Gəncə yaxınlığında İran qoşunlarının məğlubiyyəti

Mir Həsən xanın Lənkəran yaxınlığında üsyan qaldırmasına imkan verdi

- Azərbaycan torpaqlarının bəzi yerlərini ələ keçirmiş qaçqın xanların da müqəddəratını həll etdi
Gəncənin işğalı başa çatdırıldı
pərakədə vəziyyətdə olan rus ordusunun Şuşa qalasında toplanmasına səbəb oldu
Şamaxıdakı rus qoşunlarının Lənkəran üzərinə hücum etməsinə imkan yaratdı

551 Gəncə xanı Cavad xanın dövründə:

Qarabağ xanı Pənahəli xanla qohum oldu
Rus generalı Qulyakov öldürüldü
Abbas Mirzə danışıqlar üçün Gəncə xanlığına elçilik göndərdi
II İrakli və Burnaşev Gəncəyə hücum etdilər

- Qazax, Şəmkir, Şəmsəddil və başqa yerlə Gəncə xanlığına daxil edildi

552 Türkmənçay müqaviləsinin şərtlərinə aid olmayanı göstərin.

İrəvan və Naxçıvan xanlıqları Rusiyanın tərkibinə qatıldı.
Xəzər dənizində yalnız rus donanmasının saxlanması

- Rusiya qoşunları Azərbaycanın cənub torpaqlarından çıxarıldı. İrandan Qafqaza gediş-gəliş qadağan edildi.
Rusiyanın qoşunları Azərbaycanın cənub torpaqlarından çıxarılmalı idi.
İran Rusiyaya 20 milyon manat təzminat verməli idi.

553 İkinci Rus-İran müharibəsində Gəncə yaxınlığında İran qoşunlarının məğlubiyyəti:

Pərakədə vəziyyətdə olan rus ordusunun Şuşa qalasında toplanmasına səbəb oldu.
Gəncənin işğalı başa çatdırıldı.
Mir Həsən xanın Lənkəran xanlığında üsyan qaldırmasına imkan verdi.

- Azərbaycan torpaqlarının bəzi yerlərini ələ keçirmiş qaçqın xanların da müqəddəratını həll etdi.

Şamaxıdakı rus qoşunlarının Lənkəran üzərinə hücum etməsinə imkan yaratdı.

554 Çar Georgi ilə Gəncə xanı Cavad xan arasında ixtilaf düşdü:

Dağıstandan Gəncəyə gələn köməyi xanlığın ərazisinə buraxmadığı üçün.

Sisianovun Cavad xan göndərdiyi notaya görə.

Cavad xanın Sisianovun məktubuna sərt cavab verdiyinə görə.

İran şahzadəsi Abbas Mirzənin Gəncə xanlığına kömək göstərdiyi üçün

- Gürcüstan Rusiya dövlətinin himayəsinə keçərkən Şəmsəddilə görə.

555 Lənkəran qalasının ruslar tərəfindən alınmasından sonra ingilis məsləhətçiləri:

İran şahına bir müttəfiq kimi ingilis ordusunsun köməyindən istifadə etməyi məsləhət gördülər.

- Rus qoşunlarının İranın içərilərinə doğru irəliləməsindən qorxuya düşərək şahı sülh bağlamağa təhrik etdilər.

İran şahına 1814-cü ildə İngiltərə hökumətilə müqavilə imzalamağı məsləhət gördülər.

İran qoşunlarının əsas hissəsini Abbas Mirzənin rəhbərliyi ilə Aslandüz ərazisinə göndərməyə təhrik etdilər.

İmzalanmış Gülistan müqaviləsini tanımamağa çalışırdılar.

556 1762 - ci ildə Şəki xanlığının sarayı kim tərəfindən tikilmişdir?

Məhəmməd Hüseyn

Hacı Məhəmməd Zare

Mir İbad Qəzvini

Məhəmməd Mömin

- Hacı Zeynalabdin Şirazi

557 Cavad xanlığı neçənci ildə Quba xanlığı tərəfindən təşkil olunan Şimal – şərq Azərbaycan ərazisinə daxil edildi?

- 1768
- 1769
- 1756
- 1785
- 1767

558 1806 – cı ilin fevralın 8- də Bakı xanlığında Sisianovun öldürülməsindən sonra xanlıq nə zaman çar Rusiyasına ilhaq olundu?

1806 - cı ilin dekabrın 3-də

1806-cı ilin sentyabrın 15-də

1806- cı ilin avqustun 2-də

- 1806-cı ilin oktyabrın 3- də
- 1806- cı ilin noyabrın 25- də

559 1805- ci ildə Rusiya tərəfindən işğal olunmasına baxmayaraq Şəkidə çar idarə üsulu nə zaman bərqərar edilmişdi?

1912-ci ildə

- 1807- ci ildə
- 1808- ci ildə
- 1806- cı ildə
- 1805- ci ildə

560 Gülistan müqaviləsindən neçə il sonra Türkmənçay müqaviləsi bağlandı?

- 11
- 12
- 15
- 20

561 1806-cı ildə hansı xanlıq ləğv edildi?

- Bakı
- Dərbənd
- Qarabağ
- Şirvan
- Gəncə

562 1806-ci ildə hansı ərazilərdə rüslərə qarşı baş vermiş üsyanlar yatırıldı? 1. Çar-Balakəndə 2. Lənkəranda 3. İrəvanda 4. Şəkiddə

- 2,3
- 1,2
- 1,3
- 3,4
- 1,4

563 I Rusiya-İran müharibəsinin sonunda bağlanmış müqavilə:

- Türkmənçay
- Kürəkçay
- Buxarest
- Gümrü
- Gülüstan

564 1804-cü il 3 yanvarda işğal edildi:

- Şuşa
- Bakı
- Dərbənd
- Şəmsəddil
- Gəncə

565 1804-cü ilə aiddir:

- Türkmənçay müqaviləsi
- Aslandüz döyüşü
- “Andlı öhdəlik” imzalanması
- Gəncə xanlığının ləğv edilməsi
- Kürəkçay müqaviləsinin bağlanması

566 Napoleonun Rusiyaya hücumundan istifadə edən İran ordusu Şahbulağı tutdu

- 1807-ci ildə
- 1803-cü ildə
- 1812-ci ildə
- 1805-ci ildə
- 1810-cu ildə

567 1805-ci il 25 dekabrda Rusiyaya birləşdirilmiş xanlıq:

- Qarabağ xanlığı
- Şirvan xanlığı
- Bakı xanlığı
- Quba xanlığı
- Şəki xanlığı

568 Kürəkçay müqaviləsinə görə Rusiyaya birləşdirən xanlıqlar

- Qarabağ, Şəki
Gəncə, Bakı
Dərbənd, Şəki
Qarabağ, Dərbənd
Şəki, İrəvan

569 1805-ci ildə Rusiyaya birləşdirilən ərazi

- Cəncə xanlığı
Car-Balakən
- Şəki xanlığı
Quba xanlığı
Dərbənd

570 1801-ci ildə Şərqi Gürcüstan ilə birlikdə Rusiyaya birləşdirildi.

- Gəncə xanlığı
Bakı xanlığı
Şəki xanlığı
- Qazax və Şəmsədil sultanlıqları
Car-Balakən camaatlığı

571 Uyğunluq gözlənilmişdir:

- ruslar tərəfindən Quba xanlığının işğalı başa çatdırıldı-1806-cı ildə
Talış xanlığının işğalı başa çatdı-Aslandüz döyüşü ilə
Bakı xanlığını işğal etdi-Sisianov
İngiltərə və İran arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında müqavilə imzalandı-1801-ci ildə
- Qarabağa soxulan İran ordusu Şahbulağı tutmuşdu-1812-ci ildə

572 XIX əsrin 30- cu illərində Azərbaycanda baş verən üsyanların səciyyəvi cəhətlərini göstərin.

- Bəylərin hüquqlarının məhdudlaşdırılması.
- Müstəmləkəçiliyə və feodal zülmünə qarşı mübarizə.
Təhkimçilik hüququnun ləğv edilməsi.
Vergilərin azaldılması.
Feodallar əleyhinə.

573 Çar hökuməti 1846- cı il də bəy və ağaların hüquqları barəsində fərman verməklə:

- Bəy və ağaların icma torpaqlarından mövsümü istifadə etmək hüquqları bərpa olundu.
- Bəzi güzəştlərə getməklə Azərbaycan feodalları ilə münasibətlərini möhkəmlətmişdi.
Vergi sisteminin qaydaya salınması üçün pul vergisinin tətbiqinə hazırlıq gördü.
Onların torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət hüququnu təsdiq etdi və kəndlidən toplanan verginin 50 % -ə qədərini pulla alınmasına imkan verdi.
XIX əsrin 30-cu illərində müsadirə olunmuş mülkədar torpaqlarının sahiblərinə qaytarılmasını rəsmiləşdirdi.

574 Bakı, Tiflis və İrəvan quberniyaları hesabına yaradılmışdı:

- Zəngəzur qəzası.
Zaqatala dairəsi.
Dərbənd quberniyası.
- Yelizavetpol quberniyası.
Car-Balakən dairəsi.

575 Məntiqi ardıcılığını müəyyən edin: 1. Mirzə Camal. 2.Kərim Ağa Fateh. 3. ...

Hacı Zeynalabdin Şirvani.

Mirzə Cəfər Topçubaşov
Hacı Zeynalabdin Şirazi.
Mirzə Kazımbəy.

- Əbdül Həmid.

576 1805 – ci ildə öz istəyilə Rusiya təbəliyinə keçən Şəki xanlığının Rusiyanın himayəsindən imtina etməsinə səbəb oldu :

- Qarabağlı İbrahimxəlil xanın öldürülməsi
Yuxarı və Aşağı Köynük kəndlərində baş vermiş üsyanlar
Səlim xanın Mir Mustafaxanla Rusiyaya qarşı ittifaq bağlaması
Çar zabıtlərinin Şəkiyə aramsız basqınları
Səlim xanın İran şahzadəsi Abbas Mirzənin tərəfinə keçməsi

577 1846-cı il dekabr tarixli çar fərmanı ilə:

15 yaşından yuxarı kişi cinsindən olan şəxslərə 3 desyatınə qədər torpaq verildi.
Quba qəzası və Zaqatala dairəsindən başqa, bütün Azərbaycanda bəy və ağaların xüsusi mülkiyyət hüququ təsdiq edildi.

Bəy və ağalara kəndlilərin bir yerdən başqa yerə getmələrinə imkan verildi.

- Bəy və ağaların torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət hüququ təsdiq edildi.
Kəndlilərdən toplanan vergilərin bütünlüklə pulla ödənilməsinə təsdiq etdi.

578 İşğaldan sonra keçmiş xanlıqlar və sultanlıqlar bölündüyü əyalətlər:

Bakı, Quba, İrəvan, Şəki, Qarabağ və Lənkəran.
Şamaxı, Gəncə, Bakı, Quba, Cavad və Salyan.
İrəvan, Bakı, Şəki, Quba, Talış və Qarabağ.

- Bakı, Quba, Şəki, Şirvan, Qarabağ və Talış.
Bakı, Naxçıvan, Şəki, Qarabağ, Şirvan və Talış.

579 Türkmənçay müqaviləsindən sonra Azərbaycanın Rusiya və İranla ticarət əlaqələrinin genişlənməsinə səbəb:

Rusiya və İranda neft və neft məhsullarına və ipəyə tələbatın çox olması.

Türkiyə ilə münasibətlərin gərginləşməsi, Rusiya və İranda geniş satış bazarının olması.

Yaxın məsafədə yerləşdikləri və Azərbaycan mallarına tələbatın geniş olması ilə.

Türkmənçay müqaviləsinə əsasən Rusiya və İranın başqa ölkələrlə ticarət apara bilməməsi

- Rusiya ilə Qafqaz arasında, digər tərəfdən İranla aparılan ticarət üzərində gömrük haqqının az olması.

580 1846 – cı ildə Ön Qafqazın inzibati bölgüsündə dəyişiklik nəticəsində:

Bakı, Tiflis, Şamaxı quberniyaları hesabına mərkəzi Yelizavetpol şəhəri olan Yelizavetpol quberniyası yaradıldı.

Ön Qafqaz Tiflis, Kutais, Quriya, Şamaxı, Quba və Dərbənd quberniyasına bölündü.

- Ön Qafqaz Tiflis, Kutais, Şamaxı və Dərbənd quberniyalarına bölündü.
Tiflis quberniyasına, baş şəhəri Şamaxı olan Kaspi vilayətlərinə bölündü.
Tiflis, Şamaxı quberniyalarına, Bakı, Quba və Lənkəran qəzalarına bölündü.

581 Çar hökumətinin Cənubi Qafqazda 1840-cı il inzibati islahatına görə:

Cənubi Qafqaz Tiflis, Kutais, Şamaxı və Dərbənd quberniyalarına bölünmüşdü.

Cənubi Qafqaz Tiflis, Kutais, Şamaxı və Dərbənd quberniyalarına bölündü.

İslahata əsasən Şamaxı quberniyasına Şuşa, Nuxa, Bakı və Lənkəran qəzaları daxil idi.

- Cənubi Qafqaz mərkəzi şəhəri Tiflis olan Gürcüstan – İmeretiya quberniyasına və baş şəhəri Şamaxı olan Kaspi vilayətinə bölünmüşdü.
Cənubi Qafqaz mərkəzi şəhəri Tiflis olan Gürcüstan – İmeretiya quberniyasına, Quba qəzası və Dərbənd quberniyasına bölündü.

582 Komendantlıq üsul idarəsində dövlət xəzinəsindən maaş almayan və vergilərin bir hissəsini özünə götürən zümrə adlanırdı:

ruhani başçılar
müftilər
kəndxudalar
● mahal naibləri
bəylər

583 XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda yaranmış gəmiçilik şirkəti idi:

Xəzər
Qafqaz
● Qafqaz və Merkuri
Standart Oyl
Merkuri

584 Komendantlıq üsul idarəsi dövründə Azərbaycanda məhkəmələrə rəhbərlik edirdi:

ruhani başçılar
● komendantlar
qazilər
müftilər
mahal naibləri

585 Aşağıdakı Quberniyalardan hansı daha əvvəl yaradılmışdı?

Naxçıvan
Bakı
● Şamaxı
Gəncə
İrəvan

586 XIX əsrin 30-40-cı illərində mövcud olan distansiyaları müəyyən edin:

Şirvan və Quba
Bakı və Şəki
Yelizavetpol və Quba
Cər-Balakən və Şirvan
● Qazax və Şəmşədil

587 XIX yüzilliyin birinci yarısında Şimali Azərbaycanda ən böyük üsyan baş verdi:

Şamaxıda
Şəkiddə
● Qubada
Gəncədə
Bakıda

588 Şimali Azərbaycanda komendant idarəçiliyi dövründə məhkəmələrə sədrlik edirdi

Bəy və Ağalar
● Komendantlar
Naiblər
Qafqazın baş hakimi
Onbaşı və yasovullar

589 1843-cü ildə təcrübə ipəkçilik məktəbi öz fəaliyyətinə başladı:

Bakıda
Qubada
● Şəkiddə

Lənkəranda
Şamaxıda

590 1819-1826 – cı illərdə keçmiş xanlıq və sultanlıqlar çəvrildi:

Qəzalara
Nahiyələrə
Mahallara
Kəndlərə

- Əyalət və dairələrə

591 Qafqaz əyalətləri bir inzibati idarədə - Qafqaz canişinliyində birləşdirildi

1834-cü ildə
1840-cı ildə
1830-cu ildə
● 1844-cü ildə
1850-ci ildə

592 1853-cü ildə dövlət kəndlilərinin hansı hüququ ləğv edildi

Birgə əmək fəaliyyəti
İcmada yaşamaq
Muzdlu əməkdən istifadə etmək
Torpağa sahib çıxmaq
● Bir kənddən başqa kəndə köçmək

593 1847-ci il Kəndli əsasnamələri nə aid deyil:

15 yaşına çatmış hər bir kəndliyə 5 desyatindən az olmayaraq yararlı torpaq sahəsinin ayrılması
Kəndlilərin çöpbaşı vergisini ödəmələrinin nəzərdə tutulması

- “Ali müsəlman silki”nin ləğvi
Sahibkar torpaqlarında yaşayan kəndlilərə başqa sahibkarların yanına köçməsi hüququnun verilməsi
Kəndlilər üzərində polis və məhkəmə hüququnun sahibkarlara verilməsi

594 1830-cu il Car-Balakən üsyanının nəticəsidir

Hərbi idarə ləğv edildi
Komendant idarə üsulu ləğv edildi
Təhkimçilik ləğv edildi
● Məğlub oldu
Keşkəl torpaq sahibliyi ləğv edildi

595 Şimali Azərbaycanda komendant idarə üsulu zamanı mövcud olmuş dairələr

- Qazax və Şəmşədil
Car-Balakən və Yelizavetpol
Bakı və Quba
Şəki və Qarabağ
Talış və Car-Balakən

596 əkinçi qəzetinin nəşr olunmasından neçə il əvvəl Qarabağ xanı İbrahim Xəlil xan Peterburqa elçilər göndərərək Rusiyaya münasibətini bildirdi?

- 79 il
- 70 il
- 86 il
- 93 il
- 82 il

597 Bankə balıq vətəgələrində baş vermiş tətildən neçə il əvvəl Bakı neft sənayesində iltizam sistemi ləğv edildi?

- 21 il
- 24 il
- 26 il
- 18 il
- 23 il

598 1878-ci il şəhər islahatına görə bələdiyyə üzvləri seçkilərində iştirak edə bilməzdilər

- vergi ödəməyən fəhlələr, qulluqçular və ziyalılar
- daimi iş yeri və yaşayış yeri olmayan şəxslər və yaşı 25-dən aşağı olan fəhlələr
- qadınlar və əmlakı olmayan fəhlələr və sənətkarlar
- tələbələr, hərbcilər, qadınlar və əmlakı olmayan sənətkarlar

599 Bankə balıq vətəkələrində baş vermiş tətildən neçə il sonra Müştərək müqavilə imzalanmışdır?

- 5.
- 8.
- 14.
- 11.
- 16.

600 XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycan Bəylərinin irsi mülkiyyətində olan torpaqlar adlanırdı:

- Soyurqal
- Vəqf
- Xırda məlik
- İqta
- Mülk

601 Bütün kənd camaatının ildə 2 gün hamılıqla təhkim olduğu bəy üçün işləməsi nəzərdə tutulurdu:

- 1852-ci ildə tətbiq edilmiş yeni vergi sisteminə görə
- 1840-cı il inzibati islahatına görə
- 1847-ci il "Kəndli əsasnamələrinə" görə
- 1846-cı il dekabrın 6-da verilmiş fərmana görə
- 1870-ci il 14 may islahatına görə

602 1838-ci il üsyanı zamanı kimlərin köməyi ilə Şəki üsyançılar tərəfindən tutuldu:

- Dağlıların
- Osetinlərin
- Dağıstanlıların
- Gürcülərin
- Kürdlərin

603 1847-ci ildə Kəndli əsasnamələri nə görə:

- Sahibkar kəndlilərinin bir yerdən digər yerə köçmək hüququ ləğv olundu
- Dövlət kəndlisi təbəqəsi ləğv olundu
- Bəylər kənd cəmiyyətlərindən uzaqlaşdırıldı
- Məhsulun 1/5-ni məcəhət kimi verirdilər
- Kəndlilər məcəhət ödəməli idilər

604 1846-cı il 6 dekabr reskriptinə görə:

Hər bir kəndliyə 5 desyatin torpaq payın verildi

Sahibkar kəndlilər vergilərdən azad edildi

Təhkimçiliyin ləğvi

- Bəy və ağaların torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət hüququ təşkil edildi
- Dövlət kəndlilər vergilərdən azad edildi

605 1852-ci ildə Şimali Azərbaycanda tətbiq edilən yeni vergi sisteminə əsasən dövlət kəndliləri:

- Vergiləri xəzinəyə pulla ödəməli idilər
- "Həyat vergisi" ödəməli idilər
- Çöpbaşı ödəməli idilər
- Vergiləri məhsulla ödəməli idilər
- Bütün vergi və mükəlləfiyyətlərdən azad idilər

606 1846-1847-ci illər aqrar qanunları mülkiyyət hüquqlarının bərpasına istiqamətlənmişdi:

Yerli əhalinin

Kəndlilərin

Elatların

Maldarların

- Bəy və Ağaların

607 XIX əsrin II yarısında Azərbaycanda kapitalist sənayesinin inkişafı:

canişinlik sisteminin ləğv olunmasına şərait yaratdı

neft istehsalının artmasına, ixrac olunan məhsul üzərinə qoyulan kömrük rüsumunu azaltdı

İran və Türkiyədən Bakıya işləməyə gələn kəsbkarların işçi qüvvəsini daha da ucuzlaşdırdı

Bakı-Tiflis dəmiryolunun tikintisinin tez başa çatdırmaq üçün fəhlələrin sayı artırıldı

- yeni kapitalist cəmiyyətinin sinifləri olan burjuaziya və fəhlə sinfinin nəşəkkülünə şərait yaratdı

608 Azərbaycanda kəndlinin bir feodalın yanından digərinin yanına getməsi hansı qanunla qeyri-şərtsiz oldu?

- 1870-ci il 14 may əsasnaməsi ilə
- 1861-ci ildə Rusiyada təhkimçilik hüququnu ləğv edən qanunla
- 1865-ci il kənd cəmiyyətləri haqqında qanunla
- 1912-1913-cü il qanunları ilə
- 1847-ci il kəndli əsasnaməsi ilə

609 XIX yüzilliyin II yarısında Azərbaycanda müstəmləkə zülmünə qarşı, torpağın suverenliyi uğrunda mübarizə üçün çox vacib amillərdən biri idi:

Kənd təsərrüfatında kapitalist müəssisələrinin şəbəkələrinin genişləndirilməsi.

Ağır sənaye sahələrində çalışan milli ixtisaslı fəhlələrin sayının çox olması.

Qeyri-Azərbaycanlı fəhlələr arasında milli adət-ənənələrin geniş təbliği.

- Milli şüurun formalaşması.
- Çoxlu sayda qəzet və jurnalların çap olunub əhali arasında yayılması.

610 XIX əsrin II yarısında Azərbaycanda kapitalist sənayesinin inkişafı

Bakı-Tiflis dəmiryolunun tikintisini tez başa çatdırmaq üçün fəhlələrin sayı artırıldı.

- Kapitalist cəmiyyətinin sinifləri olan burjuaziya və fəhlə sinfinin təşəkkülünə şərait yaratdı.
- Canişinlik sisteminin ləğv olunmasına şərait yaratdı.
- Neft istehsalının artmasına, ixrac olunan məhsul üzərinə qoyulan kömrük rüsumu azaldı.
- İran və Türkiyədən Bakıya işləməyə gələn kəsbkarların işçi qüvvəsini daha da ucuzlaşdırdı

611 Bakı quberniyasının tərkibinə daxil idi:

Dərbənd, Salyan, Şamaxı və Lənkəran qəzaları.

Quba, Salyan, Şamaxı və Dərbənd qəzaları.

Bakı, Quba, Dərbənd, Şamaxı və Cavad qəzaları.

Bakı, Lənkəran, Dərbənd və Salyan qəzaları.

- Bakı, Lənkəran, Quba və Şamaxı qəzaları.

612 Kənd təsərrüfatında muzdlu əməyin tətbiqi:

Kənddə əkin sahələri artırıldı, əmək alətlərinin təkmilləşdirilməsini genişləndirdi.

Kənd təsərrüfatı ilə sənaye arasında olan əlaqələri möhkəmləndirdi.

Kənd təsərrüfatında feodal münasibətlərinin inkişafını göstərən əsas əlamətdir.

- Bu sahədə kapitalizmin inkişafının başlıca göstəricisidir.
Bu sahədə bütün və pambıq əkinini sürətləndirdi, feodal münasibətlərini təkmilləşdirdi.

613 1870-ci il əsasnamə sində nəzərdə tutulurdu:

Kəndlilərdən toplanacaq vergilərin miqdarı 1847-ci il "Əsasnamə"lərində nəzərdə tutulduğundan 2 dəfə çox idi.

- Kəndli öz məhsulunun 1/10 hissəsini malcəhət kimi torpaq sahibinə verməli idi.
Məhsulun 2/3 hissəsinin malcəhət kimi torpaq sahibinə verməli idi.
Quba qəzası və Gəncə quberniyasından başqa bütün Azərbaycanda biyarın tamamilə ləğvi.
Quba qəzası və Zaqatala dairəsində kəndlilərin biyar mükəlləfiyyətlərinin ləğvi

614 Azərbaycanda XIX yüzilliyin 50-60-cı illəri üçün xarakterikdir:

Sahibkar kəndlilərinə başqa sahibkarın yanına köçmək hüququnun verilməsi.

Təhkimçilik hüququnun ləğv edilməsi, kapitalist münasibətlərinin inkişafı.

- Feodal sosial-iqtisadi münasibətlərinin süquta uğraması və kapitalist münasibətlərinin inkişafı.
"Əkinçi" qəzetinin nəşrə başlaması, Milli teatrın əsasının qoyulması.
Feodal zülmünə qarşı mübarizənin genişlənməsi və qaçaqçılıq hərəkatına çevrilməsi.

615 Qafqaz canişinliyi ləğv edilmişdi:

- 1883-cü ildə
1880-ci ildə
1881-ci ildə
1898-ci ildə
1882-ci ildə

616 Neftverən torpaqlar qruplara bölünüb müzaidə yolu ilə ayrı-ayrı kapital sahiblərinə uzun müddətli icarəyə verildi:

1883-cü ildə Bakı - Tiflis dəmiryolunun çəkilməsi ilə neftə tələbatın artmasından sonra

1878-ci il Şəhər "Əsasnamə"sinin qəbul edilməsi ilə

1864-cü ildə Balaxanı neft mədənlərində işləyən fəhlələri məcburi əməkdən azad etməklə

Çar Rusiyası 1828-ci ildə Şimali Azərbaycanın işğalını başa çatdırmaqla

- 1872-ci ildə neft sənayesində iltizam sisteminin ləğv edilməsi ilə

617 Şimali Azərbaycanda təhkimçilik hüququnu ləğv edən əsasnamənin qəbul olunmasından neçə il əvvəl İbrahimxəlil xan ailəsi ilə birlikdə qətlə yetirildi?

59 il

67 il

72 il

62 il

- 64 il

618 Almaniyada təhsil almış, oradaca elmlər doktoru dərəcəsinə almış Azərbaycanlı alim:

S.M.Qənizadə

H.Mahmudbəyov

F.Köçərli

N.Vəzirov

- M.Xanlarov

619 Çar hökuməti quberniya mərkəzini Bakı şəhərinə köçürmüşdü:

Bakı şəhərinin neft sənayesi şəhərinə çevrilməsi nəticəsində

1878-ci ildə şəhər islahatının keçirilməsi ilə.

Bakı şəhərinin iri liman şəhərinə çevrilməsi ilə əlaqədar

Dərbənd quberniyasının ləğv edilib Bakı quberniyasının yaradılması nəticəsində.

- 1859-cu ildə zərzələ baş vermişdən sonra.

620 Bakı və Tiflis şəhəri arasında birbaşa teleqraf xətti çəkilmişdi:

1914-cü ildə

- 1912-ci ildə

1901-ci ildə

1906-cı ildə

1909-cu ildə

621 Birinci dünya müharibəsi illərində döyüşlərdə göstərdiyi qəhrəmanlığa görə Rus hökuməti tərəfindən Müqəddəs Georgi ordeninin bütün dörd dərəcəsinə layiq görülmüş Azərbaycanlı:

- Tərlan Əliyərbəyov
Qalib Vəkilov
Səməd bəy Mehmandarov
Hüseyn xan Naxçıvanski
İbrahim ağa Vəkilov

622 Cənubi Qafqazın beş quberniyasında pay torpaqlarını müəyyənləşdirmək və torpaq quruluşu işini aparmaq qaydası haqqında əsasnamə qəbul edildi:

1870-ci ildə

- 1903-cü ildə

1913-cü ildə

1900-cü il 1 mayda

1912-ci ildə

623 Hökumət Cənubi Qafqazda dövlət kəndlilərinin torpaq quruluşu haqqında qanun verdi

- 1900-cu ildə
1914-cü il 15 iyunda
1912-ci ildə
1901-ci ildə
1913-cü ildə

624 Qalakənddə misi saflaşdıran zavod 1906-cı ildə öz istehsalını dayandırmışdı:

Azərbaycanda erməni-müsəlman qırğınının baş verməsi ilə

Rusiyada 1905-ci ildə burjuva-demokratik inqilabının baş verməsi ilə

Azərbaycandan aparılan saflaşdırılmış mis üçün daha çox gömrük rüsumu alındığına görə

XX əsrin əvvəllərində Avropa ölkələrindən Rusiyaya gətirilən misin daha ucuz olması ilə

- XX əsrin əvvəllərində Moskvada bu növ zavodlar inşa edildiyinə görə

625 Azərbaycanda sahibkar kəndlilər neçənci ildən mükəlləfiyyət daşımaqdan azad oldu?

1910.

1908.

- 1913.

1909.

1912.

626 1912-1913- cü illər aqrar qanunlarının səciyyəvi cəhətlərini göstərin.

Torpaq üzərində dövlət mülkiyyətinin xüsusi çəkisi artdı.

Biyar ləğv olundu.

Torpaqlar milliləşdirilib kəndlilərin istifadəsinə verildi.

Feodal istismarı ləğv olundu.

- Kənddə sinfi təbəqələşmə və kapitalist münasibətlərinin inkişafı sürətləndi.

627 General-leytenant ə.Şıxlinski hərbi sənətinə,xüsusilə yenilik gətirdi:

Təyyarəçilikdə “Taran” üsuluna.

Süvari qoşunun düzülüşünə.

- Topçuluğa.
Hərbi topoqrafiyaya.
Hərbi kəşfiyyat işinə.

628 1912-ci il aqrar qanunu şamil edilmədi:

Yelizavetpol quberniyasına.

İrəvan quberniyasına.

Quba qəzasına.

Bakı quberniyasına.

- Zaqatala dairəsinə.

629 Şimali Azərbaycanda torpaq pulu vergisinin töycü ilə əvəz edildiyi il:

1912-ci il.

1904-cü il.

1905-ci il.

1913-cü il.

- 1901-ci il.

630 Təmərgüzləşmə prosesində ölkənin daxili bazarlarında ağ neft satışının 75%-ni öz əlində cəmləşdirmişdi:

- “Nobm Azut”.
“Rotşıld”.
“Nobel qardaşları”.
“Oyl”.
“Şell”.

631 Şamaxı quberniyası Bakı quberniyasına çevrildikdən sonra Quba qəzası daxil edilmişdi:

- Bakı quberniyasına
İrəvan quberniyasına
Tiflis quberniyasına
Yelizavetpol quberniyasına
Naxçıvan quberniyasına

632 Kəndlilərin torpaq quruluşu haqqında 1847 - ci il əsasnaməsi ilə 1870 – ci ildə verilmiş əsasnamə arasında fərq nədən ibarət idi:

Əgər 1847 – ci ildə verilmiş Əsasnamədə kəndliyə verilmiş torpaq sadəcə əkin üçün nəzərdə tutulmuşdusa, 1870 – ci ildə bu qayda dəyişdirilmişdi

1847- ci ildə kəndlilərə 5 des. torpaq verilir, 1870- ci ildə isə bu miqdar nisbətən azaldılmışdı

- 1847-ci ildə kəndlilərin başqa yerə köçməsinə məhdudiyətlər qoyulmuşdusa, 1870- ildə bu qadağa tam götürülmüşdü
İslahatlar arasında heç bir fərq yox idi

1870 – ci ildə verilmiş islahat 1847- ci ildəki islahatdan fərqli olaraq kəndlilərə verilmiş pay torpaqlarına kəndlinin tam yiyələnməsinə şərait yaradırdı

633 XIX əsrin 70-ci illəri üçün xarakterik olanları müəyyən edin: 1) H.Z.Tağıyevin Bakıda qız məktəbini açması. 2) Qori müəllimlər seminariyasının fəaliyyətə başlaması. 3) Bəy və ağaların hüquqları barəsində fərman verilməsi. 4) Qori müəllimlər seminariyasının Azərbaycan şöbəsinin açılması. 5) Kəndli əsasnamələrinin qəbulu.

- 2,3
- 2,4
- 1,4
- 2,5
- 1,3

634 1878-ci ildə Bakıya aid edilmiş şəhərlərin idarəsi sahəsində islahata görə yaradılmış şəhər dumalarının hüquqlarına daxil deyildir: 1) Yalnız kiçik təsərrüfat işləri ilə məşğul olmaq. 2) Şəhər dumasına seçkiləri təşkil edib keçirmək. 3) Şəhərin abadlaşdırılmasında iştirak etmək. 4) Yanğına qarşı tədbirlər görmək bazarları, ticarət, sənaye, səhiyyə və maarifi himayə etmək. 5) Qubernatorun fəaliyyətinə nəzarət etmək. 6) Şəhərdə vergilərin toplanması işinə nəzarət etmək.

- 1,4,5
- 1,3,6
- 2,3,4
- 1,3,4
- 2,5,6

635 Uyğunluq pozulmamışdır:

İrəvan quberniyası yaradılmışdı: -1859-cu ildə

Neft sənayesində iltizam sistemi ləğv edildi: – 1873 – cü ildə

Şəhər islahatı 1878-ci ildə tətbiq edilmişdi: - Gəncə şəhərinə

- 1870- ci 14 may “Əsasnamə”si 1877-ci ildə tətbiq olundu- Quba qəzasına
- 1870 – ci il 14 may “Əsasnamə”si 1877-ci ildə tətbiq olundu-Zaqatala dairəsinə

636 XIX əsrin ikinci yarısında çarizmin Qafqazda həyata keçirdiyi islahatlar yalnız bir məqsəd güdüdü:

Erməniləri Cənubi Azərbaycan, İran və Türkiyədən Şimali Azərbaycana köçürmək

- Yerlərdə müstəmləkə hakimiyyətini möhkəmləndirmək
- Bakıda neft istehsalını genişləndirib, neftin Rusiyaya daşınmasına nail olmaq
- Azərbaycan ərazisini inzibati cəhətdən 8 əyalətə, 2 dairəyə və 2 distansiyaya bölmək
- Şimali Azərbaycana köçürülmüş erməniləri 6 il, rusları isə 8 il müddətinə vergilərdən azad etmək

637 Şəhər islahatının Bakı şəhərinə tətbiq edilməsindən neçə il sonra –Cəbrayıl və Cavanşir qəzaları yaradılmışdı?

- 7 il
- 12 il
- 6 il
- 9 il
- 5 il

638 1870-ci il islahatından sonra:

“Nobel qardaşları” şirkətinin Bakı neft sənayesində mövqə tutmasına icazə verildi

- Sahibkar kəndlilərinin istifadəsində olan torpaqlar bəylərin mülkiyyətində qaldı
- 15 yaşından yuxarı kəndlilərə 3 desyatin torpaq sahəsi verildi
- Dövlət kəndlilərinin istifadəsində olan torpağın müsadirəsi dayandırıldı
- Bakı quberniyasında kəndlilərin ödəyəcəyi vergilərin 30 faizi bağışlandı

639 Bakıda H.Z. Tağıyevin qızlar məktəbini açmasından neçə il əvvəl Qori müəllimlər seminariyasının Azərbaycan şöbəsi fəaliyyətə başlamışdı?

- 17 il
- 21 il
- 23 il
- 26 il
- 19 il

640 1870- ci il 14 may islahatı ilə:

Balaxanıda neft mədənlərində məcburi əmək ləğv olundu

Zaqatala dairəsindən başqa Azərbaycanın bütün ərazilərində təhkimçilik hüququ ləğv olundu

- Kəndlilərdən yığılacaq vergilər 1847-ci il “Əsasnamə”lərində nəzərdə tutulduğu kimi qaldı
- Azərbaycanda məhkəmələr Rusiyadakı kimi seçilmirdi, komendantlar tərəfindən təyin olunurdu
- Quba qəzası və Zaqatala dairəsində kəndlilər ancaq məhsul və can vergisindən azad oldular

641 Azərbaycan müəllimlərinin birinci qurultayının çağırılmasından neçə il əvvəl Tiflisdə Tatar xəbərləri qəzeti çıxmağa başlamışdı?

- 74 il
- 93 il
- 26 il
- 31 il
- 68 il

642 Birinci dünya müharibəsi ərəfəsində Bakı neftini ələ keçirmək uğrunda rəqabət güclənmişdi:

Almaniya, Rusiya və Yunanıstan inhisarları arasında

Rusiya, ABŞ və İsveç inhisarları arasında

Fransa, İsveç və ABŞ şirkətləri arasında

Rusiya, İtaliya və İngiltərə şirkətləri arasında

- İngiltərə, Fransa və Almaniya inhisarları arasında

643 1901-1913-cü illərdə Azərbaycanda neft hasilatının 33%-dən çox azalması ilə:

Bakıda başlanan tətillərin qarşısını almaq üçün çar hökuməti Müsavat partiyasının fəaliyyətini qadağan etdi

- Rusiya dünya neft istehsalındakı birinciliyini itirdi
- Rotşild şirkəti gəlirinin 50%-ni itirdi
- Rusiya və dünya bazarında neftin qiyməti 1,5 dəfə artmışdı
- Azərbaycanın dövlət büdcəsi 17% azalmışdı

644 1912-ci il 20 dekabr tarixli qanunu nəzərdə tuturdu.

- Sahibkar kəndlilərin pay torpaqlarının məcburi surətdə satın alınması.
- Xəzinə torpaqlarının icma üzvləri arasında bölüşdürülməsi və onlara otlaq və meşələrdən pay ayrılmasını.
- Dövlət kəndlilərinin istifadəsində olan pay torpaqlarının onların şəxsi mülkiyyətinə keçməsinə.
- Dövlət kəndlilərinə icma torpaqlarından nəslə istifadə hüququnun verilməsi.
- Zaqatala dairəsinin kəndlilərinə əlavə pay torpaqlarının verilməsi.

645 1639-cu il Qəsri Şirin sülh müqaviləsinə görə:

Səfəvilər Van və Qars qalalarına sahib oldular, Axalsıka hücum etməyəcəklərinə təminat verdilər.

- 1612-ci il sülhünün şərtlərini təsdiq edən sülh müqaviləsi imzalandı və XVIII əsrin birinci rübünə qədər qüvvədə qaldı.
- Osmanlılar 20 il müddətində Səfəvilər üzərinə hücum etməyəcəklərinə təminat verdilər.
- Səfəvilər Mərvə, Xorasanı Osmanlılara verməyi öhdəsinə götürdü.
- Osmanlılar Xəzəryanı bölgələrə sahib oldular.

646 Azərbaycanca I Dövlət Dumasına Azərbaycandan seçilən deputatlar.

N.Nərimanov, M.Ə.Rəsulzadə, X.Xasməmmədov, X.Bahadurov və Ə.Muradxanov.

- M.Əliyev, Ə.Haqqverdiyev, İ. Ziyadxanov, Ə. Muradxanov və Ə.Topçubaşov.
M.Əliyev, Ə.Haqqverdiyev, M.Ə.Rəsulzadə, Ə.Topçubaşov, N.Nərimanov və F.Xoyski.
X.bahadurov, Ə.Topçubaşov, M.Ə.Rəsulzadə, D.Bünyadzadə, M.Hacınski və X.Xasməmmədov.
X.Xasməmmədov, İ.Ziyadxanlı, M.Cəfərov, H.Z.Tağıyev, F.Xoyski və N.Nərimanov.

647 General-leytenant Hüseyn xan Naxçıvanskiinin xidmət etdiyi qoşun bölməsi:

Quru qoşunları kəşfiyyat hissəsi.
Ağır hərbi artilleriya.
Quru qoşunlarının sərhəd bölməsi.
Hərbi hava qüvvələri.

- Süvari qoşunları birləşməsi.

648 1905-ci ildə Qafqaz canişini Vorontsov-Daşkov tərəfindən hazırlanan Qafqazda kəndli işinin nizama salınması haqqında Qeydlər də nəzərdə tutulurdu:

Rusiyada olduğu kimi Azərbaycan kəndlisinə də torpağı almaq üçün borc pul verilməsini.

- Sahibkar kəndlilərinin torpaq pulu verməkdən azad edilməsini
Azərbaycana kəsbkarlığa gəlmiş kəndlilərdən toplanan vergilərin miqdarının artırılmasını.
Bütün toplanan vergilərin pulla ödənilməsini.
Sahibkar kəndlilərdən fərqli olaraq dövlət kəndlilərinin daha çox torpaq almasını.

649 Simens qardaşları cəmiyyətinin Daşkəsəndə istehsal etdiyi kobaltı satdığı ölkələr:

Avstriya-Macarıstan, İspaniya, Fransa.
Fransa, İtaliya, Almaniya.
Norveç, Almaniya, Polşa.
İsveç, Portuqaliya, Fransa.

- Almaniya, İsveç, Norveç.

650 XX əsrin əvvəllərində Rusiyanın toxuculuq sənayesi,metallurgiya zavodları və dəmir yolları:

Azərbaycanın ucuz ipəyi və pambığı hesabına onların tələbatları təmin olunurdu.

- Əsasən Bakının neft yanacağı ilə işləyirdi.
Düzgün cavab yoxdur
Azərbaycan əhalisini böhran illərində zəruri məhsula olan tələbatını ödəyirdi
Azərbaycan vasitəsi ilə Orta Asiya ərazisini özünün satış bazarına çevirmişdi.

651 Kütlələrin təzyiqi altında car 1905-ci il 17 oktyabr manifestində:

Müştərək müqavilədə fəhlələr üçün nəzərdə tutulmuş bəzi güzəştlərin ləğvi.
Kəndlilərdən toplanan məhsul vergisi qismən, qapan pulu tamamilə ləğv olundu.

- Söz, mətbuat, yığıncaq, ittifaq azadlığı, ictimai-siyasi partiyalar, təşkilatlar yaratmağa icazə verdi.
Ancaq neft sənaye sahələrində işləyən fəhlələrin əmək haqqı qismən artırıldı.
Cənubi Qafqazda canişinlik sisteminin yenidən yaradılması.

652 XX əsrin əvvəllərində milli hərəkatın əsas hərəkatverici qüvvəsi kimlər idi?

Dumaya seçilmiş deputatlar.
Yoxsul kəndlilər və şəhər əhalisi.

- Milli burjuaziya və ziyalılar.
Fəhlə sinfi və onun siyasi təşkilatları.
Varlı kəndli təbəqəsi və ruhanilər.

653 1906 – cı ilin sonu – 1907 – ci ilin əvvəllərində İkinci Dumaya seçilən Azərbaycanlı deputatlar:

- İ. Tağıyev, N. Yusifbəyli, M. Hacinski, M. Mahmudov, Ə. Qarayev.
Ə. M. Topçubaşov, F. Xoyski, X. Xasməmmədov, İ. Tağıyev, M. Mahmudov.
İ. Tağıyev, İ. Ziyadxanov, M. Ə. Rəsulzadə, M. Hacinski, N. Yusifbəyli.
● F. Xoyski, X. Xasməmmədov, İ. Tağıyev, M. Mahmudov, Z. Zeynalov.
Ə. Muradxanlov, M. Əliyev, Ə. Topçubaşov, X. Xasməmmədov, F. Xoyski.

654 1912-1913-cü illər aqrar qanunların əhəmiyyəti:

- Sahibkar kəndlilərini şəxsi asılılıqdan azad olması prosesini sürətləndirirdi.
Bu qanunlar Azərbaycanda kəndlilərlə mülkədarlar arasında ziddiyyətləri kəskinləşdirdi.
● Bu qanunlar Azərbaycanda kəndində ictimai təbəqələşməni və eləcə də kapitalist münasibətlərinin inkişafını sürətləndirdi.
Pambiq və ipək istehsalının artmasına, toxuculuğun inkişaf etdirilməsinə təkan verdi.
Bu qanunlara görə kəndlilərə pay torpaqlarını almaq üçün borc pul verildi.

655 Azərbaycan səhnəsinin zinəti adlandırılan aktyor:

- M.Əliyev
Sidqi Ruhulla
H.Ərəblinski
C. Zeynalov
● H.Sarabski

656 Şimali Azərbaycanda torpaq pulu vergisi neçənci ildən etibarən töycü ilə əvəz edilmişdi?

- 1913
● 1901
1905
1904
1912

657 XX əsrin əvvəllərində Nuxada fəaliyyət göstərən ilk tənəkə fabrikisi məxsus olmuşdur?

- İ. Nağıyevə
M. Babayevə
H. Z. Tağıyevə
● M. H. Dadanova
S.Lətifova

658 Birinci Dünya müharibəsində Qərbi cəbhəsində suvari diviziyaya komandanlıq edirdi:

- Teymur Novruzov
Əliqası Şıxlinski
● Hüseyn xan Naxçıvanski
İbrahim ağa Vəkilov
Səməd ağa Mehmandarov

659 Bakıda milli eser təşkilatı olan İttifaq partiyası yaradılmışdı:

- 1904- ci ildə
● 1905- ci ildə
1900- ci ildə
1902- ci ildə
1903- ci ildə

660 1908 - ci ildə bağlanmış Difaq təşkilatının üzvləri hansı partiyanın sıralarına qoşuldular?

- Qeyrət
Müdafiə

- Kadet
- Hümmət
- Musavat

661 Difai partiyasının şöbələrinin ən böyüyü harada yerləşirdi?

- Şuşada
- Naxçıvanda
- İrəvanda
- Bakıda
- Gəncədə

662 Azərbaycan Cümhuriyyəti Milli Ordusunun qərargahı yenidən Bakıya qaytarıldı:

- 1919-cu ilin payızında
- 1918-ci ilin mayında
- 1918-ci ilin sentyabrında
- 1919-cu ilin yazında
- 1918-ci ilin sonunda

663 1918-ci il noyabrın 16-da:

- Fətəli xan Xoyskinin rəhbərliyi ilə üçüncü hökumət kabineti təşkil edildi ermənilərin Qarabağa ilk hücumu başlandı
- Azərbaycan hökuməti "Azərbaycan parlamentinin yaradılması haqqında" qanun qəbul etdi
- Azərbaycan hökuməti "Paris konfransına gedəcək nümayəndə heyətinin" tərkibini təsdiq etdi
- Milli Şura beş aylıq fasilədən sonra yenidən fəaliyyətə başladı.

664 Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Hərbi Nazirliyi təsis edildi, hökumətin fərmanı ilə hərbi səfərbərlik başlandı

- 1919-cu ilin martında
- 1918-ci ilin iyununda
- 1918-ci ilin avqustunda
- 1918-ci ilin sentyabrında
- 1918-ci ilin dekabrında

665 Cənubi Qafqaz quberniyasında torpaqların məcburi sürətdə alınması haqqında qanuna görə sahibkar kəndlilər öz xüsusi mülkiyyətinə keçirə bilməzdi: 1. icarəyə verilən torpaqları 2. yalnız torpaq nizamnaməsində göstərilmiş torpağı 3. çəmən, otaq və meşə sahələrini 4. su arxlarını

- heç biri
- 1,2,3
- 1,3,4
- 2,3,4
- 1,2,4

666 1916 – ci ildə formalaşmış partiya :

- Qeyrət
- Müdafiə
- Birlik
- İttihad
- Ədalət

667 Fəaliyyəti Azərbaycanın Qərb qəzalarını ,eləcə də Borçalı ərazisini əhatə edən partiya?

- Difai
- Müdafiə

Qeyrət
Hümmət
Musavat

668 1917 – ci ildə mitinqlərdə Yaşasın, Azərbaycan muxtariyyəti şüarı ilə çıxış etmişdi:

- “Difai” partiyası
- “Hümmət” təşkilatı
- “Federalistlərin türk partiyası”
- “Ədalət” təşkilatı
- “Müdafiə” təşkilatı

669 Difai partiyasının yaranmasını zəruri etmişdi:

- Qarabağda , Naxçıvanda və İrəvanda baş vermiş qırğınlar
17 oktyabr manifesti
Azərbaycana muxtariyyət tələbi
milli burjuaziya və ziyalıların tələbləri
”Müdafiə” partiyasının bağlanması

670 1905 – ci ildə hazırlanmış Qafqazda kəndli işinin nizama salınması haqqında Qeydlər də nəzərdə tutulurdu?

- torpaq vergisinin natura əvəzinə pulla əvəz edilməsi
kəndlərə 5 desyatin pay torpağı verilməsi
- sahibkar kəndlilərin torpaq pulu verməkdən azad edilməsi
dövlət kəndlilərin bir yerdən başqa yerə keçməsinin qadağan edilməsi
sahibkar kəndlilərin torpaqla birlikdə azad edilməsi

671 XX əsrin əvvəllərində ipək emalı sənayesi Şimali Azərbaycanın hansı bölgələrində geniş yayılmışdı?

- Naxçıvan, Gəncə, Şəmkir, Ordubad
Gəncə, Qazax, Bakı , Quba
Quba , Qusar , Mərkəzi Aran , Zaqatala
Şamaxı, Bakı, Gəncə, Quba
- Naxçıvan, Şəki, Nuxa –Zaqatala , Qarabağ

672 Birinci dünya müharibəsi ərəfəsində Azərbaycan neftini ələ keçirmək uğrunda mübarizə aparan dövlətlər ?

- Amerika, Fransa, Rusiya
Rusiya, İsveç, Almaniya
İngiltərə, Portuqaliya, İspaniya
Hollandiya, İsveç, Norveç
- İngiltərə, Fransa, Almaniya

673 Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində 1918-ci il 26 dekabrda yaradılmış hökumətin xarici siyasətində ilk addımı oldu:

- Ə.Topçubaşov Azərbaycan hökuməti adından Mudros barışığının
Osmanlı dövləti ilə hərbi və iqtisadi əməkdaşlıq haqda müqavilələrin imzalanması
- Paris sülh konfransına göndəriləcək nümayəndə heyətinin tərkibini və statusunu müəyyən etmək
müttəfiqlərin qoşunlarının Bakıya daxil olduğu zaman ilk danışıqların aparılması
Azərbaycan hökumətinin teleqramla ABŞ prezideneti Vudro Vilsona müraciəti

674 1918-ci ilin iyulunda Sovet Rusiyasından effektiv yardım ala bilməyən Bakı XKS cəbhədə vəziyyət ağırlaşdıqda:

- Moskvanın diplomatik yardımına və İranda olan rus hərbi dəstələrindən birinin başçısı L.Biçeraxovun köməyinə ümid bəsləyirdi.
Qafqaz cəbhəsindən qayıtmış rus səğərlərinin və eləcə də XI Ordunun köməyinə arxalanırdı
Kürdəmiri, Salyan, Hacıqabulu və Gəncəni işğal etməklə sabitliyə ümid bəsləyirdi
Çar Rusiyasının Gürcüstandakı silahlı qüvvələrinin iki təlim gömmüş alayını Bakıya gətirdi
Tiflisdə saxlanılan, tərkibi əsasən ermənilərdən ibarət olan hərbi dəstənin kömək üçün Bakıya göndərilməsini rus hökumətindən tələb etdi

675 1917-ci ilin noyabrında tərkibində Azərbaycan türklərinin də təmsil edildiyi Cənubi Qafqaz Komissarlığı təsis edildikdə:

- Ərzincan danışıqlarının başlanması üçün real şərait yarandı
Onun qərarı ilə Qafqaz cəbhəsindən qayıdan rus əsgər və zabidləri Bakı Sovetinin sərəncamına verildi
Bakıda çar Rusiyasının mövqeyi möhkəmlənməklə Bakı neftinin Rusiyaya daşınması daha da sürətləndirildi
- Bakı onun səlahiyyətlərindən kənar qalan yeganə şəhər idi.
Bakı Sovetinə keçirilən seçkilərdə bolşeviklər 65 deputat yeri əldə etdilər

676 1920-ci ilin yanvarında:

- Amerikanın təqdimatı ilə V.Haskel Ermənistanı ali komissar təyin edildi.
Azərbaycan nümayəndələrini ABŞ prezidenti V.Vilson qəbul etdi
Azərbaycan parlamenti Fransada, İtaliyada, Litvada, Ukraynada diplomatik nümayəndəlik təsis etmək haqqında qanun qəbul etdi.
- Versal Ali Şurası Azərbaycanı müstəqil dövlət kimi tanıdı.
İngilis hökuməti öz qoşunlarını Cənubi Qafqazdan çıxartdı.

677 Azərbaycan Milli Hökumətinin 1918-ci il 27 avqust tarixli fərmanında nəzərdə tutulurdu:

- Dövlət bayrağının və gerbinin yaradılması.
- Ticarət və daxili bazarı dirçəltmək məqsədi ilə azad ticarətin yaradılması.
Məktəblərin milliləşdirilməsi.
Azərbaycan türk dilinin dövlət dili elan edilməsi.
Xəzər dəniz donanmasının yaradılması.

678 Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə dövlət qulluğunda işləyən parlament üzvü:

- Ancaq müharibə zamanı Hərbi nazirlikdə rəhbər vəzifəyə cəlb oluna bilərdi.
Əmlakına görə rüsum ödəməli idi.
Parlamentin razılığı ilə ticarət fəaliyyəti ilə məşğul ola bilərdi.
- İki vəzifədən birini seçib parlamentin rəyasət heyətinə bildirməli idi.
Eyni zamanda elmi, pədoqoji işlə məşğul ola bilərdi.

679 Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində qanunverici hakimiyyət və icraedici hakimiyyət məxsus idi:

- Milli Şuraya və hökumətə.
Hökumətə və Bakı Sovetinə.
Müsavat partiyasının Mərkəzi komitəsi və müvəqqəti hökumətə.
- Parlamentə və hökumətə.
Parlamentə və Milli Şuraya.

680 Rusiya federativ quruluşunda Azərbaycana ilk dəfə muxtariyyət verilməsini tələb edən partiya idi:

- Kadet
Difai
Qeyrət
Müdafiə
Musavat

681 1905 – ci ildə hazırlanmış Qafqazda kəndli işinin nizama salınması haqqında Qeydlər də nəzərdə tutulurdu? 1. sahibkar kəndlilərin torpaq pulu verməkdən azad edilməsi 2. dövlət kəndlilərin bir yerdən başqa

yerə keçməsinin qadağan edilməsi 3. sahibkar kəndlilərin torpaq pulu xüsusi mülkiyyətçilər qrupuna daxil edilməsi 4. sahibkar kəndlilərin torpaqla birlikdə azad edilməsi 5. kəndli torpaq bankı şöbəsinin açılması

- 2,3,4
- 1,2,4
- 1,3,5
- 2,4,5
- 1,3,4

682 Atabəylər dövlətinin süqutundan neçə il sonra Səfəvilər dövləti ilə Osmanlı dövləti arasında İstanbul müqaviləsi bağlandı?

- 454 il
- 340 il
- 375 il
- 355 il
- 365 il

683 1590-cı il İstanbul sülh müqaviləsinin şərtlərinə aiddir: 1. Azərbaycanın böyük hissəsi Osmanlı dövlətinə keçdi 2. Qazax, Borçalı, Şəmşəddil mahalları Kartliyə birləşdirildi 3. Qərbi Gürcüstan Səfəvilərin tərkibində qaldı 4. Xalxal, ərədbil, Qaracadağ və Lənkəran Səfəvilərin əlində qaldı

- 2, 3
- 1, 2
- 1, 4
- 2, 4
- 3, 4

684 I Şah İsmayılın hakimiyyəti dövrünə aid olan hadisələri göstərin: 1. Amasiya sülhünün bağlanması 2. Mərv döyüşündə Şeybanilər üzərində qələbə qazanılması 3. Bütün Azərbaycan torpaqlarının vahid dövlətdə birləşdirilməsi 4. Həmədan yaxınlığındakı Almaqulağı adlı yerdə Ağqoyunlu Murad Mirzə üzərində qələbə qazanılması

- 1, 3
- 3, 4
- 2, 3
- 2, 4
- 1, 2

685 I Şah Təhmasibin dövründə baş vermişdir: 1. Tamğa vergisinin ləğvi 2. Şivanşahlar dövlətinə və Şəki hakimliyinə son qoyulması 3. Həmədan yaxınlığında Almaqulağı döyüşü 4. Osmanlılarla Alazan (Qanix) çayı sahilində döyüş

- 2, 3
- 3, 4
- 1, 2
- 1, 4
- 1, 3

686 Sultan I Süleymanın Azərbaycana ikinci yürüşü zamanı Şah I Təhmasibin həyata keçirdiyi tədbirlərə aid deyil:

- taxıl və əkin sahələri yandırıldı
- Təbriz şəhərinin ətrafında xəndəklər qazıldı və su ilə dolduruldu
- əhali paytaxtdan köçürüldü
- Azərbaycanın cənub vilayətlərində yaşayan tayfalar Fars vilayətinə və İraq-i Əcmə köçürüldülər
- suvarma kanalları və kəhrizlər torpaqla dolduruldu

687 Şah I İsmayılın fəthlərinin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. İsfahan 2. Şiraz 3. Xorasan 4. İraqi-ərəb

- 2, 1, 3, 4
- 4, 1, 3, 2
- 1, 2, 4, 3
- 1, 2, 3, 4
- 2, 1, 4, 3

688 Səfəvilər dövlətində mustoufi əl-məmalikə aid idi: 1. maliyyə idarəsinə başçılıq edirdi 2. vergi aparatına nəzarət edirdi 3. şah və hakim sülalə üzvlərinin ehtiyaclarının ödənilməsinə nəzarət edirdi 4. bazarlara nəzarət edir, əmtəələrə qiymətləri təsdiq edirdi

- 1, 4
- 1, 3
- 2, 3
- 2, 4
- 1, 2

689 Bu göstərilənlərin hansı döyüşün nəticəsinə aid olduğunu müəyyən edin: 1) Osmanlı türkləri Təbrizi ələ keçirdikdən sonra cəmi altı gün burada qala bildilər. 2) Onlar geri çəklərkən özləri ilə çoxlu Təbriz ustaları apardılar. 3) Bir neçə min sənətkar ailəsi İstanbula köçürüldü.

- Çaldıran döyüşünə
- Otluqbeli döyüşünə
- Çıldır döyüşünə.
- Sultan Süleymanın II yürüşünə
- 1534-cü il Sultan Süleymanın I yürüşünə

690 Döyüşlərin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. Məşəl savaşı 2. Qanıx 3. Mollahəsənli

- 3, 2, 1
- 1, 3, 2
- 1, 2, 3
- 2, 1, 3
- 2, 3, 1

691 Səfəvi dövlətində Sədrin əsas vəzifəsi: 1. dönüklərin antifeodal hərəkatının qarşısını almaq 2. mərkəzi hakimiyyətə qarşı qiyamları yatırmaq 3. Şiəliyin yayılması və möhkəmləndirilməsi üçün məsuliyyət daşıyırdı 4. ölkədə yığılan vergilərə nəzarət edirdi 5. xarici siyasətə rəhbərlik edirdi

- 1, 3
- 2, 4
- 4, 5
- 3, 5
- 1, 2

692 Şah I Abbasın böyük sürgün adı ilə məşhur olan siyasətində məqsədlərinə aiddir: 1. dövlətin cənub bölgələrində şiə təbliğatını genişləndirmək 2. Osmanlılara qarşı Azərbaycanda yandırılmış torpaq taktikasını tətbiq etmək 3. dünya tranzit ticarətinin əsas yolunu Səfəvi dövlətinin cənubuna köçürmək 4. köçürülən əhalinin köməyi ilə üsyanları yatırmaq

- 3, 4
- 2, 4
- 1, 3
- 1, 4
- 2, 3

693 Şah I Abbasın Osmanlı imperatorluğuna qarşı müharibəyə başlamasında maraqlı olan dövlətlərə aid deyil: 1. İspaniya 2. Yaponiya 3. Rusiya 4. Almaniya 5. Çin

- 2, 5
- 3, 5
- 1, 3
- 4, 5
- 2, 4

694 1590-cı il İstanbul sülhündən sonra Səfəvi dövləti tərkibində qalmış Azərbaycan torpaqlarına aiddir: 1. vahid bəylərbəyilikdə birləşdirildi 2. mərkəzi şəhəri Qəzvin idi 3. silahlı qüvvələrinin sayı 10 min nəfərə çatırdı 4. vəliəhdneşin adlandırıldı

- 1, 2
- 1, 3
- 2, 3
- 1, 4
- 2, 4

695 Şah I Təhmasibin fəaliyyətinə aiddir: 1. Mərv döyüşündə Şeybanilərə qalib gəlmişdir 2. Şirvan və Şəkini birləşdirmişdir 3. Dini islahat keçirmişdir 4. Tamğa vergisini ləğv etmişdir

- 1, 2
- 1, 4
- 3, 4
- 2, 4
- 1, 3

696 Döyüşlərin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. Məşəl savaşı 2. Sufiyan 3. Qanıx 4. Mollahəsənli

- 3, 4, 1, 2
- 2, 1, 3, 4
- 4, 3, 2, 1
- 1, 4, 2, 3
- 2, 1, 4, 3

697 Hadisələrin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. Səfəvilər tərəfindən Şirvanşahların varlığına son qoyulması 2. Amasya sülhü 3. Müstəqil Şəki hakimiliyinin ləğv edilməsi

- 3, 1, 2
- 2, 1, 3
- 1, 2, 3
- 3, 2, 1
- 1, 3, 2

698 Xronoloji ardıcılığı göstərin: 1. Mərv döyüşündə Şeybanilər üzərində qələbə qazanılması 2. Alazan (Qanıx) çayı sahilində Osmanlıların məğlubiyyətə uğradılması 3. Amasiya barışı ilə Şərqi Gürcüstan üzərində Səfəvi idarəçiliyinin tanınması

- 2, 1, 3
- 3, 1, 2
- 1, 3, 2
- 1, 2, 3
- 2, 3, 1

699 1639-cu il Qəsri-Şirin sülh müqaviləsinə aid deyildir:

- Osmanlı-Səfəvi müharibəsinə son qoyuldu
- İraq-i Ərəb osmanlılarda qaldı

- Azərbaycan torpaqları vahid bəylərbəyilikdə birləşdirildi
Səfəvilər Van və Qars qalalarına, Axalsıka hücum etməyəcəklərinə təminat verdilər
Zəncir qalasından şərqdəki torpaqlar Səfəvilərə qaldı

700 1612-ci il Sərab sülhünün şərtlərinə aiddir: 1. 1555-ci il Amasya sülhünün şərtləri bərpa edildi 2. 1590-cı il İstanbul sülhünün şərtləri bərpa edildi 3. Osmanlı sarayı Səfəvilərə təminat ödəməyi öhdəsinə götürdü 4. Səfəvilər rusların tikdirdiyi Tarku qalasının dağıdılmasına maneçilik törətməməyi vəd etdilər

3,4

2,3

1,3

- 1,4

1,2